

KURUMSAL

EKİM - ARALIK OCTOBER - DECEMLER 2022 ■ SAYI ISSUE 59

www.tkyd.org.tr

yatırımcı

TÜRKİYE KURUMSAL YATIRIMCI YÖNETİCİLERİ DERNEĞİ TARAFINDAN ÜÇ AYDA BİR YAYINLANIR

**PORTFÖY YÖNETİM
SEKTÖRÜ TOPLAM
BÜYÜKLÜĞÜ
1 TRİLYON TL'Yİ AŞTI**

**GAYRİMENKULE
DAYALI FİNANSAL
ARAÇLARIN BİLGİ
PLATFORMU: GEFAS**

**BEFAS
1 YAŞINDA!**

**SÜRDÜRÜLEBİLİR
YATIRIM: AVRUPA
BANKALARININ
BAKIŞ AÇISI**

**ELEKTRİKLİ
ARAÇLAR SEKTÖRÜ**

**GERİATRİ VE YAŞLI
YAŞAM KÖYLERİ
GİRİŞİM SERMAYESİ
FONLARI İÇİN
YENİ YATIRIM ALANI**

BAŞARI İÇİN MÜKEMMEL DÖNÜŞÜM

Dijital dünyada başarı, dönüşümünü tamamlayanların olacak.

Teknoloji ve güvenilirliği birleştiren tek elden hizmet anlayışı |
Düşük temaslı sistemler | Uçtan uca tam otomasyon sunan ürünler |
Yapay zeka ve Robo Danışmanlık çözümleri | Yatırımı kolaylaştırıcı teknolojiler
| Gelir paylaşımı iş modelleri | Müşteri başarısı yaklaşımı |
Kalite Odaklı Süreç Yönetimi | KVKK'ya Uygun Çözümler |
ISO 27001 Uyumlu Yürütüm | ISAE 3402 Denetim Güvence Belgesi

Değerli okurlar,

Portföy yönetimi sektörümüzün yönettiği fon büyüklüğü Eylül 2022 itibarıyla 1 trilyon TL'yi aştı. Türkiye'nin istikrarlı ve yüksek büyüme için ihtiyaç duyduğu uzun vadeli finansman kaynağını sağlamada portföy yönetim sektörünün katkısının her geçen gün arttığını görmek bizleri mutlu ediyor. Portföy yönetimi sektörümüzün konjonktürel gelişmeleri etkin bir şekilde değerlendirerek, yatırımcıların ihtiyaçlarına en uygun ürün ve hizmetleri, hızlı ve doğru bir şekilde sunarak sağladığı büyümenin önümüzdeki dönemde de güçlenerek devam etmesini bekliyoruz. Diğer yandan TEFAS ile yatırımcılara, portföy yönetim şirketlerimiz tarafından yönetilen tüm fonlara erişebilme imkanı sağlanmasının da sektörümüzün ivmelenmesinde önemli bir rol oynadığının altını çizmek isterim.

Sektörümüzün büyüme hikâyesini oluştururken, çevresel, sosyal ve yönetsimsel faktörleri de değerlendirerek risk yönetimi süreçlerine ve yatırım kararlarına entegre ediyoruz. Sürdürülebilir finans anlayışıyla geliştirdiğimiz yatırım ürünleri ile geleceğin dünyasının yaratılmasında sektörümüz adına önemli adımlar atarken, tasarruf sahiplerimiz için sürekli yeni yatırım seçenekleri oluşturuyoruz. Bu sayede yatırımcılarımıza tasarruflarını etkin bir şekilde değerlendirmelerinin yanı sıra sürdürülebilir bir geleceğin tasarlanmasına da katkı sağlama olanağı sunuyoruz.

Dergimizin bu sayısında, 'Sürdürülebilirlik' gündemini farklı bakış açılarıyla değerlendirdik. Fon Yönetimi sayfamızda 'Temiz Enerji ve Su Fon Sepeti Fonu' ile 'İklim Değişikliği Çözümleri Değişken Fonu'nun yatırım stratejileri anlatılıyor ve bu fonlara ait dikkat çeken detaylar yer alıyor.

'Sürdürülebilir Yatırım: Avrupa Bankalarının Bakış Açısı' başlıklı makaleyi Avrupa Bankacılık Federasyonu Sürdürülebilir Büyüme Finansmanı Direktörü Burçak İnel dergimiz için kaleme aldı. 'Portföy Yöneticisi Gözüyle' sayfamızda 'Elektrikli Araçlar Sektörü' tüm detaylarıyla inceleniyor. Eğitim sayfamızda ise 'CFA Institute ESG Investing Sertifikası Programı'nı anlatan bir söyleşi yer alıyor.

TEFAS ve BEFAS'ın ardından Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) tarafından işleme konulan 'Gayrimenkule dayalı finansal araçların bilgi platformu: GEFAS' hayata geçti. GEFAS'ı dergimiz için MKK Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyesi Ekrem Ankan yazdı.

Bireysel Emeklilik Fon Alım Satım Platformu'nun (BEFAS) yürürlüğe girmesinin üzerinden tam bir yıl geçti. BEFAS'ın geldiği noktayı ise Takasbank'ın değerli yöneticileri dergimize değerlendirdi. BES ve OKS sistemlerindeki son gelişmeler ve beklentiler ise BNP Paribas Cardif tarafından kaleme alındı.

'Borsa İstanbul' köşesinde, BISTEP Kurumsal Dönüşüm Programı detaylarıyla anlatılıyor. 'Sektör Analizi' sayfamızda ise Quant Fonları tanıtan akademik bir çalışma yer alıyor. Dergimizde ayrıca Ludens tarafından 'Yatırım Fonları Derecelendirmesi' tüm yönleriyle ele alınıyor.

Sektörümüze dair gelişmelerin yer aldığı dergimizde 'Finansal Planlama' sayfasında 'Değişim zamanlarında yaşlılık için finansal planlama ve finansal eğitim' başlıklı çalışmanın özetini bulabilirsiniz. Bu sayfayı OECD yazarı dergimiz için hazırladı. 'Risk Yönetimi' sayfamızda da "Geriatric ve Yaşlı Yaşam Köyleri Girişim Sermayesi Fonları için Yeni Yatırım Alanı" başlıklı makaleyi RiskActive kaleme aldı.

'Davranışsal Finans' sayfamızda "Emektar Epsilon" başlıklı makaleyi değerli bir akademisyenin kaleminden okuyacaksınız.

Yılın son sayısında dergimizin yabancı konuyu ise Liechtenstein Investment Fund Association Başkanı Alexander Boss.

Kitap sayfamızda en çok satan iş ve ekonomi kitapları yer alıyor. 'Finans Tarihi' sayfamızda Ali Perşembe'den 'Arapça Yazılı Para, Nehirde Yüzen Para, Çöp Para' başlıklı yazıya yer verildi. Sanat köşemizde 50. yılında İKSV, 'Finans Yaşam' bölümümüzde ise sektörümüz eski üst düzey yöneticilerinden ve bugünün girişimcisi bir konuğumuz bulunuyor.

Keyifli okumalar dilerim.

Saygılarımla,

“ Türkiye'nin istikrarlı ve yüksek büyüme için ihtiyaç duyduğu uzun vadeli finansman kaynağını sağlamada portföy yönetim sektörünün katkısının her geçen gün arttığını görmek bizleri mutlu ediyor. ”

içindekiler

- 4 SEKTÖRDEN HABERLER**
- 8 TKYD'DEN**
- 10 GEFAS GAYRİMENKULE DAYALI FİNANSAL ARAÇLARIN BİLGİ PLATFORMU: GEFAS**
Ekrem Arıkan / Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Üyesi / Merkezi Kayıt Kuruluşu
- 12 BORSA İSTANBUL BISTEP Kurumsal Dönüşüm Programı**
Dr. Güzhan Gülay / Genel Müdür Yardımcısı / Borsa İstanbul
- 14 BES&OKS**
BEFAS 1 Yaşında!
Z. Zeynep Öçal / Piyasalar Bölüm Direktörü / Takasbank
- 16 BES'te reformların pozitif etkileri**
Gökhan Sertsöz / Banka Sigortacılığı ve Acente Sigortacılığı Genel Müdür Yardımcısı / BNP Paribas Cardif
- 18 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK**
Sürdürülebilir Yatırım: Avrupa Bankalarının Bakış Açısı
Burçak İnel / Sürdürülebilir Büyüme Finansmanı Direktörü / Avrupa Bankacılık Federasyonu
- 20 TÜRKİYE YATIRIM FONLARI PİYASASI**
Yatırım Fonları ve Emeklilik Fonları Pazar Analizi 2022 3. Çeyrek
Ceren Angılı / Bölüm Müdürü / Pazarlama ve Stratejik Planlama / Yapı Kredi Portföy Yönetimi A.Ş.
- 24 SEKTÖR ANALİZİ**
Quant (Kantitatif) Fonlar
Doç. Dr. Emrah Ahi / Özyeğin Üniversitesi
- 26 FON YÖNETİMİ**
Yapı Kredi Portföy İklim Değişikliği Çözümleri Değişken Fonu
Fazlı Taşkent / EF Hisse Senedi Fonları Grup Müdürü / Yapı Kredi Portföy Yönetimi A.Ş.
- 28 QNB Finans Portföy Temiz Enerji ve Su Fon Sepeti Fonu**
Mehmet Bodur / Araştırma / QNB Finans Portföy Yönetimi A.Ş.
- 30 DERECELENDİRME** Yatırım Fonları Derecelendirmesi
Prof. Dr. Serra Eren Sarıoğlu / Yönetici Ortak / Ludens
- 32 STRATEJİST** Merkez Bankacılığının Zaferi?*
- Hüseyin Akar / Araştırma Müdürü / TEB Portföy Yönetimi A.Ş.
- 34 FİNANSAL PLANLAMA** Yaşlılık için Finansal Planlama ve Finansal Eğitim
Thomas Montcourrier / Politika Analisti / OECD
- 36 PORTFÖY YÖNETİCİSİ GÖZÜYLE**
Elektrikli Araçlar Sektörü
Emre Huntürk / Çoklu Varlık Portföy Yönetimi Müdür Yardımcısı / İş Portföy Yönetimi A.Ş.
- 38 FINTECH**
Firmanızın Geleceği Büyük Veride
İlyas Daşkaya / Yazılım ve Ar-Ge'den Sorumlu / Genel Müdür Yardımcısı / ATP
- 40 Finans Sektöründe Yeni Nesil Staj Programı:İnfina Akademi**
Özlem Bulan Karadağ / İnsan Kaynakları Direktörü / İnfina Yazılım A.Ş.

EKİM - KASIM - ARALIK 2022

- 44 EĞİTİM** CFA Institute ESG Investing Sertifikası Programı
Püren Kolabaş / Yönetim Kurulu Üyesi / CFA Society İstanbul
Emre Şahin / CFA Society İstanbul Üyesi
- 47 KONFERANS AJANDASI**
- 48 RİSK YÖNETİMİ**
Geriatri ve Yaşlı Yaşam Köyleri Girişim Sermayesi Fonları için Yeni Yatırım Alanı
Dr. Mustafa Barış Akçay / CEO / RiskActive
Dr. Özge Yürükoğlu / Risk Projeleri Direktörü / RiskActive
- 52 DAVRANIŞSAL FİNANS**
Emektar Epsilon
Prof. Dr. Ashiyan Ersoy Bozcuk / Muhasebe ve Finansman Anabilim / Dalı Başkanı
Akdeniz Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü
- 54 YABANCI KONUK**
Fon endüstrisi son yıllardaki güçlü büyüme nedeniyle Lihtenştayn'da giderek daha önemli hale geliyor
Alexander Boss / President / Liechtenstein Investment Fund Association (LAFV)
- 56 FİNANS TARİHİ** Arapça Yazılı Para, Nehirde Yüzen Para, Çöp Para
Ali Perşembe / Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı / SAHA Rating
- 58 ALTERNATİF FONLAR** ALTERNATİF YATIRIM FONLARI BÜLTENİ - Eylül 2022
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş.
- 62 FON DÜNYASI** FON DÜNYASINDAN HABERLER
Halim Çun / Genel Müdür / Inveo Portföy Yönetimi A.Ş.
- 68 FİNANS VE YAŞAM**
Finanstaki disiplini kahvecilikte de sürdürüyor
Bülent Yağlı
- 70 KİTAP KÖŞESİ** Hazırlayan: İlayda Arı
- 72 YATIRIMCI KİTAPLIĞI** Derleyen: Levent Gürses
- 74 SANAT** İstanbul Kültür Sanat Vakfı Genel Müdürü Görgün
Taner ile İKSV'nin 50. Yılı Üzerine
Hazırlayan: Deha Çun
- EFAMA**
76 Avrupa Yatırım Fonları Sektörü 2022 2. Çeyrek Görünümü
- 78 Dünya Yatırım Fonlarında 2022 2. Çeyrek Görünümü
- TÜRKİYE SEKTÖR VERİLERİ**
80 EquityRT
- 82 FON TRENDLERİ 2022 3. ÇEYREK
- 86 YATIRIM VE EMEKLİLİK FONLARINDA 2022 3.ÇEYREK

Türkiye Kurumsal Yatırımcı Yöneticileri Derneği
adına İmtiyaz Sahibi H. Halim Çun

Sorumlu Müdür

Dr. Cüneyt Demirkaya

Editör

Güzin Övünç
guzinovunc@tkyd.org.tr

Yayın Kurulu

H. Halim Çun
Burcu Tokar
Ceren Angılı
Erkan Ögeç
Hüseyin Akar
Sedef Çiloğlu

Danışma Kurulu

Mehmet Ali Ersarı
Alim Telci
Bengi Subaşı Gerçek
Ceyhan Egemen Erden
Emrah Yücel
Fatih Arabacıoğlu
Mahmut Kaya
Müge Peker
Nilgün Şimşek Ata
Oğuz Kösebay
Okan Alpaz
Tevfik Eraslan
Yağız Oral

Reklam Müdürü

Selin Sözer Kayar
selinkayar@kyd.com.tr

Yayın Türü

Yaygın, süreli. Kurumsal Yatırımcı TKYD'nin
üç ayda bir yayınlanan sektörel yayın organıdır.

Yönetim Adresi

KYD Bilgi Yönetimi ve İletişim A.Ş.
İş Kuleler Kule:2 Kat:8, 34330 4.Levant
İstanbul - Türkiye
Tel: +90 212 279 03 99 Fax: +90 212 279 07 44
www.kyd.com.tr

İTALİK Ajans Yayıncılık Reklam ve Matbaa

Grafik Tasarım ve Baskıya hazır

Derya Bozkurt
Tel: 0212 321 2171
www.italikajans.com

Baskı

Şekil Ofset A.Ş.
Tel: 0212 565 77 01

TKYD Kurumsal Yatırımcı dergisi, TKYD tarafından yatırımcıları bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu dergide yer alan her türlü haber, bilgi ve yorumlar; güvenilir olduğuna inanılan Kaynaklar tarafından hazırlanmış araştırma raporları, değerlendirmeler, atıflar, çeviriler ve istatistik verilerden derlenmiştir. Dergide yer alan tüm yazılar ve içeriklerinden yazarları sorumludur. Bilgilerin hata ve eksikliğinden ve ticari amaçla kullanılmasından doğabilecek zararlardan TKYD Kurumsal Yatırımcı dergisi sorumlu değildir. Dergide yer alan yazılar izin alınmadan ve kaynak gösterilmeden hiçbir şekilde kullanılamaz.

FON KURULUŞLARI, PİYŞ FAALİYET İZNI, BİRLEŞME. SERMAYE ARTIŞI, ŞUBELER

1. Oyak Portföy Yönetimi A.Ş.

Yedinci Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'nun kuruluşuna izin verilmesi ve katılma paylarının ihracına ilişkin ihraç belgesinin onaylanması talebi olumlu karşılandı.

2. Global MD Portföy Yönetimi A.Ş.'nin, 40.000.000 TL kayıtlı sermaye tavanı içerisinde, 14.000.000 TL olan çıkarılmış sermayesinin 15.500.000 TL'ye artırılmasına izin verildi.

3. BV Portföy Yönetimi A.Ş.'nin faaliyet izni ile portföy yöneticiliği yetki belgesi verilmesi talebinin olumlu karşılanmasına karar verildi.

4. Inveo Portföy Yönetimi A.Ş. Nefes Ege Gayrimenkul Yatırım Fonu'nun kuruluşuna izin verilmesi talebinin olumlu karşılanmasına karar verildi.

5. Azimut Portföy Yönetimi A.Ş.'nin "Ortakent Mahallesi Cumhuriyet Caddesi Midpoint Center İş Merkezi No:29/38 Bodrum/MUĞLA" adresinde irtibat bürosu açılması talebiyle yapmış olduğu başvurunun olumlu karşılanmasına karar verildi.

6. Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş.'nin Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş. Altın Emeklilik Yatırım Fonu'nun kuruluşuna izin verilmesi ve fon

paylarının Kurul kaydına alınması talebi olumlu karşılandı.

7. Ünlü Portföy Yönetimi A.Ş.

Ar-Ge Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'nun kuruluşuna izin verilmesi ve katılma paylarının ihracına ilişkin ihraç belgesinin onaylanması talebinin olumlu karşılanmasına karar verildi.

8. İntegral Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş.'nin faaliyet izni ile portföy yöneticiliği yetki belgesi verilmesi talebinin olumlu karşılanmasına karar verildi.

9. Gri Portföy Yönetimi A.Ş. Para Piyasası Şemsiye Fonu'nun kuruluşuna izin verilmesi talebi olumlu karşılandı.

10. Rota Portföy Yönetimi A.Ş. Birinci Gayrimenkul Yatırım Fonu'nun kuruluşuna izin verilmesi talebinin olumlu karşılanmasına karar verildi.

11. Investrade Portföy Yönetimi A.Ş.'nin (Şirket), 24.900.000 TL kayıtlı sermaye tavanı içerisinde 9.000.000 TL olan çıkarılmış sermayesinin 16.130.000 TL'ye artırılmasına izin verildi.

12. Allbatross Portföy Yönetimi A.Ş.'nin, 20.000.000 TL kayıtlı sermaye tavanı içerisinde, 10.000.000 TL olan çıkarılmış sermayesinin nakden karşılanmak suretiyle 2.500.000 TL artırılarak 2.500.000 TL'ye çıkartılmasına izin verilmesi talebi olumlu karşılandı.

13. Has Portföy Yönetimi A.Ş. Değişken Şemsiye Fon, Has Portföy

Yönetimi A.Ş. Kıymetli Madenler Şemsiye Fonu ve Has Portföy Yönetimi A.Ş. Para Piyasası Şemsiye Fonu kuruluşlarına izin verildi.

14. Rota Portföy Yönetimi A.Ş. Fon Sepeti Şemsiye Fonu kuruluşuna izin verildi.

15. Tera Portföy Yönetimi A.Ş.'nin 40.000.000 TL kayıtlı sermaye tavanı içerisinde 8.000.000 TL olan çıkarılmış sermayesinin 11.197.965,72 TL'ye artırılmasına izin verildi.

16. Rota Portföy Yönetimi A.Ş.'nin 50.000.000 TL kayıtlı sermaye tavanı içerisinde 10.000.000 TL olan çıkarılmış sermayesinin 15.000.000 TL'ye artırılmasına izin verildi.

17. A1 Portföy Yönetimi A.Ş.'nin, 25.000.000 TL kayıtlı sermaye tavanı içerisinde 6.000.000 TL olan çıkarılmış sermayesinin 7.500.000 TL'ye artırılmasına izin verilmesi talebi olumlu karşılandı.

18. Inveo Portföy Yönetimi A.Ş. Polat Ventures Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'nun kuruluşuna izin verilmesi ve katılma paylarının ihracına ilişkin ihraç belgesinin onaylanması talebinin olumlu karşılanmasına karar verildi.

19. BV Portföy Yönetimi A.Ş. Serbest Şemsiye Fon ve BV Portföy Yönetimi A.Ş. Değişken Şemsiye Fon kuruluşlarına izin verildi.

20. Ünlü Portföy Yönetimi A.Ş. Kıymetli Madenler Şemsiye Fonu kuruluşuna izin verildi.

21. Aşağıda unvanları yer alan gayrimenkul yatırım fonları/girişim sermayesi yatırım fonlarının kuruluşuna izin verilmesi ve katılma paylarının ihracına ilişkin ihraç belgeleri onaylandı.

Fonun Ünvanı
Neo Portföy Yönetimi A.Ş. Türkaz Gayrimenkul Yatırım Fonu
Neo Portföy Yönetimi A.Ş. Sekizinci Gayrimenkul Yatırım Fonu
Neo Portföy Yönetimi A.Ş. Dokuzuncu Gayrimenkul Yatırım Fonu
Hedef Portföy Yönetimi A.Ş. Birinci Gayrimenkul Yatırım Fonu
Hedef Portföy Yönetimi A.Ş. İkinci Gayrimenkul Yatırım Fonu
Maqasid Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. Meydan Gayrimenkul Yatırım Fonu
Neo Portföy Yönetimi A.Ş. Birinci Tekçe Arsa Gayrimenkul Yatırım Fonu
24 Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. Platinum Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Hedef Portföy Yönetimi A.Ş. Gelişim Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Qinvest Portföy Yönetimi A.Ş. Macellan İleri Teknoloji Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Arz Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. Teknopark İstanbul Derin Teknoloji Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
İstanbul Portföy Yönetimi A.Ş. Kültepe Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Letven Capital Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. Code Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Letven Capital Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. Genius Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Letven Capital Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. Preo Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Letven Capital Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. Retina Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Neo Portföy Yönetimi A.Ş. Avantaj Gayrimenkul Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Proptech Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
24 Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. Manolya Gayrimenkul Yatırım Fonu
24 Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. Menekşe Gayrimenkul Yatırım Fonu
Kızılay Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. İkinci Gayrimenkul Yatırım Fonu
Maxis Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. Arya Girişim Sermayesi Yatırım Fonu

Fonun Ünvanı

Neo Portföy Yönetimi A.Ş. Film Endüstrisi Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Neo Portföy Yönetimi A.Ş. Vartur Gayrimenkul Yatırım Fonu
A1 Portföy Yönetimi A.Ş. Pardus Teknoloji Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
A1 Portföy Yönetimi A.Ş. Pardus Vizyon Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
İstanbul Portföy Yönetimi A.Ş. TT Ventures Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Inveo Portföy Yönetimi A.Ş. Birinci Teknoloji Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Inveo Portföy Yönetimi A.Ş. Üçüncü Fintech Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Inveo Portföy Yönetimi A.Ş. Dördüncü Fintech Girişim Sermayesi Yatırım Fonu

22. Aşağıda unvanları yer alan fonların katılma paylarının ihracına ilişkin izahnameler onaylandı.

Fonun Ünvanı

Hedef Portföy Mutlak Getiri Hedefli Hisse Senedi Serbest (TL) Fon (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Inveo Portföy Kısa Vadeli Serbest (TL) Fon
Nurol Portföy Trada Serbest (Döviz) Özel Fon
Statech Portföy Alpha Serbest Fon
TEB Portföy Ege Serbest Özel Fon
Yapı Kredi Portföy İklim Değişikliği Çözümleri Değişken Fon
Azimet Portföy Luna Serbest Özel Fon
QNB Finans Portföy Aydoğan Serbest (Döviz) Özel Fon
QNB Finans Portföy Taner Serbest (Döviz) Özel Fon
Yapı Kredi Portföy Caddebostan Serbest (Döviz) Özel Fon
Ak Portföy Onuncu Serbest (Döviz) Fon
Ak Portföy ÖPY Beşinci Serbest (Döviz) Özel Fon
Ak Portföy ÖPY Altıncı Serbest (Döviz) Özel Fon
Ak Portföy ÖPY Dokuzuncu Serbest Özel Fon
Ak Portföy ÖPY Onuncu Serbest Özel Fon
KIG Portföy Para Piyasası (TL) Fonu
Neo Portföy Birinci Hisse Senedi (TL) Fonu (Hisse Senedi Yoğun Fon)
QNB Finans Portföy Onüçüncü Serbest (Döviz) Fon
Yapı Kredi Portföy PY Kar Payı Ödeyen Serbest (TL) Özel Fon

Fonun Ünvanı

Yapı Kredi Portföy Karaköy Hisse Senedi Serbest Fon (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Allbatross Portföy Birinci Hisse Senedi (TL) Fonu (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Allbatross Portföy Birinci Değişken Fon
Allbatross Portföy Birinci Para Piyasası (TL) Fonu
Azimet Portföy UE Serbest (Döviz) Özel Fon
Ziraat Portföy ÖPY Birinci Serbest (TL) Özel Fon
Gri Portföy Birinci Fon Sepeti Fonu
Gri Portföy İkinci Fon Sepeti Fonu
Gri Portföy Üçüncü Fon Sepeti Fonu
Gri Portföy Dördüncü Fon Sepeti Fonu
KT Portföy NKS Katılım Serbest (TL) Özel Fon
Neo Portföy Vento Serbest Fon
Neo Portföy Orsa Serbest (Döviz) Fon
TEB Portföy Cemay Serbest (Döviz) Özel Fon
Ziraat Portföy MGN Serbest (Döviz) Özel Fon
Ziraat Portföy Durusu Serbest (Döviz) Özel Fon
Azimet Portföy HP Serbest Özel Fon
İş Portföy Dokuzuncu Serbest (Döviz) Fon
Inveo Portföy Elma Hisse Senedi Serbest Özel Fon (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Garanti Portföy Ocak 2024 Serbest (Döviz-ABD Doları) Fon
Garanti Portföy Ağustos 2024 Serbest (Döviz-ABD Doları) Fon
Garanti Portföy Şubat 2025 Serbest (Döviz-ABD Doları) Fon
Garanti Portföy Haziran 2025 Serbest (Döviz-Avro) Fon
Ak Portföy ÖPY Yedinci Serbest (Döviz-Avro) Özel Fon
Ak Portföy ÖPY Sekizinci Serbest (Döviz) Özel Fon
Nurol Portföy İkinci Serbest (Döviz) Özel Fon
QNB Finans Portföy Ondördüncü Serbest (Döviz) Fon
QNB Finans Portföy Taymer Serbest (Döviz) Özel Fon
Rota Portföy Poyraz Serbest Özel Fon
Ünlü Portföy Dokuzuncu Serbest (TL) Fon
Yapı Kredi Portföy Odeabank Ayrıcalıklı ve Özel Bankacılık Fon Sepeti Özel Fonu
Ziraat Portföy Altıncı Serbest (TL) Fon
Ziraat Portföy Yedinci Serbest (TL) Fon
Ziraat Portföy Sekizinci Serbest (TL) Fon
Ziraat Portföy Dokuzuncu Serbest (TL) Fon
Ziraat Portföy Onuncu Serbest (TL) Fon
Atlas Portföy Üçüncü Serbest (TL) Fon

Fonun Ünvanı

Atlas Portföy Dördüncü Serbest (TL) Fon
HSBC Portföy Birinci Fon Sepeti Fonu
KIG Portföy Birinci Serbest (Döviz) Fon
KIG Portföy Emtia Serbest Fon
QNB Finans Portföy JKDK Serbest (Döviz) Özel Fon
Rota Portföy TKG Kar Payı Ödeyen Serbest (Döviz) Özel Fon
Rota Portföy Hisse Senedi Serbest (TL) Fon (Hisse Senedi Yoğun Fon)
İstanbul Portföy İkinci İstatistiksel Arbitraj Serbest Fon
İş Portföy İhracatçı Şirketler Hisse Senedi Fonu (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Garanti Portföy HCR Serbest (Döviz) Özel Fon
Garanti Portföy Tekos Serbest (Döviz-ABD Doları) Özel Fon
Garanti Portföy Tekos Serbest (Döviz-Avro) Özel Fon
Ziraat Portföy Bursa Serbest (Döviz) Özel Fon
Ak Portföy Tarım ve Gıda Teknolojileri Değişken Fon
Ata Portföy Robotik Teknolojileri Değişken Fon
İş Portföy Delta Serbest (TL) Fon
Ziraat Portföy ESG Sürdürülebilirlik Fon Sepeti Fonu
İstanbul Portföy Onbirinci Serbest (TL) Fon
KIG Portföy Mutlak Getiri Hedefli Değişken Fon
Yapı Kredi Portföy PY Çamlıca Serbest Özel Fon
Yapı Kredi Portföy PY Beylerbeyi Serbest (Döviz) Özel Fon
Azımut Portföy EE Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Onikinci Serbest (Döviz) Fon
Deniz Portföy Kar Payı Ödeyen Dördüncü Serbest (Döviz) Fon
Deniz Portföy Kuzeyyıldızı Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Ska Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Bakham Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy SU Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Boris Serbest (Döviz) Özel Fon
İstanbul Portföy Onikinci Serbest Fon
İş Portföy Algoritmik Stratejiler Serbest (TL) Fon
İş Portföy OSK Serbest (Döviz) Özel Fon
Rota Portföy RZR Serbest Özel Fon
Ziraat Portföy İkinci İstatistiksel Arbitraj Serbest (TL) Özel Fon
Ziraat Portföy Üçüncü İstatistiksel Arbitraj Serbest (TL) Özel Fon

KURUMLARDAN HABERLER

ESG derecelendirmesi için yeni düzenlemelere ihtiyaç var - EFAMA

Avrupa Yatırım Fonları ve Portföy Yönetimi Birliği (EFAMA), Avrupa Komisyonu'na ESG derecelendirmeleri için bir AB düzenleyici çerçevesi geliştirme çağrısında bulundu. EFAMA, 15.000'den fazla Madde 8 ve 9 fonunun ESG derecelendirmeleri konusunda yaptığı çalışmanın ardından söz konusu tavsiyede bulundu.

Derecelendirmelerin kullanımının 'hızla büyümek' üzere olduğunu tahmin eden EFAMA, bunun Sürdürülebilir Finans Kamuya Açıklama Yönetmeliği (SFDR) tarafından getirilen ESG ile ilgili iki fon kategorisine - Madde 8 ve 9 fonları - ilişkin bilgiler için 'yatırımcı talebinden' kaynaklandığını belirtti. Sürdürülebilir yatırım için piyasada şeffaflığı artırmak amacıyla getirilen Avrupa çapında bir düzenleme olan SFDR, portföy yöneticileri için zorunlu ESG açıklama yükümlülükleri içeriyor. EFAMA talepteki artışı, Ağustos 2022'den bu yana finansal danışmanların ve fon dağıtımçıların müşterilerin sürdürülebilirlik tercihlerini göz önünde bulundurmaları ve ihtiyaçlarına göre ürünler önermelerini içeren yeni bir koşulun tetiklediğini söyledi. Bu sonuca, söz konusu alandaki iki firma - Refinitiv ve Morningstar - tarafından yapılan ESG derecelendirmelerini analiz ettikten sonra vardı.

EFAMA, Ağustos ayı itibarıyla

4,3 trilyon Euro değerinde 9.315 Refinitiv ESG etiketli fona ve aynı ay içinde 3,3 trilyon değerinde 6.250 Morningstar fon derecelendirmesini inceledi. Madde 9 için ortalama ESG derecelendirmelerinin Madde 8 fonlarından biraz daha yüksek olduğu, ancak farklılıkların minimal düzeyde kaldığı ortaya konuldu. Ayrıca, her iki firmanın derecelendirmeleri arasında küçük ama pozitif bir korelasyon olduğu da bulundu. Edinilen sonuçlar, EFAMA'nın politika yapıcılara 'ESG derecelendirme pazarının gelecekte iyi çalışmasını sağlamak' için üç ana hedefe sahip bir AB düzenleyici çerçevesi geliştirme çağrısında bulunmasına yol açtı.

EFAMA'nın bu konudaki üç beklentisi şöyle:

1. ESG derecelendirmeleri sağlamak için kullanılan metodolojileri ve veri kaynaklarını kamuya açıklama şartı
 2. AB'de ikamet eden fonlara derecelendirme yapan tüm büyük firmaların, AB gelirlerinin belirli bir yüzdesini oluşturan AB dışı sağlayıcılar da dahil olmak üzere, kapsam dahilinde olmasını sağlayarak eşit şartlar oluşturulması
 3. Çıkar çatışmalarını önlemek için iç kontroller ve yönetim süreçleri için özel şartlar belirleyerek piyasa bütünlüğünün korunması
- EFAMA ayrıca, az sayıda sağlayıcının hizmetleri için aşırı yüksek ücretler belirlemesine izin vermeyen ESG derecelendirmeleri için rekabetçi bir pazar sağlanması çağrısında bulundu.

OMURGA

GAYRİMENKUL VE GİRİŞİM SERMAYESİ
PORTFÖY YÖNETİMİ

www.omurgacap.com

Sermaye Piyasası Kurulu'na Ziyaret

TKYD Yönetim Kurulu, Sermaye Piyasası Kurulu'na (SPK) yaptığı ziyarette SPK Başkanı İbrahim Ömer Gönül, Başkan Yardımcısı Ali İhsan Güngör ve Kurumsal Yatırımcılar Dairesi Başkanı Funda Uyar Geneci ile görüşmeler gerçekleştirdi.

Dünya Yatırımcı Haftası

6. Dünya Yatırımcı Haftası, SPK Başkanı İbrahim Ömer Gönül, Borsa İstanbul Genel Müdürü Korkmaz Ergun, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB) Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Öztop, TSPB üyeleri ve Celal Bayar Üniversitesi öğrencilerinin yer aldığı Gong Töreniyle açıldı. 3-7 Ekim tarihleri arasında çevrimiçi olarak paneller gerçekleştirildi.

Dünya Yatırımcı Haftası (World Investor Week- WIW); sermaye piyasaları hakkında yatırımcıların eğitimi ve yatırımcının korunması için farkındalık yaratmak ve bu iki önemli alanda menkul kıymet düzenleyicilerinin çeşitli düzenleme ve uygulamalarına yönelik bilgi vermek amacıyla IOSCO tarafından desteklenen, her yıl Ekim ayının ilk haftası kutlanan küresel bir etkinlik. Ekim ayının ilk haftası, IOSCO menkul kıymet düzenleyicileri ve altı kıtadaki diğer IOSCO üyeleri ile yatırımcı odaklı iletişim ve hizmetlerin başlatılması, yatırımcı eğitimi girişimlerine ilişkin farkındalığın artırılması amacıyla ulusal koordinatör tarafından kendi yetki alanında çeşitli seminerler, konferanslar düzenlenmektedir.

Bonds, Loans & Sukuk Turkey 2022 Konferansını destekliyoruz

Bonds, Loans & Sukuk Türkiye 2022 Konferansı, ihraççıları, borçlanananları, yatırımcıları ve bankacıları yerel ve uluslararası tahvil, sendikasyon kredisi ve sukuk piyasalarındaki gelişmeleri tartışmak üzere 22 Kasım'da İstanbul'da bir araya getiriyor.

Konferansa kaydolmak isteyenler aşağıdaki bağlantıdan indirim kodumuz TKYD20'yi girerek %20 indirimden yararlanabilirler.
<https://na.eventscloud.com/ereg/newreg.php?eventid=678798&> www.BondsLoansTurkey.com

Konferans broşürü için: <https://bondsloans.com/events/turkey#download-the-brochure>

**BONDS, LOANS & SUKUK
TURKEY**

22nd November 2022 | Shangri-La Bosphorus, Istanbul

WE ARE PARTNERING

Bonds, Loans & Sukuk Turkey is the country's largest capital markets event. It is the only event to combine discussions across the Bond, Loans and Sukuk markets, making it a "must attend" event for the country's leading CEOs, CFOs and Treasurers.

**SAVE 20% WITH DISCOUNT
CODE: TKYD20**

TURKEY'S LEADING CAPITAL MARKETS EVENT

WWW.BONDSLOANSTURKEY.COM

Gayrimenkule dayalı finansal araçların bilgi platformu: GEFAS

Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK), işleticisi olduğu finansal piyasalara ilişkin bilgi ve analizlerin yer aldığı Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) ile Veri Analiz Platformu'na (VAP) ilave olarak yeni bir bilgi platformu olan Gayrimenkule Dayalı ve Gelişen Finansal Araçlar Bilgi Sistemi'ni (GEFAS) 15 Eylül'de yatırımcıların kullanımına sundu. MKK Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyesi Ekrem Arıkan, GEFAS'a ilişkin olarak Kurumsal Yatırımcı'nın sorularını cevaplandırdı.

GEFAS platformu nasıl oluştu?

Günümüzde pek çok farklı kaynaktan toplanan verilerin sadece paylaşımı, veriyi kullanacak olan kişi ve kurumlara çok büyük fayda sağlamıyor. Kuruluşumuzun veriye dayalı sunduğu uygulamalardaki mottosu olan 'Veriden Bilgiye, Bilgiden Stratejiye' bakışı çerçevesinde veriyi analiz ederek, görselleştirilmesini hedefleyen platformlar oluşturmaya yönelik çalışmalar yürütüyoruz. GEFAS bu yöndeki geliştirmelerimiz sonucunda ortaya çıkan ürünlerimizden bir tanesidir.

Dünyada gayrimenkul her zaman yatırımcıların ilgi alanları arasında yer almaktadır. Günümüzde, gelişen sermaye piyasalarının imkânları sayesinde gayrimenkule yatırım yapmak isteyen yatırımcılar için sadece fiziki bir mülk edinilmesi gerekliliği bulunmuyor. Bu durum, gayrimenkule dayalı finansal araçlara olan ilgiyi ve bu alandaki verilerin önemini her geçen gün daha da

Gayrimenkule Dayalı ve Gelişen Finansal Araçlar Bilgi Sistemi GEFAS Yayında!

Borsa İstanbul'da işlem gören gayrimenkule dayalı finansal araçların bilgi platformu olan GEFAS yatırımcıların hizmetine açıldı.

MERKEZİ KAYIT İSTANBUL | GEFAS | gefas.gov.tr

artırıyor. Gayrimenkullerin finansal enstrüman haline dönüştürülerek, yatırımcıların hizmetine sunulması konusunda yıllar içerisinde pek çok ürün geliştirilmiştir. Ülkemizde de Sermaye Piyasası Kurulumuz (SPK) önderliğinde yürütülen çalışmalar neticesinde gayrimenkule ilişkin pek çok sermaye piyasası aracı Borsa İstanbul Piyasalarında işlem görmektedir.

GEFAS'ta hangi sermaye piyasası araçları yer alıyor?

GEFAS'ta bu araçlardan Borsa İstanbul Pay Piyasası'nda işlem gören 'Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarının (GYO) Pay Senetleri' ve 'Gayrimenkul Yatırım Fonu' ile yine Borsa İstanbul Borçlanma Araçları Piyasası'nda işlem gören Kamu ve Özel Sektör Kira Sertifikalarına yer verdik. Güncel durum itibarıyla

Ekrem Arıkan
Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Üyesi
Merkezi Kayıt Kuruluşu

piyasalarda işlem görecektür ürünün olmayan Gayrimenkul Sertifikaları da yine GEFAS'ta yer alacak.

Yatırımcılar GEFAS üzerinden bu araçlarla ilgili hangi bilgilere ulaşabilecekler?

GEFAS'ta bilginin yanı sıra verinin görselleştirilmesine de büyük önem verdik. Yatırımcılar, GEFAS üzerinden; sermaye piyasası araçlarının kapanış fiyatı, işlem hacmi ve getiri bilgilerine ilişkin grafiklere ulaşabilir. Ayrıca verilere ilişkin haftalık, aylık, üç aylık, altı aylık, yıllık, üç yıllık ve beş yıllık grafikleri yine

GEFAS'tan takip edebilirler. İlgili ürünlerin Türk Lirası'nın yanı sıra Amerikan Doları cinsinden de ayrı grafikleri bulunmaktadır. Bu verilere ilave olarak GYO Pay Senetlerine ilişkin karşılaştırma yapabilmeye imkânını da platform kullanıcılarına sunuyoruz. Yatırımcılar; belirleyecekleri iki GYO Pay Senedinin kapanış fiyatlarını, işlem hacimlerini ve getirilerini bir aylık, üç aylık, altı aylık ve yıllık olarak görme imkânına sahip olacaktır.

Platformun diğer özelliklerinden de biraz bahsedebilir misiniz?

Platform mevcut durumda Türkçe ve İngilizce dil seçeneklerine sahip bulunuyor. Önümüzdeki dönemde GEFAS'ın farklı dil seçenekleriyle bölgedeki yatırımcıların ilgisini çekecek hale gelmesini önemsiyoruz. GEFAS, SPK'nın 2011 yılından beri sekreteryası ve başkanlığını yürüttüğü, her yıl düzenli uluslararası toplantılarını düzenlediği İSEDAK Sermaye Piyasası Kurulları Forumu kapsamında, 2015 yılından itibaren yürüttüğü projenin aşamalarından bir tanesidir. Bu projeye genel anlamda İslam ülkeleri ile ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi ve gayrimenkul projeleri ile gayri-

menkule dayalı menkul kıymetlerde uluslararası yatırımların teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. Önümüzdeki dönemlerde bölge ülkelerinin finansal piyasalarında işlem gören gayrimenkule dayalı sermaye piyasası araçlarına ilişkin verileri de GEFAS'ta yayımlamayı hedefliyoruz.

GEFAS'ın açılışında "Gelişen Finansal Araçlar" ibaresi yer alıyor, bu konuda bilgi verebilir misiniz?

Bildiğiniz üzere yatırımcıların, son dönemde geleneksel finansal piyasa ürünlerinin yanı sıra farklı platformlarda işlem gören varlıkları da yatırım tercihlerine aldıklarını gözlemliyoruz. Sermaye Piyasası Kanunu'muza 2017 yılında giren ve 2021 yılından itibaren aktif olarak faaliyet gösteren Kitle Fonlaması Platformları da bu kapsamda değerlendirilebileceğimiz piyasalar arasında yer almaktadır. Önümüzdeki dönemde Kitle Fonlaması Platformlarında gerçekleşen işlemler başta olmak üzere Kitle Fonlaması ekosisteminde yer alan veri setlerine GEFAS'ta yer vermek üzere çalışmalara başlamış bulunmaktayız. Yine günümüzde sürdürülebilirlik ve Çevresel, Sosyal ve Kurumsal Yönetim (Environmental, Social and Governance-ESG) konusunda gerçekleştirilen çalışmalar ve bunların neticesinde ihraç edilen finansal ürünler de GEFAS'ın ilgi alanları arasında yer almaktadır. Önümüzdeki dönemde Sürdürülebilirlik Endeksinde yer alan şirketlere ilişkin bilgiler, Yeşil Borçlanma Aracı, Sürdürülebilir Borçlanma Aracı, Yeşil Kira Sertifikası ve Sürdürülebilir Kira Sertifikaları ile ESG ilkeleri çerçevesinde ihraç edilen ürünlere de GEFAS'ta yer vereceğiz.

GEFAS YAYINDA!

Borsa İstanbul'da işlem gören gayrimenkule dayalı finansal araçların bilgi platformu olan GEFAS, yatırımcılara şeffaf ve doğru bilgiler sunarak, daha etkin ve sağlıklı yatırım kararları almalarını amaçlıyor.

gefas.gov.tr

BISTEP Kurumsal Dönüşüm Programı

Sürekli güncellenen program süresince büyümenin finansmanı, geleceğin pazar ve sektör yapılanmaları, güncel ekonomik sorunlar, teknolojik ve yapısal inovasyon, kurumsallaşma ve gelişim süreçleri, kurumsal stratejiler ve alternatif yatırım imkanları gibi konularına odaklanılarak şirket üst düzey yöneticilerine bu problem ve süreçler karşısında vizyon, yetkinlik ve donanım kazandırılması hedeflenmektedir.

Dr. Güzhan Gülay
Genel Müdür Yardımcısı
Borsa İstanbul

“BISTEP Kurumsal Dönüşüm Programı, vizyonu ve sürekli gelişen yapısıyla ülkemizdeki farklı aşamada şirketlere, özenle seçilen en yetkin isimlerle erişmeye ve destek olmaya devam etmektedir.”

Borsa İstanbul'un bilgi birikimi ve Koç Üniversitesi'nin akademik deneyiminin harmanlanmasıyla ilk olarak 2018 yılında hayata geçirilen BISTEP Kurumsal Dönüşüm Programı, büyüme potansiyeline sahip şirketlerin kurumsallaşma, gelişim ve dönüşüm süreçlerine destek olmak, sermaye piyasaları ile tanışıklıklarını artırarak finansmana erişimlerine katkı sağlamak ve uzun dönemde halka arza yönelmelerini teşvik etmek amacıyla hazırlanmıştır. Yeni gelişmelere göre sürekli güncellenen program süresince büyümenin finansmanı, geleceğin pazar ve sektör yapılanmaları, güncel ekonomik sorunlar, teknolojik ve yapısal inovasyon, kurumsallaşma ve gelişim süreçleri, kurumsal stratejiler ve alternatif yatırım imkanları gibi konularına odaklanılarak şirket üst düzey yöneticilerine bu problem ve süreçler karşısında vizyon, yetkinlik ve donanım kazandırılması hedeflenmektedir.

Bu sayede katılımcılar güncel yenilik ve değişimleri takip etme imkanına kavuşurken aynı zaman-

da ekonomik ve finansal konulardaki farkındalıkları artmakta ve teknolojik dönüşüm ve inovasyon süreçleri konusunda bilgi sahibi olmaktadır. Ayrıca hukuk ve insan kaynakları gibi temel alanlarda bilgilerini tazeleme imkanı elde etmekte, gerekli kurumsallaşma ve organizasyonel değişim süreçlerini tamamlayabilmeleri için bilgi ve yetkinlik kazanmaktadır. BISTEP eğitimleri yaklaşık üç aylık döneme yayılmış derslerle yapılmakta olup programa kabul edilen şirketlerin üst düzey yöneticilerinden programa aktif katılım konusunda taahhüt alınmaktadır. Üst düzey yöneticiler programa dönüşümlü katılabildiği gibi, seminerin içeriğine göre ilgili direktör/müdür de kendilerine eşlik edebilmektedir.

Örnek Program İçeriği:

21. Yüzyılda Temel Değişimler	Büyük Şirketler İçin Inovasyon
Stratejik Düşünce	Makroekonomik Analiz
Stratejik Pazarlama	Dijital Kültür
Büyümenin Finansmanında Sermaye Piyasaları	İnsan Sistemlerinde Yeni Uygulamalar
Sermaye Piyasaları Hukuku	Bağımsız Denetim
Değişim Yönetimi	Liderlik Atölyesi
Yöneticiler İçin Finans	Sürdürülebilirlik
Borsa İstanbul Piyasalar ve Halka Arz	Caz Müziğinden Liderlik Öğretileri

Program 2018 yılından bu yana yukarıda belirtilen genel kapsam ile üç kez düzenlenmiş ve 43 şirketin yöneticilerine eğitim verilmiştir. Ayrıca Denizli Sanayi Odası üyesi 12 şirkete yönelik özel formatlı bir eğitim de başarıyla tamamlanmıştır.

BISTEP Kurumsal Dönüşüm Programı, vizyonu ve sürekli gelişen yapısıyla ülkemizdeki farklı aşamada şirketlere, özenle seçilen en yetkin isimlerle erişmeye ve destek olmaya devam etmektedir. Programın şirketlerden gelen talepleri karşılayacak şekilde genel formatta belirli aralıklarla tekrarlanması planlanmaktadır.

Genel programa ek olarak anlaşma sağlanan oda veya birlik üyelerinin ihtiyaçları doğrultusunda özel kapsamlı içerik ve eğitimler tasarlanarak BISTEP Özel Program olarak katılımcılara sunulabilmektedir. Özel programlar, ortak belirlenen takvimde ilgili şehir ve İstanbul'da karma olarak gerçekleştirilebilmektedir.

BISTEP Özel Program Örneği:

- Türkiye'de Finansal Piyasalar
- Borsa İstanbul Piyasalar&Ürünler
- Genel Ekonomiye Bakış
- Stratejik Düşünce
- Sürdürülebilirlik, Yeşil Finansman ve Karbon Piyasaları
- İnsan Sistemlerinde Yeni Uygulamalar
- Aile Şirketlerinde Kurumsallaşma
- Dijital Dönüşüm

BEFAS 1 Yaşında!

BES katılımcılarının giderek artan ilgisi ile büyümeye devam eden BEFAS'ta 2021 yıl sonuna kadar 127,7 milyon TL olan toplam işlem hacmi kuruluşunun 1. yılında ise toplam 1,3 milyar TL'ye ulaşmıştır.

2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda yer alan, emeklilik şirketlerinin üye olacağı ve emeklilik yatırım fonları katılma paylarının alım satımının yapılabildiği bir platform oluşturulması kararı çerçevesinde, Sermaye Piyasası Kurulu'nun 05/09/2019 tarih ve 49/1131 sayılı kararı ile Bankamız ilgili platformun kurulması için görevlendirilmiş ve 2019 Eylül ayında bu kapsamda çalışmalara başlamıştır. Takasbank tarafından gerekli altyapı geliştirmeleri hazırlanırken, eşanlı olarak mevzuatın tamamlanması yönünde çalışmalar da Takasbank ile düzenleyici ve denetleyici kurumlar nezdinde başlamış, süreçlerin verimli ve sağlıklı ilerleyebilmesi amacıyla sektörün tüm paydaşlarının dahil olduğu çalışma grupları oluşturulmuştur. 2020 yılı sonunda tamamlanması öngörülen projenin altyapı çalışmaları, ülkemizi ve tüm dünyayı etkileyen Covid-19 pandemisinin gölgesi altında ilerlerken kademeli olarak emeklilik şirketlerinin entegrasyon ve test süreçleri başlamış, nihai çalışmalar 2021 yılının ilk çeyreğinde tamamlanmıştır. Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nca 06/05/2021 tarih ve 31476 sayılı

Resmi Gazete'de "Bireysel Emeklilik Sistemi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in yayımlanması ile Bireysel Emeklilik Fon Alım Satım Platformu (BEFAS)'nın uygulamaya geçiş tarihi belirlenmiştir.

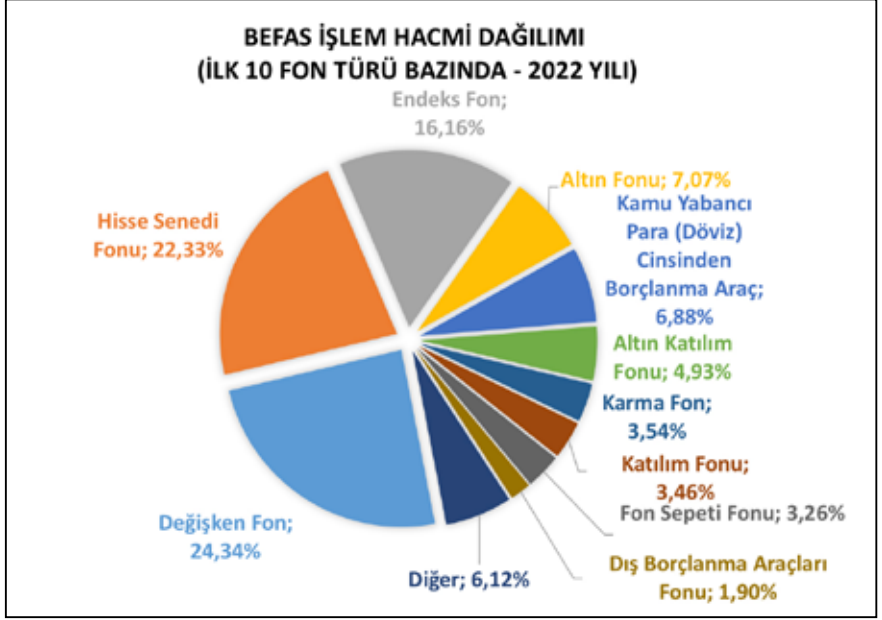
1 Temmuz 2021'de hayata geçen BEFAS Platformu ile emeklilik yatırım fonları için yeni bir dönem başlamıştır.

BEFAS ile başlayan bu yeni dönemde, Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) planına sahip olan katılımcılar sözleşmelerinin bulunduğu emeklilik şirketini değiştirmeksizin ve ilave bir maliyete katlanmaksızın, mevcut şirketlerinin internet veya mobil uygulamaları üzerinden BEFAS Platformu'nda işlem gören tüm emeklilik şirketlerinin fonlarına doğrudan erişerek, istedikleri fon çeşitleri arasından seçim yapma özgürlüğüne kavuşmuşlardır. Merkezi elektronik bir platform olan BEFAS'ta işlem görebilecek emeklilik fonları mevzuattaki düzenlemeye göre kademeli olarak platforma dahil edilmiştir. Temmuz 2021'de ilk olarak borçlanma araçları, kira sertifikaları, değişken, karma, endeks, fon sepeti, kıymetli madenler ve hisse senedi fon türleri platforma dahil olmuştur. Bu kapsamda başlangıçta BES katılımcılarının erişebileceği fon sayısı 136 iken, 2022 yılının ba-

şından itibaren standart, oks standart ve oks değişken fonların da platformda yerini almasıyla BEFAS Platformu'ndan erişilebilecek fon sayısı 265'e ulaşmıştır. Eylül 2022 itibarıyla BEFAS Platformu'nda yer alan fon sayısı ise 280'in üzerindedir. BEFAS'ın uygulamaya alınması ile birlikte emeklilik şirketleri tarafından yeni fonlar kurulmaya devam etmekte olup, platformda işlem gören fon sayısı günden güne artış göstermektedir. BES katılımcılarının giderek artan ilgisi ile büyümeye devam eden BEFAS'ta 2021 yıl sonuna kadar 127,7 milyon TL olan toplam işlem hacmi kuruluşunun 1. yılında ise toplam 1,3 milyar TL'ye ulaşmıştır. Kurulduğu günden Eylül 2022 sonuna kadar geçen sürede ise bu rakam 2,3 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Geçen bir yılın ardından, gerek düzenleyici ve denetleyici kurumların emeklilik fonlarının büyümesini destekleyici nitelikteki düzenlemeleri gerekse BEFAS Platformu'nun giderek artan kullanımı ile Aralık 2021'de 2,3 milyon TL olan BEFAS günlük ortalama işlem hacmi, Eylül 2022'de 10 kat yükseliş göstererek 23,9 milyon TL'ye ulaşmış olup büyük bir ivme kazanmıştır.

BEFAS'ta işlem gören fonlar tür bakımında incelendiğinde ise değişken,

hisse senedi ve endeks fonlarının işlem hacimlerinin yüksek olduğu görülmektedir. BEFAS'ta 2021 yılı Aralık ayında günlük ortalama 628 adet talimat gerçekleştirilen bu sayı 2022 yılı Eylül ayında 5137 adete ulaşmış olup, kurulduğu günden Eylül 2022 sonuna kadar geçen sürede toplam 770,494 adet talimatın takası gerçekleştirilmiştir.

BES katılımcılarının BEFAS'tan en iyi şekilde fayda sağlayabilmeleri ve fon tercihlerini etkin şekilde yönetebilmeleri amacıyla kullanabilecekleri araçlar da yatırımcılara sunulmuştur. 2015 yılında menkul kıymet yatırım fonlarının işlem gördüğü ve yine Takasbank tarafından işletilmekte olan Türkiye Elektronik Fon Alım Satım

Platformu (TEFAS) ile beraber hizmete sunulan TEFAS Fon Bilgilendirme Platformu'nda (www.tefas.gov.tr) ve TEFAS mobil uygulamasında, menkul kıymet yatırım fonlarının yanı sıra emeklilik yatırım fonlarına ilişkin veriler de yayınlanmaktadır. TEFAS Fon Bilgilendirme Platformu ve TEFAS mobil uygulamasında bireysel emeklilik fonlarının karşılaştırmaları, fonların detaylı analizleri yapılabilmekle beraber BEFAS Platformu'nda gerçekleşen işlemlerin istatistikleri de takip edilebilmektedir. Ayrıca Emeklilik Gözetim Merkezi tarafından BEFAS ile aynı zamanda hayata geçirilen BEFAS Bilgilendirme Platformu vasıtasıyla da emeklilik fonlarına dair detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Menkul kıymet yatırım fonlarının büyümesinde TEFAS Platformu'nun katkısıyla sağlanan pozitif etkinin benzer şekilde BEFAS'ta da yaşanması beklenmektedir. BEFAS ile BES katılımcılarına tüm şirketlerin emeklilik yatırım fonları arasından seçim yapmaları mümkün kılındığından, fonların getiri performansı daha da ön plana çıkmıştır. Dolayısıyla BEFAS'ın bilinirliğinin ve kullanımının yaygınlaşması ile BES katılımcılarının fon dağılım değişikliği yapılan sözleşme sayılarında da artış beklenmektedir. Düzenleyici kurumlardan ve Platform katılımcılarından iletilen taleplere göre sürekli iyileştirme çalışmaları yapılan BEFAS'ın sektöre getirdiği dinamizm ve ivme önümüzdeki dönemlerde daha net gözlemlenecek ve artarak devam edecektir.

BES'te reformların pozitif etkileri

Sektörün büyümesi aynı zamanda derinleşmesi ve şirketler arası rekabetin artmasını sağlayan en önemli gelişme BEFAS platformunun kurulması oldu.

2022 yılı, reformlar ile birlikte Bireysel Emeklilik Sistemi'nin yeniden ivme kazanarak büyümeye devam ettiği önemli bir yıl oldu.

Sektör olarak, 2022 Eylül ayı itibarı ile Bireysel Emeklilik Sistemi'nde (BES) 7,6 milyon gönüllü, 6,6 milyon ise Otomatik Katılım Sistemi'nden (OKS) gelen toplamda 14,2 milyon katılımcıya ulaştık. Mevcut giderler ile yılın toplamda 14,5 milyon katılımcı ile tamamlanabileceğini öngörüyoruz.

Sistemdeki toplam fon büyüklüğü de 350 milyar TL rakamına yaklaştı. Bu rakamın yaklaşık 320 milyar TL'si gönüllü BES ve 30 milyar TL'si de OKS'den gelmektedir.

Aynı dönemde şirketimiz BNP Paribas Cardif Emeklilik A.Ş., 185 bin Gönüllü BES ve 270 bin OKS katılımcı sayısı ile toplam 9 milyar TL'ye yaklaşan bir fon büyüklüğüne ulaştı.

Katılımcı sayısı bakımından büyümeye etki eden en önemli gelişme, 18 yaşın altındakilerin de sisteme dâhil olabilme hakkını kazanması oldu. Böylelikle ailelerinin desteği ile çocuklarımız Türkiye'nin en geniş tasarruf platformu olan Bireysel Emeklilik Sistemi ile tanışmış oldu. Eylül 2022 verilerine baktığımızda

18 yaş altı katılımcılarının sayısının 500 bine yaklaştığını görüyoruz. Erken yaşta sisteme dâhil olma, devlet katkısından erken yaşlarda faydalanmaya başlama sistemin önümüzdeki dönem en büyük teminatı olacaktır. Biz de tasarruf etmeye bu kadar erken yaşta başlamanın öneminin altını çiziyor ve 18 yaş altındaki katılımcılarımıza sunduğumuz ürünleri en uygun ve en yüksek fayda verecek şekilde tasarlıyoruz. Başka önemli bir gelişme de Devlet

Katkısı'nın %25'ten %30'a çıkması oldu. Artan asgari ücret yıl içerisinde devlet katkısından yararlanabilecek azami tutarı da otomatik olarak artırıyor. Bir de buna ilave olarak devlet katkısı oranının artması katılımcıların daha fazla getiri elde etmesini ve sistemde yaptıkları yatırımları büyütme imkânı sağladı. 2022 yılı için devlet katkısından azami faydalanabilmek için, toplam 68.850 TL gibi bir tutarı emeklilik tasarrufu için ayırabildiğiniz durumda toplam

Gökhan Sertsöz

Banka Sigortacılığı ve Acente Sigortacılığı
Genel Müdür Yardımcısı
BNP Paribas Cardif

20.655 TL gibi önemli bir meblağı devlet sizin hesabınıza yatırıyor. Bu hiçbir tasarruf aracında olmayan bir fayda. Dünyada da bir başka örneği yok.

2017 yılında uygulamaya başlanan Otomatik Katılım Sistemi de bu dönemde büyümeye devam etti. OKS beş yıl gibi çok kısa bir sürede katılımcı sayısının yaklaşık iki katına çıkmasını sağladı. İçinde bulunduğumuz yıl 45 yaşından büyük katılımcıların yeniden sisteme dâhil olabilmeleri önemli pozitif bir değişiklik oldu. İleriye dönük olarak büyümenin artarak devamı için düşük miktarlar ile başlansa dahi işveren katkısının önemli olacağını düşünüyoruz. Süreklilik arz eden işveren katkısı ile birlikte sistemden çıkan katılımcıların da yeniden dönüş yapabileceğini ve büyümenin artarak devam edeceğini öngörüyoruz. Sektörün büyümesi aynı zamanda derinleşmesi ve şirketler arası rekabetin artmasını sağlayan en önemli gelişme ise BEFAS platformunun kurulması oldu. BEFAS, katılımcının emeklilik şirketleri tarafından kurulan ve farklı portföy yönetim şirketleri tarafından

“ Katılımcı sayısı bakımından büyümeye etki eden en önemli gelişme, 18 yaşın altındakilerin de sisteme dâhil olabilmeleri hakkını kazanması oldu. ”

yönetilen tüm emeklilik fonlarını bir arada gözlemlemesine, performanslarını türlerine göre açık bir şekilde karşılaştırabilmesine ve kendisi için en doğru fonu seçmesine olanak sağlayan bir platform oldu. Özellikle fon yönetimi için rekabetin daha sağlıklı işlemesine, katılımcı için sözleşmesinin olduğu emeklilik şirketinin fonları ile sınırlı kalmayıp daha fazla fon seçeneği sunulmasına olanak sağladı. Bu da katılımcının istediği fonu almak için emeklilik şirketi değiştirmesi gibi operasyonel süreçleri ve zaman kaybını en aza indirdi. Katılımcılardan bazıları hala emeklilik şirketleri arasında fonlarını transfer etmek isteyebiliyor. Ancak, artık bunun temel nedeni aldıkları hizmetin seviyesi. BNP Paribas Cardif olarak sektördeki transferlere baktığımızda çok şanslı bir konumdayız. Katılımcılarımız fonların transfer etmek istediklerinde en hızlı bu işlemleri gerçekleştiren şirket olmamıza rağmen bizden ayrılma oranları sektöre göre çok düşük.

2021 Temmuz ayında devreye alınan BEFAS platformunda toplam işlem hacmi 2022 yılında ivme kazanarak 2022 Ağustos ayı itibarıyla 338 milyon TL'ye ulaşmıştır. Toplam fon büyüklüğüne baktığımızda çok düşük bir seviyede görülmekle birlikte toplam fon. Katılımcılarımızın en uygun hizmeti ve yüksek getiriye alabilmeleri için şirket olarak fon portföyümüzü genişletmek, katılımcıların ihtiyaç duyabilecekleri alanlarda yeni fonları sisteme kazandırmak için sürekli çalışıyoruz.

Tüm bu hayata geçen ve sektöre olumlu yansımaları görülen gelişmelerin yanında reformların devam edeceğini görmek sektör şirketlerini ve katılımcıları heyecanlandırmaktadır. Yakın bir zaman içerisinde uygulamaya alınması planlanan “Kısmi çıkış yapabilmeleri hakkı” ve “BES fonlarının bireysel krediler için teminat olarak alınabilmesi” hayata geçtiğinde, katılımcılar emeklilik birikimlerinin tamamını sistemden çıkarmadan kısa dönem finansal ihtiyaçlarını karşılayabilecekler. Mevcut durumda erkenden emeklilik tasarruflarını alıp sistemden çıkarılan devlet katkılarının hepsinden veya önemli bir kısmından faydalanamıyorlar.

Özellikle önümüzdeki yıl, devlet katkısı başlangıcının 10. yılı dolmuş olacak. 2023 yılında şirketimizde şu an aktif sözleşmesi olan 185 bin adet gönüllü BES katılımcımızın yaklaşık 12.500'ü sistemde 10. yılını doldurup 56 yaşına ulaşmış olduklarından sistemden emeklilik hakkını kazanıyor olacaklar. Yani emeklilik hakkı kazanmış müşteri oranımız 2022'de %5'ten 2023'te %6,5 oranına çıkmış olacak. Emekli olacak müşteri adedindeki benzer artış oranı sektörün geneli için geçerli. Bu sebeple emeklilik hakkı kazanan bu katılımcılara sunduğumuz yatırım fonları çeşitliliği, iyi getiriler ve beraberinde devlet katkısından yararlanmaya devam etmeleri sonucunda hak etmelerine rağmen, emeklilik yatırımlarını sistemde büyük ölçüde tutmayı tercih edeceklerini öngörüyoruz.

Sürdürülebilir Yatırım: Avrupa Bankalarının Bakış Açısı

Önümüzdeki yıllarda tüm finans ekosistemi sürdürülebilir olana kadar, bankadan yatırımcıya, derecelendirme kuruluşundan borsaya kadar, finans dünyasının tüm üyelerinin üstüne büyük bir sorumluluk düşüyor.

Sürdürülebilir yatırım, sürdürülebilir bir dünyaya yapılan yatırımdır. Bireysel ve kurumsal yatırımcılar, yatırım kararları alırken sürdürülebilirliği dikkate alarak gezegeni koruyabilir ve diğer sürdürülebilirlik hedeflerinin ilerlemesine yardımcı olabilir. Ortaya çıkan AB çerçevesi, pazardaki mevcut eğilimleri hızlandıracak ve finansmanın yapılaşmasını değiştirerek tüm ekosistemi etkileyecektir. Şirketler hakkında mevcut olan bilgilerin daha fazla kullanılabilirliği ve karşılaştırılabilirliği, yatırımcıların sürdürülebilirlik konusundaki tercihlerinin tam olarak yansıtılabilmesini sağlayacaktır.

Giriş

Sürdürülebilirlik performansı yükselen bir trend. Giderek artan sayıda yatırımcı, sürdürülebilirlik düşüncesi ile yatırım yapmak istiyor. EFAMA'nın raporuna göre ("UCITS pazarında ESG Yatırımı"), ESG fonlarının net satışları 2020'de tahmini 235 milyar Euro olarak gerçekleşti ve bu da 2016'da kaydedilen net satışların on katından fazla (19,5 milyar Euro) oldu. ABD SIF Vakfı'nın ABD Sürdürülebilir ve Etki Yatırımı Eğilimleri hakkındaki 2020 Raporu'na göre, Amerika Birleşik Devletleri'nde profesyonel yönetim

altındaki her üç dolardan biri - 17,1 trilyon dolar - sürdürülebilir yatırım stratejilerine göre yönetildi. Gerçekten de sürdürülebilirlik performansı geçici bir moda olmaktan ziyade, giderek artan bir şekilde finansal performansla ilişkili olarak görülmektedir. S&P Global'e göre, dünyadaki en büyük şirketlerin üçte ikisinin en azından bir varlığı, ısınan bir iklimin yarattığı fiziksel tehlikeler nedeniyle yüksek risk altında. Hem iklim hem de daha geniş çevresel risklerin birçok varlığı "mahsur" bırakacağına dair artan bir farkındalık var. Ayrıca iklimin ötesine bakarsak, bir şirketin finansal performansı ile yönetimi arasındaki pozitif korelasyonu - örneğin yönetim kurulunun çeşitliliğinin finansal sonuca yansımaları - gösteren birçok araştırma da bulunmaktadır. Bu nedenle hem kendi başına hem de finansal performansın bir göstergesi olarak, bir şirketin veya projenin sürdürülebilirlik performansı, artık pek çok yatırımcı için kilit bir kavrama dönüşmüştür.

Sürdürülebilir yatırım nedir?

ABD SIF Vakfı'na göre, sürdürülebilir yatırım, "uzun vadeli rekabetçi finansal getiriler ve olumlu toplumsal etki yaratmak için çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim kriterlerini dikkate alan bir yatırım disiplini"dir. Sürdürülebilir yatırımcılar

güçlü finansal performansı hedefler, ancak aynı zamanda bu yatırımların sosyal, çevresel ve yönetim uygulamalarındaki ilerlemelere katkıda bulunmak için kullanılmasını gerektiğine inanırlar. Kişisel değerler ve hedefler, kurumsal misyon ve müşterilerin, bileşenlerin veya plan katılımcılarının talepleri de dahil olmak üzere sürdürülebilir yatırım için çeşitli motivasyonlar olabilir. Müşteri motivasyonlarının spektrumu, belirli faaliyet türlerinden (örneğin madencilik) kaçınma arzusundan, belirli faaliyetleri (örneğin sosyal konut) destekleme arzusuna kadar uzanır.

Ne kadar yatırım gerekiyor?

Dünyanın, Paris Anlaşması'nın hedeflerine ulaşma yoluna tam olarak girebilmesi için, milyarlarca Euro'nun sadece iklim hedeflerine yatırılması gerekiyor. Avrupa Birliği, düşük karbonlu, kaynak verimli ve sürdürülebilir bir ekonomiye geçişi desteklemek için somut bir strateji geliştirmede en önde olmuştur. Avrupa Yeşil Anlaşması uyarınca, AB, 2050 yılına kadar "yeni net sera gazı emisyonlarının olmamasını" taahhüt etti ("net sıfır") ve ekonominin neredeyse her alanını etkileyen bir seri düzenleme yaptı. Ek olarak, 2030 iklim hedef planı ile AB, 2030 yılına kadar sera gazı emisyonlarında en az %55'lik bir net azalma için bir ara hedef belirlemiştir. Avrupa

Burçak İnel
Sürdürülebilir Büyüme Finansmanı Direktörü
Avrupa Bankacılık Federasyonu

Yeşil Mutabakat Yatırım Planı'nın önümüzdeki on yılda sürdürülebilir yatırımları desteklemek, özel yatırımcılar ve kamu sektörü için etkinleştirici bir çerçeve oluşturmak ve son olarak sürdürülebilir projeleri tanımlamak, yapılandırmak ve teşvik etmek yoluyla en az 1 trilyon Euro'yu harekete geçirmesi öngörülmüyor. Bu iddialı gündemi uygulamak için, AB'nin 2021-30 yılları arasında bir önceki on yıla kıyasla her yıl 350 milyar Euro daha fazla yatırım yapması bekleniyor.

Avrupa Birliği'nin sürdürülebilir finans çerçevesi nedir?

AB'de, yatırımcıların karar verirken sürdürülebilirliği dikkate almak için ihtiyaç duydukları araçlara erişebilmelerini sağlamak amacıyla dönük olarak, yasal bazlı, ayrıntılı ve kapsamlı bir düzenleyici çerçeve ortaya çıkmaktadır. Bunu gitgide çoğalan pek çok ticari çözüm de desteklemektedir (örneğin veri, endeks, fon, reyting, vb).

Avrupa Komisyonu'nun Sürdürülebilir Finans Stratejisi, ihtiyaç duyulan kaynak değişimini sağlamak ve fi-

nansı sürdürülebilirlik ile ilişkilendirmek için, kapsamlı bir eylem planı ortaya koymaktadır. Eylem planının başarısı için merkezi bir yapı taşı, hangi faaliyetlerin sürdürülebilir olarak kabul edilebileceğini tanımlayan ve bu nedenle sermaye akışlarının daha sürdürülebilir bir ekonomiye doğru ilerlemek için nereye yönlendirilmesi gerektiğini açıklığa kavuşturan, bilime dayalı bir sınıflandırma sistemi olarak hizmet veren AB'nin "Taksonomi (Sınıflandırma) Yönetmeliği"dir. Ayrıca şu yasal parçalar önemlidir: Sürdürülebilir Finans Bilgilendirme Yönetmeliği (SFDR), Taksonomi Yönetmeliği, Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi (CSRD), Sermaye Gereksinimleri Yönetmeliği (CRR) kapsamındaki ESG açıklama gereklilikleri ve özellikle "Sütun 3" kuralları, Avrupa Yeşil Tahviller Yönetmeliği ve sürdürülebilirlik risklerinin ve faktörlerinin MiFID II uygunluğuna entegrasyonu. Bu çerçeveyi eyleme geçirmek için, bir dizi pratik zorluğun üstesinden gelinmesi gerekecektir (mevcut güvenilir ve karşılaştırılabilir veri eksikliği gibi).

Avrupa bankacılık sektörünün rolü

Ekonomi önemli bir dönüşüm geçiriyor ve tüm özel sektör bankalarının temsilcisi olan Avrupa Bankacılık Federasyonu (EBF) olarak bizler, bankaların sürdürülebilir bir ekonomiye geçişi finanse etmelerine yardımcı olarak şirketlerin ve hanehalklarının geçişini hızlandırmak için çalışıyoruz. EBF, yeni AB kurallarının uygulanmasını kolaylaştırmada, KOBİ verileriyle bağlantılı zorluklar konusunda farkındalık yaratmada ve kilit oyuncuları bir araya getirmede etkin bir rol oynamıştır. Amacımız, şirket ve yatırımcıların sürdürülebilir finansa geçişinde pratik sorunları önceden görmeye

“Ana prensiplerimizden biri, sürdürülebilir yatırımın sadece bir sektörden veya aktiviteden çıkış olarak değil, aynı zamanda karbonsuzlaştırma planlarına sahip şirketlere yatırım yapılmasını sağlamak olarak görülmesidir.”

ve çözmeye yardımcı olmaktadır. Ana prensiplerimizden biri, sürdürülebilir yatırımın sadece bir sektörden veya aktiviteden çıkış olarak değil, aynı zamanda karbonsuzlaştırma planlarına sahip şirketlere yatırım yapılmasını sağlamak olarak görülmesidir. Bunun gerçekleşmesi için, belirli endüstrilerde “net sıfır” nasıl ulaşılabileceğini gösteren “geçiş yollarına” ve finans sektörünün kurumsal müşterilere geçiş yolculuklarında eşlik etmesine izin verecek esneklikte uygulamalara ihtiyacımız var. Önümüzdeki yıllarda tüm finans ekosistemi sürdürülebilir olana kadar, bankadan yatırımcıya, derecelendirme kuruluşundan borsaya kadar, finans dünyasının tüm üyelerinin üstüne büyük bir sorumluluk düşüyor. Dünyada bu konuda liderlik rolü üstlenen Avrupa ise – Türkiye'nin en büyük ekonomik partneri olarak – Türkiye'nin ilerleyeceği yola ışık tutuyor. Bu konuda Avrupa'daki gelişmelerle ilgili daha ayrıntılı bilgi isteyen tüm okuyucular bize ulaşabilirler.

Yatırım Fonları ve Emeklilik Fonları Pazar Analizi 2022 3. Çeyrek

Yönetilen Toplam Portföy Büyüklüğü Eylül 2022 itibariyle 1 Trilyon TL'yi aştı

2021 yılı sonunda 653 milyar TL olan portföy yönetimi sektörü Eylül sonu itibariyle yüzde 60 büyüyerek toplam 1 trilyon TL üzerinde büyüklüğe ulaştı. USD bazında büyümelere baktığımızda ise 2019 yılından bugüne yılbaşından beri yüzde 15 ile en yüksek büyümeye sahip olduğu dikkat çekiyor. 2022 yılında toplam büyüklük içerisinde emeklilik fonlarının payı azalırken serbest fonların ve özel portföy yönetiminin payının arttığı görülüyor.

Yatırım Fonları ve Emeklilik Fonları Pazar Analizi 2022 3. Çeyrek

Tüm dünyada 2022 yılı enflasyonist baskılar ile devam ederken küresel merkez bankalarının faiz artış süreci devam ediyor. Sıkı para politikasının da etkisi ile yurt dışı hisse senedi piyasalarında satışlar görülürken, ya-

tırımcıların fonları yönlendirmekte zorlandığı bir yıl olmaya devam ediyor. Önümüzdeki aylarda da merkez bankalarının aksiyonları ve piyasaya etkileri yakından izlenmeye devam edecek.

Fon pazarı Eylül 2022 itibariyle yüzde 69 büyüdü ve toplam 515 milyar TL büyüklüğe ulaştı. Sene başından beri en fazla büyüyen fon türü toplam 123 milyar TL büyüme ile serbest fonlar oldu. Toplam büyüklüğü 225 milyar TL'ye ulaşan serbest fonları, 144.5 milyar TL ile valörlü fonlar takip etti. Para piyasası ve kısa vadeli tahvil bono fonları ise yılbaşından beri 37 milyar TL büyüdü. Bu büyümenin 29 milyar TL'si 3. çeyrekte gerçekleşti. Mayıs ayında vergi kanununda gerçekleşen bir değişimin, bu artışta etkili olduğunu belirtebiliriz. Girişim ve gayrimenkul fonları

Ceren Angılı

Bölüm Müdürü

Pazarlama ve Stratejik Planlama
Yapı Kredi Portföy Yönetimi A.Ş.

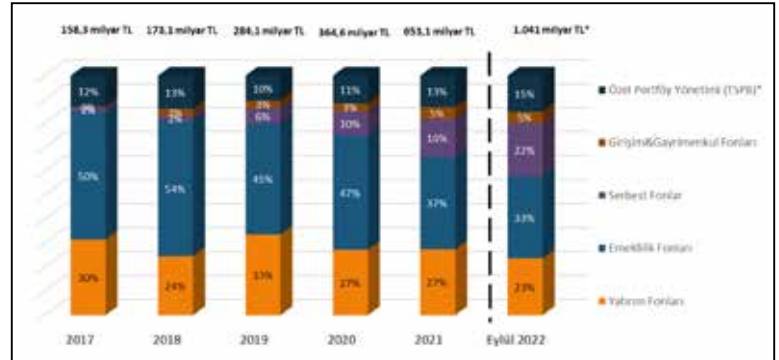
ise sırasıyla 28.8 milyar TL ve 21.4 milyar TL büyüklüğe ulaştılar. Net giriş ve çıkışları incelediğimizde serbest fonlara artarda üç çeyrekte de net girişlerin gerçekleştiği ve 2022 yılında toplam girişlerin 69.4 milyar TL'ye yükseldiği dikkat çekiyor. Para

Belirli varlıkların Eylül 2022 itibariyle değişimleri aşağıdaki şekilde;

	31.12.2021	30.09.2022	Değişim
USD/TRY	13,3161	18,5000	38,9%
EUR/TRY	15,1402	18,1329	19,8%
TRY Sepet	14,2282	18,3165	28,7%
EUR/USD	1,1368	0,9799	-13,8%
BİST 100 Endeksi	1.858	3.180	71,2%
TL 2 Yıllık Gösterge Tahvil*	21,71%	14,53%	718 baz puan
TL 10 Yıllık Gösterge Tahvil*	23,05%	11,65%	1140 baz puan
10 Yıllık UST	1,5118%	3,8040%	229 baz puan
S&P 500 Endeksi	4.766	3.586	-24,8%
Nasdaq 100 Endeksi	16.320	10.971	-32,8%
Altın (USD/Ons)	1.828	1.660	-9,2%

* Reuters Jenerik Endeksi verileridir.

Portföy Yönetimi Sektörü Toplam Büyüklüğü

Yönetilen Toplam Büyüklük SPK datası olup, fon büyüklüklerinde Toplam Değer/Net Varlık değerleri ve Toplam Varlık değerlerinde farklılık olduğu için sütunların toplamı 100'ü vermemektedir. Tablodaki veriler TSPB, Rasyonet ve SPK tarafından sağlanmıştır.

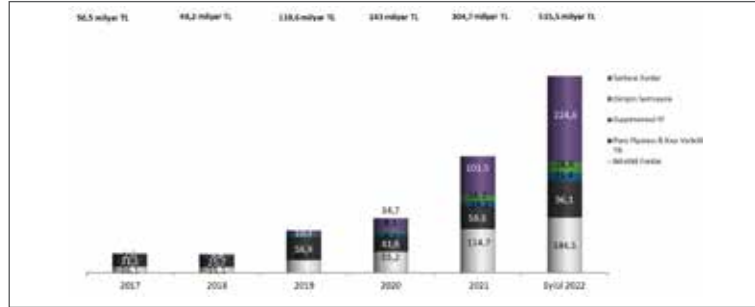
piyasası ve kısa vadeli tahvil bono fonlarına ilk yarıda 3.2 milyar TL net giriş gerçekleşmişken 3. Çeyrekte yukarıda bahsettiğim vergi değişikliğinin de etkisi ile girişler arttı ve toplam 28.5 milyar TL'ye yükseldi. Yılbaşından beri tüm fon türlerine giriş olmuşken valörlü fonlardan toplam 3.6 milyar TL çıkış gerçekleştiği dikkat çekiyor.

Yılbaşından beri en fazla net giriş serbest fonları takiben para piyasası ve kısa vadeli tahvil ve bono fonlarında sırasıyla net 69 ve 28.5 milyar TL olarak gerçekleşti. Valörlü fonlarda ise nette 3.7 milyar TL çıkış gerçekleşmişken en fazla net çıkış 5.3 milyar TL fon sepetlerinden görüldü. Bu türü takiben yabancı hisse senetleri 3.3 milyar ve karma ve değişken, özel sektör borçlanma araçları ve anapara korumalı fonlardan da sırasıyla 2.5 milyar TL, 1.3 milyar TL ve 1 milyar TL çıkış gözlemlendi. Özellikle karma ve değişken fon türü içerisinde tematik fonların bulunduğunu ayrıca belirtmek isteriz. Diğer yandan valörlü fonlarda giriş gerçekleşen türler de oldu. En fazla giriş 3.2 milyar TL kamu borçlanma araçlarına olurken TL cinsi hisse senetleri 3 milyar TL ve kıymetli madenler fon türüne 800 milyon TL oldu. Bu üç türü takiben borsa yatırım fonları ve borçlanma (Eurobond) araçları türlerine de 207 ve 152 milyon TL ile limitli de olsa net giriş gerçekleşti.

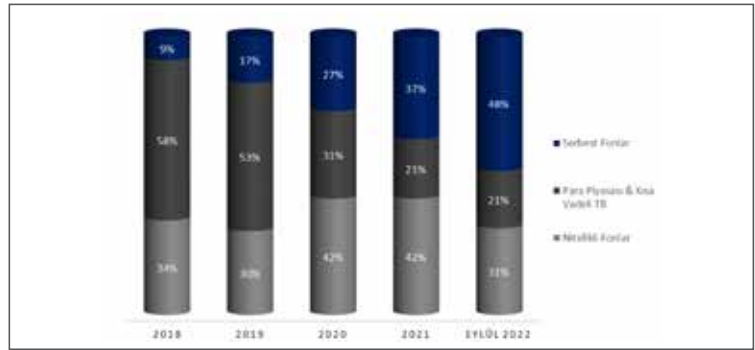
Büyüklik değişimlerini incelediğimizde getirilerin de etkisi ile yüzdesel olarak en fazla büyümenin 9,9 milyar TL ile TL cinsi hisse senetlerinden olduğu dikkat çekiyor. Bu büyümede getirilerin de etkisi olduğunu görüyoruz. Yine benzer şekilde getiriler sayesinde yüzde 50 büyüyen borsa yatırım fonları dikkat çekiyor. Net girişler sayesinde kamu borçlanma araçları pozitif ayrışırken, net çıkışa ek olarak negatif getirileri ile yabancı hisse senedi fonlarında 4.4 milyar TL küçülme olduğunu görüyoruz.

2021 yılı sonunda en fazla büyüklük hisse senedi fon türündeyken alt kırımında yabancı hisse senetlerinin ağırlıklı olduğu dikkat çekiyor. Eylül 2022 itibarıyla bu resimde ağırlığın TL hisse senedleri olarak değiştiği görülüyor. TL hisse senedi türü 18.3 milyar TL büyüklüğe ulaşmışken, yabancı hisse senetleri ise 8.7 milyar TL'ye geriledi. Hisse senedi endeksleri ise limitli büyüme ile 2.8 milyar TL'den 3.6 milyar TL'ye yükseldi. Yatırım fonlarına yatırım yapan kişi sayısı 2021 sonunda 4.3 milyon idi. Eylül 2022 itibarıyla kişi sayısı yüzde 8 arttı ve 4.6 milyon kişiye ulaştı. Bu süre içerisinde valörlü fonlara yatırım yapan kişi sayısında da artış görülürken 2021 yılı sonu 1.5 milyon olan kişi sayısı Eylül 2022 itibarıyla yüzde 15 artarak 1.7 milyon'a yükseldi. Diğer yandan yüzdesel olarak değerlendirildiğimizde giriş sermayesi ve serbest fon yatırımcı sayısı 2022 yılında sırasıyla yüzde 89 ve yüzde 76 arttı ve toplam 2.680 ve 46.552 kişiye ulaştı.

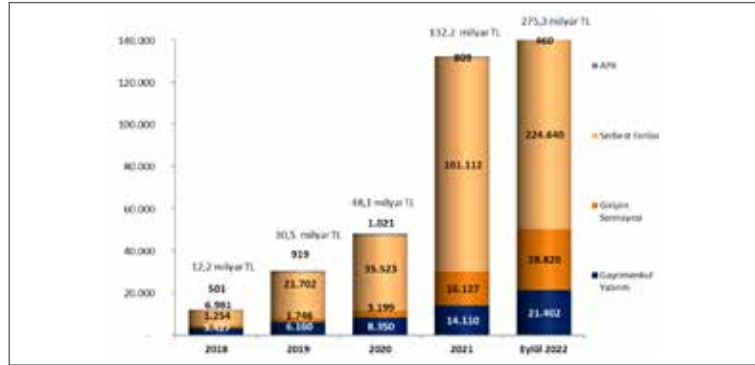
FON PAZARI GELİŞİMİ

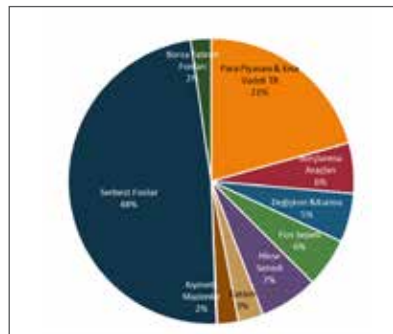
*Grafik Rasyonet verileri ile düzenlenmiştir.

ALTERNATİF FONLAR DEĞİŞİMİ

Eylül 2022 Tür Bazında Pazar Payı

*Tabloya Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Fonları eklenmemiştir.

- 2022 yılında serbest fonların yatırım fonları pazarındaki payını oldukça artırdığı dikkat çekiyor. 2021 yılı sonunda yüzde 37 iken Eylül sonu itibarıyla yüzde 48'e yükseldi.
- Para piyasası ve kısa vadeli TB fonlarında yılbaşından beri oran değişmemişse de son üç ayda kurumsal ve ticarilere sunulan vergi avantajı ile TL ibareli fonlardaki artış sonucu para piyasası ve kısa vadeli TB türünün son üç ayda oranını artırdığı dikkat çekiyor.
- Hisse senedi türü yılbaşından beri ağırlığını azaltmış gibi gözükse de bu tür hem yerli hem yabancı hisse senedi fonlarını kapsıyor. Yabancı hisse senedi fonlarından yılbaşından beri çıkış, yerlilerde ise giriş gözleniyor.

Bireysel Emeklilik Fonları Pazarı

Yılbaşından beri yüzde 42 büyüyen pazar, toplam 347,8 milyar TL büyüklüğe ulaştı.

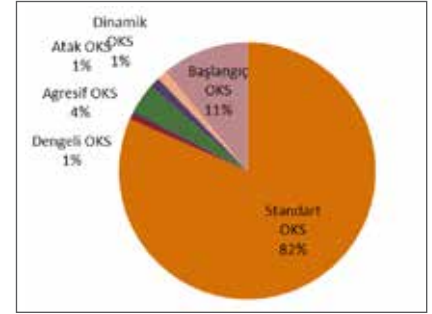
Emeklilik fon pazarına 2022 yılının ilk altı ayında net olarak 12,7 milyar TL giriş gerçekleşti. Bu girişlerin 1,9 milyar TL'si otomatik katılım sistemi fonlarından olurken, 10,7 milyar TL'si ise bireysel girişlerin yapıldığı fonlara oldu. Yılbaşından beri yüzde 42 büyüyen pazar, toplam 347,8 milyar TL büyüklüğe ulaştı. İlk çeyrek ile ikinci çeyreği karşılaştığımızda net girişlerin azalması dikkat çekmişken üçüncü çeyrekte arttığını görüyoruz.

2022 yılı başından beri altın fon türü en çok ilgi gören tür oldu ve 8,8 milyar TL net giriş ile toplam 94 milyar TL büyüklüğe ulaştı. Bu fon türünü takiben katkı fonlarına 3,8 milyar TL ve fon sepeti fonları ile hisse senedi fonlarının her ikisine de 2,1 milyar TL net giriş oldu. Son çeyrekte yatırımcıların

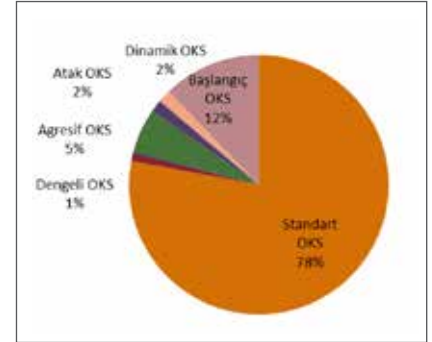
hisse senedi fon türüne daha fazla ilgi gösterdiğini gözlemledik. Bu fonları takiben kamu dış borçlanma fonları 1,6 milyar TL ve endeks fonlar 695 milyon TL nete giriş sergiledi. Yılbaşından beri likit ve değişken fon türlerinden sırasıyla 3,2 ve 2,7 milyar TL ve takiben kamu iç borçlanma fonlarından 1,2 milyar TL net çıkış görünürken, özel sektör tahvilleri, standart ve dengeli (esnek & karma) türlerinden de çıkış görüldü.

Toplam büyüklüklere baktığımızda en fazla büyüklük, 94 milyar TL ile altın fonlarında olmaya devam etti ve bu fon türü yılbaşından beri 30 milyar TL büyüdü. Bu türü toplam büyüklükte 59 milyar TL ile değişken fonlar ve 47 milyar TL ile kamu dış borçlanma fonları takip ediyor.

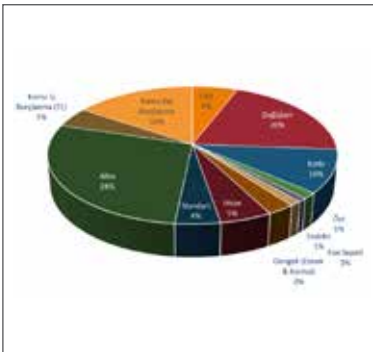
2021 Tür Bazında Otomatik Katılım Sistemi Fon Türü Dağılımı

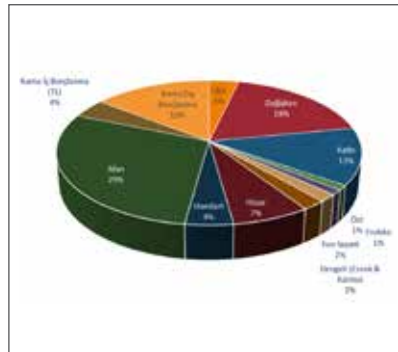
Eylül 2022 Tür Bazında Otomatik Katılım Sistemi Fon Türü Dağılımı

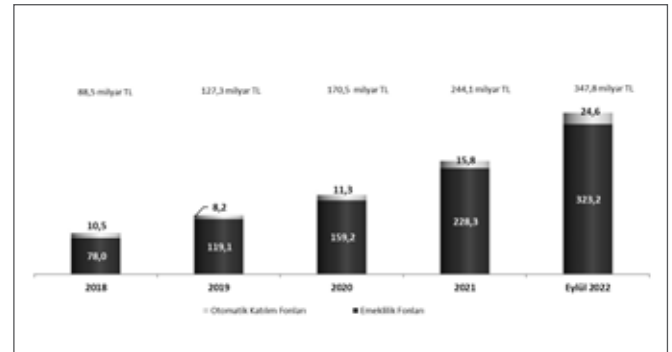
2021 Yılı İtibarıyla Tür Bazında Pazar Payı

Eylül 2022 Tür Bazında Pazar Payı Dağılımı

Emeklilik Fonları Pazar Gelişimi (milyar TL)

HSBC Portföy Çevresel Sürdürülebilirlik Hisse Senedi Fonu

Çevrenin korunmasına katkıda bulunan ve sürdürülebilir bir gelecek için çalışan şirketlere ortak olmak artık çok kolay. Siz de geleceğiniz için HSBC Portföy Çevresel Sürdürülebilirlik Hisse senedi Fonu'na yatırım yapabilirsiniz.

Yatırım yaparken de doğanın değerini biliyorsan
#DünyaSanaAçık

*Fon TEFAQS'a üye olan tüm banka ve aracı kurumlar aracılığıyla alınabilmektedir.

Quant (Kantitatif) Fonlar

Quant fonlar tarafından kullanılan modeller, piyasadaki kısa ya da uzun vade yatırım fırsatlarını tespit etmek için tasarlanmıştır.

Quant Fon Nedir?
Quant ya da quantitative fund olarak adlandırılan fonlar temelde kantitatif analizlere, modellere ya da algoritmalara dayalı olarak yatırım kararlarını veren fonlardır.

Bu tarz yatırım fonları, portföy yöneticisinin nitel görüşü veya muhakemesi yerine finans mühendisliği modellerine, makine öğrenmesine veya algoritmalara dayanan sistematik yatırım araçları ile yönetilirler. Bazıları, yatırım kararında hiçbir duygu veya önyargıya yer vermeden tamamen bilgisayar çıktıları ile yönetilirken, bazıları sayısal modelleri insan muhakemesi ile birleştiren bir yatırım yaklaşımı sergilemektedir.

Quant fonlar tarafından kullanılan modeller, piyasadaki kısa ya da uzun vade yatırım fırsatlarını tespit etmek için tasarlanmıştır. Bu nedenle, bu konuda çalışan araştırmacılar arasındaki rekabet, daha üstün bir model oluşturmak üzerine kurulmuştur (Piyasa tabiri ile daha fazla alfa elde etmek amacıyla). Genellikle, karmaşık matematiksel algoritmalar/modeller geliştirilip ve geçmiş veriler ile test edilip, belirli bir olgunluğa ulaştıktan sonra portföy yönetiminde kullanılmaktadır. Bir diğer önemli nokta da, yatırım süreci çoğunlukla algoritma ve modellerin yardımı ile oluşturul-

duğu için, bu tarz fonlar diğer fon türlerine göre daha az maliyetlidirler.

Quant Fonlar Nasıl Yönetiliyor?

Birçok quant fon, faktör yatırımı modellerini (factor investing) kullanır. Faktör yatırımı, uzun vadede çalıştığı kanıtlanmış olan piyasa değeri (value), momentum, piyasa büyüklüğü (size) veya temettü verimi gibi önceden belirlenmiş faktörlere ve bu faktörlerin kombinasyonlarına dayalı olarak yapılan yatırım biçimi olarak tarif edilebilir.

İkinci tip quant yatırım tarzı ise piyasadaki anomalilerin tespit edilip kısa vadede bu fırsatların değerlendirilmesi üzerine kurulmuştur. Genellikle bir grup menkul kıymet alınıp, diğer bir grup da açığa satılarak piyasa riski almadan bu fırsatlar değerlendirilmektedir. Bazı quant fonlar günümüzde bu konu için makine öğrenmesi ve yapay zekâyâ dayalı kendi özel araştırmalarını kullanmaktadır. (Örneğin Renaissance Technologies) Üçüncü tip strateji ise istatistiksel arbitraj stratejileridir. İstatistiksel arbitraj, menkul kıymetlerin aralarındaki tarihsel ilişkiyi kullanarak pahalı ya da ucuz menkul kıymetleri belirleyerek bu fırsatlardan yararlanmayı hedefler. İstatistiksel arbitraj kısa sürelerle uzun ve kısa pozisyon olarak tutulan menkul kıymet portföylerini içeren

ortalamaya dönüş (mean reversion) modellerini kullanan bir kısa vadeli alım-satım stratejisidir.

Bir diğer quant yatırım tarzı ise smart beta adı verilen hem pasif hem de aktif yatırımın bir kombinasyonu olan yatırım modelidir. Smart beta yaklaşımı, geleneksel değer yatırımı (value investing) ile etkin piyasalar hipotezinin (efficient market hypothesis) bir araya geldiği bir modeldir. Piyasadaki verimsizliklerden ve altta yatan risk faktörlerinden yararlanmak için alternatif olarak oluşturulmuş endeksleri kullanan "long-only" bir stratejidir. Faktör temellidir ve piyasa dinamiklerine göre (volatility vs.) güncellenmektedir.

Bir diğer önemli quant strateji grubu ise sistematik küresel makro stratejilerdir. Bu stratejiler küresel konjonktür ve makro ortama uygun fırsatlar sunan varlık sınıflarını belirlemeye çalışır. Küresel SGMK, döviz, hisse senedi endeksleri ve emtia arasında getiri tahminleri oluşturmak için temel ve fiyat göstergelerini kullanan, uzun ya da kısa pozisyon açarak alfa kaynaklarını yakalamayı amaçlayan stratejilerdir. Bu stratejiler, makro temel tahminler oluşturulan, mevcut değerlemeleri tarihsel ortalamalarla kıyaslayan ve fiyat eğilimlerini analiz eden çeşitli alt modelleri içermektedir.

Quant Fonların Avantajları ve Dezavantajları

En önemli avantajları duygusal kararları elimine ettikleri için tarafsız bir önyargı almaları ve önyargıyı ortadan kaldırmalarıdır. Diğer bir avantajları ise daha düşük yönetim ücretleri talep etmeleri ve uygun maliyetli olmalarıdır. Quant fonlarda değişen piyasa koşullarından bağımsız olarak tutarlı bir yatırım modeli kullanıldığı için risk yönetimi ön plandadır. Hızlı karar alma bir diğer avantaj olarak karşımıza çıkmaktadır. Quant fonların bir diğer üstün ve önemli yönü ise modellerin ve makine öğreniminin yardımı ile büyük miktarda veriyi gerçek zamanlı olarak analiz etmeleri olarak sunulabilir.

Dezavantajların başında modellerin geçmiş veriyi ya da örüntüleri (pattern) ezberleme riski gelmektedir. Modeller geçmiş verileri kullanır, ancak bazen tarih tekrür etmez. Quant modelleri, beklendiği gibi çalışmaya devam etmelerini sağlamak için sıkı ve sürekli geriye dönük testlere ihtiyaç duyar. Bazı modeller beklenmedik durumları hesaba katmaz ve bu durum, örneğin pandemi gibi çok büyük negatif bir şok durumunda istenmeyen sonuçlara yol açabilir. Genellikle modellere çok fazla varsayım girilmektedir. Bazı varsayımlar, çevre değişirse, istenmeyen alım/satım emirlerine yol açabilir.

En Başarılı ve En Çok Tanınan Quant Fonlar Hangileri?

Renaissance Technologies bu alanda en başarılı şirkettir dersek hata yapmış olmayız. [1] 1998 yılından beri yönettikleri Medallion fonu muhteme-

len tarihteki en başarılı hedge fondur. Fon 1998 yılından beri quant analizler kullanarak yıllık bazda %66 getiri sağlamıştır. [2] Renaissance oldukça ketum bir şirket ve doğası gereği niceliksel olmasının ötesinde stratejileri hakkında herhangi bir bilgiyi paylaşmaktan genellikle kaçınılmaktadırlar. Şirketin bilinen bir özelliği ise algoritmalarını geliştirmek için genellikle doktoralı ve finans sektörü dışı personeli işe almalarıdır.

Diğer bilinen ve başarılı bir hedge fon ise, birkaç farklı strateji kullanan ve birçok varlık sınıfına yatırım yapan Applied Quantitative Research (AQR) dir. AQR, Renaissance kadar ketum davranmamaktadır. Fonlarında kullandıkları stratejileri desteklemek için dönem dönem yayınladıkları araştırma raporları ile anlatılmaktadır. AQR'da her strateji, farklı faktörlerin ve metriklerin kombinasyonlarının geriye dönük testleri (backtest) yardımı ile geliştirilmektedir. [3]

“ Ülkelerin ve şirketlerin yatırımlarını iki noktada yoğunlaştırdıklarını görüyoruz. Bu noktada, küresel ısınma ve iklim kriziyle mücadele kapsamında fosilden yeşil yakıta dönüş, enerji verimliliği ve çevresel koruma gibi yatırımlar öne çıkıyor. ”

Referanslar

- [1] Zuckerman, G. (2019) *The Man Who Solved the Market: How Jim Simons Launched the Quant Revolution*
- [2] Cornell, B. (2020). *Medallion Fund: The Ultimate Counterexample? The Journal of Portfolio Management*, 46(4), 156-159.
- [3] <https://www.aqr.com/Strategies>

Yapı Kredi Portföy İklim Değişikliği Çözümleri Değişken Fonu

İklım krizi ve küresel ısınma; bir süredir hayatımızda olmasına rağmen son yıllarda neredeyse her gün duymaya başladığımız başlıklar haline geldi. Yavaş yavaş gündelik hayatlarımıza nüfuz etmeye başlayan bu başlıkların, yatırım stratejilerinin merkezine de yerleşmeye başladığını söyleyebiliriz.

Ülkelerin ve şirketlerin yatırımlarını iki noktada yoğunlaştırdıklarını görüyoruz. Bu noktada, küresel ısınma ve iklim kriziyle mücadele kapsamında fosilden yeşil yakıt dönüş, enerji verimliliği ve çevresel koruma gibi yatırımlar öne çıkıyor. Ayrıca yeni tarım teknolojilerinin

geliştirilmesi, temiz su teknolojileri ve enerji depolama gibi yatırımları da bu alanda düşünebiliriz. Saydığımız temaların ekonomileri dönüştüreceğini ve şirketleri de bu yeni düzene uyum sağlamaya zorunlu hale getireceğini öngörüyoruz. Bu süreçte ise pek çok sektörde büyük yatırım fırsatları ortaya çıkacaktır.

Küresel anlamda resesyon endişeleri zirve yapmışken, dönüşümünü erkenden tamamlamış şirketlerin talep açısından rakiplerine göre pozitif ayrıştıklarını şimdiden görüyoruz. Özellikle gelişmiş ülke pazarlarındaki müşteriler, tedarikçileri arasından ESG yatırımlarını tamamlamış şirketleri daha fazla ön plana çıkarıyor. Bu durum, rakip şirketleri de hızlı bir şekilde bu alanlara yatırım yapmaya zorluyor. Ülkeler de bu adımları kolaylaştırmak adına birbiri ardına yatırım teşvik paketleri açıklıyor.

Yapı Kredi Portföy olarak yeni dünya düzenine uygun yatırım araçlarını ihtiyaçları ve hedefleri doğrultusunda müşterilerimizle buluşturmaya gayret ediyoruz. Bu doğrultuda 1 Ağustos 2022 tarihinde Yapı Kredi Portföy İklim Değişikliği Çözümleri Değişken Fonu'nu müşterilerimize sunduk. Fon, yerli ve yabancı piyasalarda bu dönüşüme öncülük eden şirketlere yatırım yaparak yatırımcısına değer sağlamayı hedefliyor. Fon'un teması, dünyanın yaşanabilir bir habitat olarak kalmasının önündeki en büyük tehlike olan iklim değişikliğine karşı değişik

sektörlerdeki teknoloji ve üretim alternatiflerini çözüm olarak ortaya koyan şirketlerin yurt içi ve yurt dışında ihraç edilen sermaye piyasası araçlarına yatırım yapmak. Fon'un toplam değerinin asgari yüzde 80'i devamlı olarak belirtilen şirketlerin veya bu şirketlere hizmet/servis sağlayan kurumların ihraç ettikleri yerli/yabancı ortaklık paylarına, Amerikan Depo Sertifikalarına (ADR) ve Global Depo Sertifikalarına (GDR), yerli/yabancı borçlanma araçlarına ve kira sertifikalarına, belirtilen fon temasına uygun yerli yatırım fonu katılma payları ve yerli/yabancı borsa yatırım fonu katılma paylarına yatırılıyor. Bu tema kapsamında fon, önümüzdeki dönemde küresel enerji sektöründe gerçekleşebilecek dönüşüm sürecine iştirak edebilecek şirketlere yatırım yapmayı ve katılma payı sahiplerine makul bir seviyede getiri sağlamayı amaçlıyor.

TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARI
KONGRESİ
2022

FINANSIN ÖTESİ: DÜNYANIN GELECEĞİNE YATIRIM

1 ARALIK
2022

HİBRİT KONGRE
www.sermayepiyasalarikongresi.org.tr

Wyndham Grand İstanbul Levent

    / tspkongre

/ Türkiye Sermaye Piyasaları Kongresi

QNB Finans Portföy Temiz Enerji ve Su Fon Sepeti Fonu

Günümüzde enerjiye olan ihtiyacın gün geçtikçe artıyor olmasına rağmen fosil yakıtların artan bu ihtiyacı karşılamada yetersiz olacağı beklenmektedir. Bu sebeple enerji kaynaklarının güvenliği her geçen gün daha da önem kazanmaktadır. Bu noktada ülkelerin gelecekte enerji kaynaklarını çeşitlendirmesi kaçınılmazdır. Aynı zamanda çevre kirliliği açısından da fosil yakıtlar yerine alternatif enerji kaynakları ön plana çıkmaktadır. Benzer şekilde, bir diğer önemli husus da su kaynaklarının önemidir. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü, 2025 yılında su stresi yaşayan ülkelerin oranının %34'e, su kıtlığı yaşayan ülkelerin oranının da %15'e çıkacağını tahmin etmektedir. QNB Finans Portföy olarak yatırımcıların bu gelişmeler karşısında ilgili temalara yatırım yapabilmelerine yardımcı olacak bu fonu kurmaya karar verdik. Özellikle belirtmek gerekir ki QNB Finans Portföy Temiz Enerji ve Su Fon Sepeti Fonu, su temasına sahip olan Türkiye'deki ilk ve tek fon olma özelliğini taşımaktadır.

Özellikle son yıllarda ülkelerin siyasi otoritelerinin ve uluslararası kuruluşların da konuya ilgi göstermesi ile birlikte temiz enerji teması çok daha bağlayıcı ve sürdürülebilir bir yatırım temasına dönüşmektedir. Bunlar arasında 2016 yılında yürürlüğe giren Paris İklim Anlaşması neticesinde yıllık küresel sıcaklık artışını 1.5-2°C ile sınırlamak için CO2 emisyon seviyelerinin azaltılması hedeflenmektedir. Aynı zamanda Kasım '21'de Glasgow'da gerçekleştirilen 26. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı - COP26 zirvesinde Paris İklim Anlaşması'ndan bu yana kaydedilen gelişmeler değerlendirilerek sera gazı

Mehmet Bodur
Araştırma
QNB Finans Portföy Yönetimi A.Ş.

emisyonu azaltımı için yenilenebilir enerji üretimine hız vermenin önemi- ne değinilmiştir. Böylelikle 2030 yılına kadar küresel karbon emisyonunun neredeyse sıfırlanması bekleniyor ve bunun için Uluslararası Enerji Ajansı raporunda 4 trilyon ABD Doları düzeyinde bir yatırım harcaması gerekliliğine dikkat çekilmiş durumda. Benzer olarak LEED Sertifikası ile birlikte sadece sanayide değil yeni yapılarda da yeşil enerji dönüşümü teşvik edilmektedir. Son olarak da, Rusya-Ukrayna Savaşı sonrasında atılan yaptırım adımları sonrasında Batı'nın aldığı yenilenebilir enerji yatırım politikalarının hızlıca karara bağlanmaya başladığı görülmektedir ve RePowerEU paketi altında 2025 yılına kadar 600 GW kapasiteli güneş enerjisi yatırımı yapılması hedeflenmekte ve pakete 210 milyar Euro yatırım harcaması bütçesinin ayrılması hedeflenmektedir.

Fon'un yatırım stratejisi çerçevesinde, fon toplam değerinin en az %80'i devamlı olarak; temiz enerji ve su temalarına yatırım yapan yerli ve yabancı yatırım fonları ile borsa yatırım

fonlarının katılma paylarına yatırılır. Temiz enerji ve su temalarından her birine ayrı ayrı ve devamlı olarak fon toplam değerinin asgari %40'ı oranında yatırım yapılacaktır.

Fonun yatırım amacı, bahsi geçen temalara ilişkin sektörlerde üretici, geliştirici, dağıtıcı, altyapı sağlayıcı veya kurucu olarak faaliyet gösteren şirketlere borsa yatırım fonları vasıtasıyla ilgili şirketlerin fonlanmasına destek olmak ve gelirlerine iştirak etmektir. Temiz enerji sektöründe faaliyet gösteren şirketler ağırlıklı olarak güneş enerjisi, biyoenerji, hidroelektrik, rüzgâr enerjisi alanlarında faaliyet göstermektedir.

Fonun kıstası ise %20 Nasdaq Clean Edge Green Energy Total Return Endeksi, %40 Nasdaq OMX US Water Total Return Endeksi, %20 BIST Elektrik Getiri Endeksi ve %20 BIST KYD Repo Endeksi bileşenlerinden oluşmaktadır. Buna karşın fon portföyünde temiz enerji ve su temasındaki hisse senedine yatırım yapan borsa yatırım fonlarının ağırlığı kıstasına kıyasla bir miktar daha fazladır ve yaklaşık %80 pozisyonu bulunmaktadır. Fon; bu halile aktif bir yönetim anlayışı içinde yatırımcıların maksimum seviyede temiz enerji ve su temalarına yatırım yapabilmesine olanak sağlamaktadır.

Önümüzdeki yıllarda temiz enerjiye olan ihtiyacın daha da artacağını söylemek mümkün. Elektrikli araçların yaygınlaşması bunun en güncel örneklerinden bir tanesidir. Her geçen yıl ülkelerin de temiz enerjiye ayırdıkları fonlama artmaktadır. Dolayısıyla önümüzdeki yıllarda güneş enerjisi, rüzgâr enerjisi, hidroelektrik enerjisi gibi yenilenebilir kaynakların payının arttığını da göreceğiz.

GELECEĞE YATIRIM MÜMKÜN!

QNB Finans Portföy Temiz Enerji ve Su Fon Sepeti Fonu (OLD) ile siz de geleceğe yatırım yapabilirsiniz.

Yatırım Fonları Derecelendirmesi

Genel olarak tüm derecelendirme yöntemleri, yatırımcının göze aldığı risk düzeyini dikkate alarak, yatırım yaptığı fonun benzer risk düzeyine sahip fonlar arasındaki yerini ortaya çıkarır. Yatırımcı hangi fona yatırım yapacağını risk alma isteğine bağlı olarak belirler.

Fon derecelendirmesi, bir portföyün performansının analiz edilmesini ve bu analiz sonucunun kolay anlaşılır biçimde ilgili taraflara ifade edilmesini içerir. Dolayısıyla esasta hem fonun performansından etkilenenler hem de performansı sergileyenler için derecelendirme önem arz etmektedir.

Yatırım fonu kullanarak birikimlerini değerlendiren bir yatırımcı gözüyle bakıldığında derecelendirme, bu kişinin yatırım tercihlerinin sonucunu gösterir. Buradaki kastımızın sadece elde edilen getiri olmadığı açıktır. Zira genel olarak tüm derecelendirme yöntemleri, yatırımcının göze aldığı risk düzeyini dikkate alarak, yatırım yaptığı fonun benzer risk düzeyine sahip fonlar arasındaki yerini ortaya çıkarır. Yatırımcı hangi fona yatırım yapacağını risk alma isteğine bağlı olarak belirler. Daha sonra da birikimlerini aktardığı fonun akıbetini, bir başka deyişle kazanç ya da kayıplarını internet siteleri ve medya ve benzeri kanallardan takip eder. Ancak, fona ait tekil performans bilgileri yatırımı sağlıklı biçimde

takip etmek için yeterli değildir. Çünkü bu yatırımı yaparken yatırımcının göze aldığı bir risk unsuru vardır. Dolayısıyla fonun geçmiş performansını takip ederken bu unsurun da dikkate alınması gerekir. Aynı getiriye sağlayan fonlardan hangisi daha düşük risk olarak bunu elde etmişse o daha başarılıdır.

Piyasada çok sayıda farklı getiriye ve farklı riske sahip fon olduğunu belirtelim. Fon derecelendirmesi işte bu noktada yatırımcı için faydalı bir araç olarak ortaya çıkar. Burada fonların geçmiş getirileri, riskleri ve benzeri sayısal değerleri kullanılarak bir analiz yapılmaktadır. Analiz sonucunda elde edilen bulgular, fonun başarısının kolaylıkla anlaşılabilmesi ve diğer fonlarla kıyaslanabilmesi için genellikle yıldızla ifade edilen notlara dönüştürülmektedir. Her fon genellikle 1 ile 5 arasında değişen yıldızlarla ifade edilir. Böylelikle, örneğin fon 5 yıldızlı ise geçmiş dönemde en başarılı fonlar arasında yer aldığını, 1 yıldızlı ise en başarısız fonlar arasında olduğunu katılımcı kolaylıkla anlayabilir.

Dünyaya baktığımız zaman fonun geçmiş başarısını öğrenmek için fon derecelerinin yatırımcı tarafından sıklıkla kullanıldığını görmekteyiz.

Bağımsız ve tarafsız bir kuruluşun objektif biçimde yaptığı derecelendirmenin fon yönetimi açısından da önemli bir hizmet olduğunu düşünüyoruz. Fon derecelendirme kuruluşları fon piyasasını monitörize etmektedir. Sunulan bu hizmet sayesinde fonları yöneten portföy yönetim şirketleri hem kendi başarılarını görebilme hem de kıyaslayabilme imkanına kavuşmaktadır.

Fonların derecelendirilmesine ilişkin SPK'nın getirdiği düzenleme

Sermaye Piyasası Kurulu'nun konuya ilişkin tebliği gereğince Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB) notlandırma ve sıralama faaliyetinde bulunmaya ilişkin esasları düzenlemiştir. 2015 yılının başından bu yana TSPB notlandırma ve sıralama faaliyetinde bulunacak kuruluşların başvurularını kabul etmekte ve değerlendirilmektedir. Ludens, birlik tarafından

Prof. Dr. Serra Eren Sarıoğlu
Yönetici Ortak
Ludens

bu faaliyeti gerçekleştirmesi için yetki verilen ilk fon rating kuruluşu olmuştur.

Ludens Fon Rating nasıl hesaplanıyor? Neleri dikkate alıyor?

Ludens Fon Rating, fonların yıldızlarını belirlerken çok boyutlu bilimsel bir yöntem kullanmaktadır. Yıldızlar, fonların riske göre düzeltilmiş performanslarını ve bu performansın istikrarını içeren çeşitli analizlerin sonuçlarının bir özeti niteliğindedir. Yöntemimizde iki kriter dikkate alınmaktadır: Riske göre düzeltilmiş performans ve bu performansın istikrarı.

Ludens Fon Rating'in esas odak noktası fon yöneticisinin becerisinden kaynaklanan spesifik performansı tespit etmektir. Burada amaç finansal piyasalardaki hakim durumun toplam fon performansı üzerindeki etkisini arındırmaktır. Bu amaca yönelik olarak temelde Sharpe tarafından geliştirilmiş olan Getiri Temelli Stil Analizi'nden yola çıkılmaktadır. Yapılan analiz sonu-

cunda fonun aktif yönetim becerisi ve performansı (alfa) tespit edilmektedir. Bir fonun veri bir dönem için pozitif alfa sağlaması tek başına anlamlı bir kriter olsa da bu durumun istikrar arz etmesinin yatırımcı için ayırt edici bir nitelik olabileceği düşünülmektedir. Bu noktadan hareketle yöntemin ikincil odak noktası performansın istikrarıdır. Bu amaca yönelik olarak kullanılan ölçüt ise geçmişe dönük pozitif alfa sayısıdır.

Fon yıldızları 1 ile 5 arasında değişmekte olup, bir fon eğer beş yıldızlı ise bunun anlamı fonun içerisinde yer aldığı fon kategorisinde en başarılı fonlar arasında olduğudur. Diğer bir deyişle, ilgili dönemde bu fonun başarısı çok iyidir ve sıralamada en üst sıralarda yer almaktadır. Ayrıca bu en üst sırada yer alan fonlar arasından 5 yıldız alıp geçmiş dönemde istikrarlı biçimde pozitif alfa yaratan fonlar için de 5 yıldızın yanı sıra istikrarı temsilen "İ" ifadesi kullanılmaktadır.

Bireysel emeklilik fonları için de derecelendirme

Türkiye'de yatırım fonları sektöründe resim bu şekilde iken, diğer tarafta hızla büyüyen bir emeklilik fonları piyasası yer almaktadır. Bu kadar hızlı büyüyen ve bir o kadar da büyük bir potansiyele sahip böyle bir piyasada, katılımcıların bilgi unsurunun eksikliği dikkate şayandır. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu, sisteme yatırdıkları paraların ne şekilde değerlendirildiğini bilmemektedir. "Bireysel emekliliğim var, bir de emeklilik fonum mu var?" diye soran o kadar çok insan vardır ki... Burada tabii, bireysel emeklilikle ilgili yapı-

“ Hızla büyüyen bir emeklilik fonları piyasası yer almaktadır. Bu kadar hızlı büyüyen ve bir o kadar da büyük bir potansiyele sahip böyle bir piyasada, katılımcıların bilgi unsurunun eksikliği dikkate şayandır. ”

lan reklamlardaki ve pazarlama metinlerindeki "devlet katkısı" vurgusu yatırımcıları cezbeden en önemli unsurdur. Oysaki, sisteme aktardıkları tutarların nasıl değerlendirildiği, bunların getiri ve risk unsurları yatırımcılar tarafından pek de bilinmemekte ve dikkate alınmamaktadır. Odaklanılan tek nokta "devlet katkısı"dır. Ne var ki, sistemin geleceği için bilinçli yatırımcı oldukça önemlidir. Emeklilik fonunun içeriğinde neler olduğunu bilen, dönemsel getirisini ve riskini takip eden bilinçli yatırımcı, fonun performansı konusunda da talepkâr olacaktır. Bu da portföy yöneticisinin kendisini geliştirmesinde teşvik edici bir rol oynayacaktır. Özellikle fon derecelendirmeleri neticesinde sunulan ve fonun performansını gösteren yıldızlar, yatırımcının karar alma sürecinde önemli bir mekanizma olacaktır.

Emeklilik fonlarına ait Ludens Fon Rating dereceleri, Emeklilik Gözetim Merkezi tarafından 2019 yılından bu yana fonlara ait sayfa-

Merkez Bankacılığının Zaferi?*

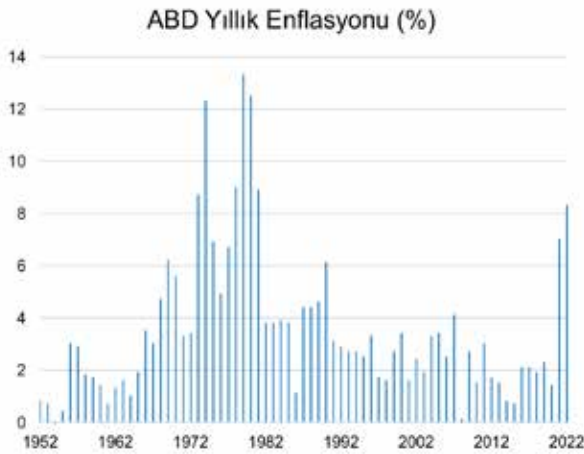
1 668'de kurulan İsveç Ulusal Bankası (Riksbank) tarihteki ilk merkez bankası olarak kayıtlara geçse de küreselleşmenin hız kazandığı ve finansal piyasaların karmaşıklaştığı 80'lere kadar merkez bankacılığına ihtiyaç sınırlı düzeydeydi. Merkez Bankalarının temel görevi, ülkelerin para birimlerini altın, dolar veya farklı sabitler karşısında dengelemektir. Ayrıca, para basımını ve sınırlı derinlikteki finansal piyasaları da düzenliyorlardı. Ancak, ellerindeki parasal araçlar ülkelerin büyüme ve enflasyon patikalarını çizmekte hayli yetersiz kalıyordu. Bu tip görevler, çoğunlukla politikacıların ajandasında yer alıyordu. Neredeyse 19 yy.'a kadar "économie politique" teriminin tüm ekonomik faaliyetleri kapsadığını unutmamalıyız.

Merkez bankacılığı için 1913'te kurulan ABD Merkez Bankası (Fed) mihenk taşıdır. O yıldan bugüne dek 16 başkan gören Fed ve ekonomi tarihi için Başkan Volcker'ın yeri ise bir başka önemde. Seleflerinin aksine Volcker, güçlü büyüme beklentileri karşısında boyun eğmeyen ve 70'lerde enerji kriziyle yüksek seyreden enflasyon ile gerçek manada mücadele eden ilk Fed başkanı olarak görülüyor (Grafik 1). Görevden ayrıldıktan üç yıl sonra Washington'da "Merkez Bankacılığının Zaferi?" ismini verdiği derste konuşan Volcker, enflasyonla mücadele ortamında merkez bankalarını "ulaşılabilir ve değerli tek şey" olarak tanımlıyor. 70'lerdeki Fed Başkanı Burns'ün aynı amfideki dersi için uygun gördüğü başlık ise "Merkez Bankacılığının Kederi" idi. Hikayenin ayrıntılarını ve Fed'in tarihsel gelişimini merak edenler için eski Fed Başkanlarından Bernanke'nin "21. Yüzyıl Para Politikası" kitabını önerebiliriz.

Grafik 1'de görüldüğü üzere; ABD'de şu anki enflasyonist baskı, 70'lerden sonraki en yüksek seviyede. 70'li yıllara benzer, günümüzdeki yüksek fiyatlar da arz problemleri kaynaklı. Bu nedenle, piyasaların gönlünde Powell'dan yeni bir Volcker yaratma çabası var. Belki de Powell da adımı tarihe benzer şekilde yazmak istiyor. Zamanının mali politikaları ise Volcker'ın yanındaydı. ABD Başkanı Reagan'ın verimlilik odaklı yüklü kamu yatırımlarını ve çalışan ücretlerini baskılaması, fiyat artışları ile mücadelede belirgin destek sağlamıştı. Bugünkü mali politikalar daha genişleyici nitelikte. Bu nedenle; Powell'ın piyasanın önünde parasal sıkılaştırma arzusu, her Fed kararında daha da ön plana çıkıyor.

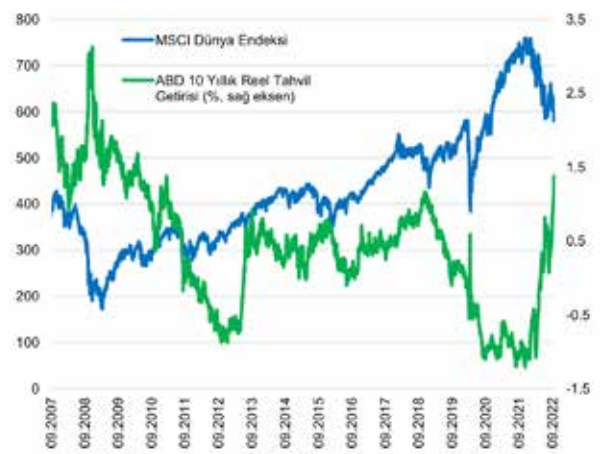
Grafik 2'de görüldüğü üzere; MSCI Dünya Endeksi ve ABD 10 Yıllık Reel Tahvil Getirisi (%) arasında güçlü bir pozitif korelasyon gözlemlenmektedir. Özellikle 2008-2009 krizi ve 2020-2022 krizi dönemlerinde bu ilişki daha belirgin hale gelmiştir. Grafik, 2007'den itibaren MSCI Dünya Endeksi (sol eksen, 0-800) ve ABD 10 Yıllık Reel Tahvil Getirisi (%) (sağ eksen, -1.5-3.5) arasındaki ilişkiyi göstermektedir. Her iki serinin de benzer trendler izlediği görülmektedir.

Grafik 1

Kaynak: Bloomberg

Grafik 2

Kaynak: Bloomberg

Hüseyin Akar
Araştırma Müdürü
TEB Portföy Yönetimi A.Ş.

21 Eylül'deki FOMC toplantısında üyeler, piyasa beklentisi ile uyumlu 75 baz puanlık faiz artışına gitti. Ancak, ileriye dönük mesajlar şahin algılandı. Yılın geri kalanında 125 baz puan faiz artırımı öngörülüyor. 2023 yılında politika faizinin %5.0 seviyesine kadar yükselmesi bekleniyor. Ayrıca Powell; enflasyonla mücadelenin bazı acılar içerebileceğini ve ekonomik faaliyetlerde durgunluk görülebileceğini ima etti. Bu karar sonrası; ABD nominal ve reel tahvil faizleri yukarı yönlü eğilimini korurken, küresel risk iştahı geriledi (Grafik 2). ABD Finansal Koşullar Endeksi, salgının en yoğun hissedildiği Mart 2020'den beri en sıkı koşulları işaret ediyor.

Güvenli limanlara talep ile Dolar Endeksi'nde 20 yılın en yüksek seviyeleri korunabilir (Dollar Milkshake Teori). Ancak; yalnızca Fed değil; ECB, BoE vb. büyük merkez bankaları ile birçok gelişmekte olan merkez bankası da para politikasında sıkılaştırma eğiliminde. Hatta bir adım daha ileriye götürürsek, para birimleri üzerinden finansal savaş ortamı yaratılabilir. En son, Japonya Merkez Bankası Yen'in daha fazla değer kaybına son verme amaçlı olarak para piyasasına müdahalede bulundu. Gelişmiş ülke tahvil faizlerinde yukarı yönlü potansiyeli sınırlı görsek de belirgin gevşeme için küresel enflasyon görünümünün iyileşmesi ön şart. Öte yandan, küresel likidite daralırken yılın son çeyreğinde riskli varlıklara yatırımcı ilgisi sınırlı kalabilir. Hisse senedi piyasalarında; teknoloji, iletişim, lüks tüketim, gayrimenkul vb.

faize duyarlı sektörler zayıf bir performans gösterebilir. Güçlü Dolar teması ile emtia piyasalarında baskı sürebilir. Bakır, petrol, platin vb. büyümeye duyarlı emtia olumsuz ayrışabilir.

Yılın son çeyreğinde, üç gelişme daha yakından takip edilecek. İlki, Rusya-Ukrayna arasında sıcak savaş ve enerji üzerinden yoğunlaşan Rusya-Avrupa arasındaki soğuk savaş. Her ne kadar Avrupa ülkeleri kışa hazırlığını yapsa da önümüzdeki dönemde enerji fiyatlarında yüksek dalgalanma yaşayabiliriz. Özellikle Avrupa ülkelerinin varlık sınıfları baskı hissedebilir. İkinci gelişme, Kasım'daki ABD ara seçimleri olacak. Seçim sonucuna göre, ABD'nin ekonomi yönetiminde eğilim farklılık gösterebilir. Üçüncüsü ise Çin'in ekonomik faaliyetlerinin sağlığı. Çin Merkez Bankası para politikasını gevşek tutsa da gayrimenkul başta olmak üzere ülkenin büyüme görünümü halen kırılganlıklar içeriyor.

“Yalnızca Fed değil; ECB, BoE vb. büyük merkez bankaları ile birçok gelişmekte olan merkez bankası da para politikasında sıkılaştırma eğiliminde. Hatta bir adım daha ileriye götürürsek, para birimleri üzerinden finansal savaş ortamı yaratılabilir.”

Yaşlılık için Finansal Planlama ve Finansal Eğitim

Milyonlarca çalışan için, kapanmalardan ve ekonomideki bozulmalardan kaynaklanan iş ve gelir kayıpları emeklilik tasarruflarını güçlü bir şekilde etkilerken, yaşlı yetişkinler için pandemi finansal dışlanma ve finansal belirsizlik riskini artırdı.

OECD'nin 22 Temmuz 2022'de yayınlanan "Değişim zamanlarında yaşlılık için finansal planlama ve finansal eğitim" konulu raporu, finansal görünümde son zamanlardaki ana eğilimlerden bazılarını ve bunların yaşlılık için finansal planlama ve finansal eğitim politikaları üzerindeki etkilerini vurgulamakta ve hem emekliliğe hazırlık hem de yaşlılık döneminde finansal karar alma süreçlerine bakmaktadır.

Raporda analiz edilen ilk yeni eğilim, COVID-19 salgınının yaşlılık için finansal planlama üzerindeki etkisidir. Milyonlarca çalışan için, kapanmalardan ve ekonomideki bozulmalardan kaynaklanan iş ve gelir kayıpları emeklilik tasarruflarını güçlü bir şekilde etkilerken, yaşlı yetişkinler için pandemi finansal dışlanma ve finansal belirsizlik riskini artırdı. Buna ek olarak, COVID-19 kriziyle başa çıkmak için uygulanan acil durum politikası önlemlerinden bazıları - emeklilik tasarruflarına erken erişimi kolaylaştırmak gibi - gelecekteki emeklilik

gelirleri açısından potansiyel bir maliyet getirmiş olabilir. İlgili bir diğer eğilim ise pandemi ile daha da hızlanan finansal dijitalleşme. Artan dijitalleşme, yaşlılık finansal planlaması için büyük fırsatlar sunmasına rağmen aynı zamanda güvenlik risklerine, sahtekarlığa ve kötüye kullanıma maruz kalmayı artırdı ve özellikle yaşlı yetişkinler için finansal bilgilere, eğitime ve danışmanlığa erişimi daha zor hale getirdi.

Bu eğilimler, nüfusun artan uzun ömürlülüğü ve bu fenomenin imaya ettiği ilgili riskler gibi emeklilik alanındaki yapısal değişikliklerin daha geniş bağlamında ele alınmaktadır. Daha uzun yaşamak, daha uzun bir emeklilik dönemini finanse etmenin yollarını bulmak zorunda kalmak anlamına gelir; ancak çoğu insan uzun ömürlülüklerini önemli ölçüde hafife alma eğilimindedir. Bu, emeklilik tasarrufları ile ilgili olarak optimal olmayan seçimler yapma riskini artırabilir - örneğin yeterince yakında emeklilik için planlama yapmamak veya kısa vadeli tüketim için daha büyük miktarları geri

çekmek gibi. Çeşitli eğilimler ayrıca bir risk transferi veya yaşlılık finansal planlaması için bireysel sorumluluktaki artışa da zemin teşkil etmektedir.

Örneğin, kamu emekliliklerindeki düşüş, bireysel emekliliklerin gelişmesi ve Tanımlanmış Fayda (DC) emeklilik planlarından Tanımlanmış Katkılar (DC) emeklilik programlarına geçiş, işverenden ve / veya devletten bireylere çeşitli riskler aktarmaktadır. Buna paralel olarak, birçok emeklilik planı bireysel plan üyelerinin katkı oranı, yatırım veya ödeme ürünleri ile ilgili kendi seçimlerini yapmalarına izin verdiği için emeklilik seçenekleri daha da bireyselleşmektedir. Bu, özellikle kadınlar, gençler, serbest meslek sahipleri ve kayıt dışı işçiler gibi nüfusun belirli grupları için geçerlidir. Bu nedenle rapor, emeklilik planlamasında bu grupların karşılaşması muhtemel önemli riskleri ve spesifik zorlukları vurgulamaktadır. Bu bağlamda, rapor, politika yapımcıların ve ilgili paydaşların, uzun vadede finansal olarak yeterince planlama yapabilmek için finansal eğitim inisiya-

Thomas Montcourrier
Politika Analisti
OECD

tifleri yoluyla finansal okuryazarlık becerilerini geliştirmek için bireyleri - özellikle de en savunmasız olanları - yeterince güçlendirme ihtiyacını vurgulamaktadır.

Rapor daha sonra bu zorlukları ele almayı amaçlayan finansal eğitim politikalarının ve programlarının son ulusal örneklerini incelemektedir. Son emeklilik reformlarını ve finansal planlamayı desteklemek için finansal eğitim girişimlerine odaklanmaktadır. Emeklilik ve finansal planlama konusunda finansal eğitim vermek için alınan yaşam devreleri yaklaşımlarının yanı sıra emeklilik ve uzun vadeli planlamayı geliştirmek için eğitimler veya dijital araçların özel kullanımı gibi belirli finansal eğitim girişimlerine bazı örnekler vermektedir. Rapor ayrıca, yaşlı yetişkin kitleler arasında dijitalleşmeyi ve dijital finansal okuryazarlığı artırmayı amaçlayan bazı finansal eğitim girişimleri sunmadan önce, COVID-19 salgınının yaşlılık için finansal planlama konusunda ortaya koyduğu zorluklara yönelik finansal eğitim girişimlerinin farklı vaka çalışmalarına yer vermektedir.

Rapor, finansal eğitim politikaları ve yaşlılık için finansal planlamaya yardımcı olan programlar hakkındaki politika değerlendirmeleri ile sona ermektedir. İlk olarak, hem makro düzeyde (örneğin ulusal emeklilik iletişim kampanyaları yoluyla) hem de mikro düzeyde (hedefli yönlendirmeler, eğitimler, atölye çalışmaları veya emeklilik seminerleri yoluyla) çok çeşitli girişimler yoluyla finansal planlama için finansal eğitim ve bilgi sağlamak yerinde olabilir. Önemli olarak, bu girişimler sadece bilgi yönlerine odaklanmakla kalmamalı, aynı zamanda bireyleri emeklilik geliri ihtiyaçlarını tahmin etmek, emeklilikle ilgili yeterli finansal kararlar almak ve bireysel ihtiyaçlarına en uygun finansal ürünü, hizmetleri veya sağlayıcıyı bulmak için araştırma yapacak kadar kendinden emin olmak gibi gerektiğinde ilgili eylemleri gerçekleştirmeleri için desteklemelidir. Ayrıca, bireylerin bu tür önlemlere başvurmadan önce potansiyel uzun vadeli sonuçları göz önünde bulundurmalarını sağlamak için tam zamanında finansal eğitim ve emekli maaşı ile ilgili belirli rahatlama önlemleri hakkında bilgi sağlanması önerilmektedir.

İkincisi, bireylerin emeklilik öncesi ve sırasında uzun vadeli tasarruflarını yönetmelerini desteklemek için ilgili kamu, özel ve kar amacı gütmeyen paydaşları bir araya getirerek genel ve stratejik yaklaşımların benimsenmesi önerilmektedir. Bu tür bütüncül yaklaşımlar, ilgili emeklilik düzenlemesi (otomatik katılım kuralları, temerrüt seçeneklerinin tasarımı, sınırlı seçenek / plan seçimi, vergi teşvikleri, maliyetlerin / ücretlerin üst sınırı dahil)

“ Artan dijitalleşme, yaşlılık finansal planlaması için büyük fırsatlar sunmasına rağmen aynı zamanda güvenlik risklerine, sahtekarlığa ve kötüye kullanıma maruz kalmayı artırdı ve özellikle yaşlı yetişkinler için finansal bilgilere, eğitime ve danışmanlığa erişimi daha zor hale getirdi. ”

ve yeterli bir tüketici koruma çerçevesi ile birlikte emeklilik planlaması zorluklarını ele alabilir ve yeterli finansal planlamayı destekleyebilir.

Üçüncü olarak, finansal eğitim farklı hedef kitlelerin özelliklerini dikkate alarak belirli öğretiler anlara göre tasarlanması ve uyarlanması önerilmektedir. Emeklilik gösterge tablosu, izleme sistemleri veya emeklilik hesaplayıcıları gibi yenilikçi araçların kullanılması, etkili karar vermeyi desteklemek ve bireyleri hem birikim hem de ödeme aşamasında emeklilik geliri yeterliliğini iyileştirmek için aktif adımlar atmaya teşvik için özendirilmektedir.

Elektrikli Araçlar Sektörü

Sera gazı emisyonlarının azaltılmasını hedefleyen enerji politikaları ve bazı ülkelerdeki ek teşvik önlemleri ile 2020'de elektrikli araç satışları hızlı büyüdü. Bu büyümenin daha da artacağı öngörülmektedir.

Elektrikli araçların geleceği ve potansiyel yatırım fırsatlarından bahsetmeden önce elektrikli aracın ne olduğuna değinmek isterim. Elektrikli araç, hibrit türünü saymazsak çevreye zararlı fosil yakıtları kullanmayan, elektrik motoruyla bataryasındaki elektrik enerjisini kullanan çevre dostu araçlardır. Başlıca üç elektrikli araç türü var: tamamen elektrikli, hibrit elektrikli ve yakıt hücresel. Tamamen elektrikli araç bataryasında depolanan elektriği kullanır. Hibrit elektrikli araç hem benzinli hem elektrikli. Yakıt hücresel elektrikli araç ise elektrik üretmek için deposundaki hidrojeni ve havadaki oksijeni kimyasal olarak birleştirip bataryasına iletir.ⁱ İcat edilmesi 1830'lara kadar giden elektrikli araçların geleceğinden bahsedecek olursak; sera gazı emisyonlarının azaltılmasını hedefleyen enerji politikaları ve bazı ülkelerdeki ek teşvik önlemleri ile 2020'de elektrikli araç satışları hızlı büyüdü. Bu büyümenin daha da artacağı öngörülmektedir. Örneğin 2021'de Avrupa Komisyonu'nun kabul ettiği 'Fit for 55' yasası, 2035 itibarıyla yeni satılacak otomobillerin tamamına sıfır emisyonlu olma zorunluluğu getiriyor. Net Sıfır Emisyon Senaryosu da 2050'ye kadar yollarda 300 milyon elektrikli araç

olmasını öngörüyor. Bu öngörü de yeni otomobil satışlarının %60'ından fazlasının elektrikli araçlardan oluşacağını ortaya koyuyor; bu oran 2020'de yalnızca %4,6'ydı.ⁱⁱ Elektrikli araçların en önemli bileşenlerinden biri olan 'pil teknolojisi' geçmişten günümüze en çok odaklanılan konulardan biridir. Örneğin elektrikli araçlarda gelecek gören Thomas Edison pillerin daha iyi olabilmesi üzerine çalışmıştır.ⁱⁱⁱ Elektrikli araç pazarındaki büyüme, pil sektörünü ve pillerin yapıldığı lityum, kobalt, nikel gibi ham madde pazarını da olumlu yönde etkilemektedir.

Piller, elektrikli araçların değerinin %30 ila %40'ını oluşturmaktadır.^{iv} Temiz enerji alanındaki büyüme, pillerin üretiminde kullanılan ham maddelerin fiyat artışlarına yol açmaktadır. 2021'in başlangıcı ile Mayıs 2022 arasında lityum fiyatları yedi kattan fazla, kobalt fiyatları iki kattan fazla artarken nikel fiyatları da neredeyse iki katına çıkmıştır. Elektrikli araçların pillerine olan talebin Açıklanan Taahhütler Senaryosu'na göre (The Announced Pledges Scenario) bugün yaklaşık 340 GWh'den, 2030 yılına kadar 3500 GWh'nin üzerine çıkacağı öngörülmektedir.^v

Emre Huntürk

Çoklu Varlık Portföy Yönetimi Müdür
Yardımcısı
İş Portföy Yönetimi A.Ş.

Elektrikli araçlarda ağırlıklı olarak lityum Li-ion (iyon) piller kullanılır. Li-ion piller diğer pil çeşitlerine göre daha uzun ömürlüdür, dolun hacimleri daha fazla ve enerji yoğunluğu yüksek pillerdir. Elektrikli araçlara talep arttıkça lityuma olan talep de artmaktadır. Benchmark Mineral İstihbarat'ı, 2030'da lityum talebinin 2,4 milyon ton LCE'ye (lityum karbonat eşdeğeri) ulaşacağını tahmin ediyor. Bu da Benchmark'ın 2022'deki 600.000 ton lityum tahmininden 1,8 milyon ton daha fazladır.^{vi} Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) Sürdürülebilir Kalkınma Senaryosu (SDS) çerçevesinde ise 2040 yılında lityum talebinin 40 kat artış göstermesi beklenmektedir.^{vii} Tüm bu gelişmelerle birlikte elektrikli araçlar sektöründe hidrojen-elektrikli hibrit gibi yeni trendler çıkıyor, hidrojenli araçlara da ilgi artıyor. Hidrojen yakıt ikmal istasyonları yaygın olmadığından yakıt hücrelilerin sayıları diğer elektrikli araçlarda düşük olsa da 2020'de küresel stoku %40 artmıştır. Dünya çapında hidrojen yakıt istasyonları sayısı da %15 artış göstermiştir.^{viii}

İş Portföy Elektrikli Araçlar Karma Fon

Büyüme potansiyeli barındıran elektrikli araç sektörüne değindikten sonra bu sektöre yatırım imkânı sunan; 33 bine yakın yatırımcı sayısı olan ve büyüklüğü 1,5 milyar TL'yi aşan İş Portföy Elektrikli Araçlar Karma Fonumuzdan bahsetmek isterim. Fonun içeriğini oluştururken şirketleri üç ana kategori altında inceliyoruz:

1. Elektrikli araç üreten ve elektrikli araçlara yedek parça sağlayan şirketler
 2. Elektrikli araçlarda kullanılan çiplerin üreticileri ve sürücüsüz araç teknolojilerine yatırım yapan şirketler
 3. Elektrikli araçlarda kullanılan pillerin üreticileri ve pil üretiminde kullanılan nikel, kobalt, lityum gibi elementlerin madencileri
- Bahsetmiş olduğumuz bu üç ana kategori altında çok sayıda şirkete yatırım yapılmaktadır. Yatırım yapılan şirketlerden başlıca bahsetmek gerekirse; Tesla Inc, Apple Inc, Microsoft Corp, Alphabet Inc, Toyota Motors, Nvidia Corp, Intel Corp, Ford Motor Co, Albemarle Corp, LG Chem Ltd, TDK Corp, Sociedad Quimica y Minera de Chile SA, LG Energy Solution Ltd, Texas Instruments Inc, Analog Devices Inc. gibi şirketler yer almaktadır.
- Özetleyecek olursak TEFAS'a üye tüm banka ve aracı kurumlardan alınabilen Fonumuz, elektrikli araç üretiminin her safhasında yer alan şirketleri fon portföyüne dahil ederek yatırımcılara pek çok yenilikçi teknolojiye, bu teknolojilerin ham madde sağlayıcılarına ve sektörün geleceğine yatırım imkânı sağlıyor. Yukarıda belirttiğim sebepler

doğrultusunda ana akım otomobil üreticileriyle elektrikli araçlarda kullanılan çiplerin üreticilerinin ve sürücüsüz araç teknolojilerini üreten şirketlerin bu alana daha fazla yatırım yapması ve bu pillerin üretiminde kullanılan madenlere olan talebin artması beklendiğinden, sektörün daha da büyüyeceğini öngörüyor ve yatırımcılara bu büyüme potansiyelinden faydalanma olanağı sunuyoruz.

KAYNAKLAR:

- i Electric Vehicle Basic <https://www.electricforall.org/what-is-an-electric-car/>
- ii IEA (Kasım 2021) Electric Vehicles Tracking Report <https://www.iea.org/reports/electric-vehicles>
- iii Department of energy (2014) The History of Electric Car. <https://www.energy.gov/timeline/timeline-history-electric-car>
- iv IEA (2022). Global Supply Chains of EV Batteries <https://iea.blob.core.windows.net/assets/4eb8c252-76b1-4710-8f5e-867e751c8dda/GlobalSupplyChainsOfEVBatteries.pdf>
- v IEA (2022): Global Supply Chains of EV Batteries
- vi Benchmark (2022): Analysis: Lithium Industry <https://www.benchmarkminerals.com/membership/analysis-lithium-industry-needs-42-billion-to-meet-2030-demand/>
- vii lityum <https://t24.com.tr/haber/uretim-talebin-gerisinde-kaliyor-cip-krizinin-yerini-lityum-krizi-mi-alacak,1030334>
- viii IEA (2021) Global EV Outlook 2021, Trends and developments in electric vehicle markets <https://www.iea.org/reports/global-ev-outlook-2021/trends-and-developments-in-electric-vehicle-markets>
- ix İş Portföy

Firmanızın Geleceği Büyük Veride

Elindeki insan gücünü doğru veri yönetim sistemini ve veri odaklı bir IT altyapısı oluşturmak için kullananların, büyük veriden doğru değeri çıkartma yarışında öne geçtiğini, bu sayede geleceğin müşteri ve deneyim odaklı dijital organizasyon yapılarında başarılı olacağını göreceğiz.

“Büyük veri” terimi geleneksel veri işleme uygulamaları için fazla büyük ve karmaşık olan veri kümelerini nitelendirmek için kullanılırken, veriden değer üretme ya da tahmine dayalı analitik ile aynı bağlam içerisinde sık sık tekrarlanıyor. Statista'nın bu yıl yayınladığı bir araştırmaya göre 2025 yılında büyük veri analitiği

için pazar büyüklüğü 68.09 milyar dolara ulaşırken, aynı yıl dünyada 181 zettabyte veri üretilecek. Sizi daha fazla meraklandırmadan söyleyeyim, 1 zettabyte yaklaşık 1 trilyon gigabyte'a denk geliyor. Bankacılık ve finans büyük veriden en çok fayda sağlayan ya da bu potansiyele en fazla sahip sektörlerin başında geliyor. Pandemi

sonrası finans alanında yaşanan hızlı ve yoğun teknoloji değişiminde ülkemizde de oldukça fazla ilerleme kaydedildi. Büyük veri, ileri veri analitiği, yapay zeka konularında hatırı sayılır çalışmalar yapılıyor. Müşteri segmentasyonu, davranış analizi, robo-danışmanlık, kredi skorlama, şüpheli işlem tespiti gibi alanlarda bankalardan

İlyas Daşkaya
Yazılım ve Ar-Ge'den Sorumlu
Genel Müdür Yardımcısı
ATP

sonra yatırım kuruluşlarında da birçok kullanım örneğine rastlıyoruz. Gerçekten başarılı olanlar ise öncelikle aşağıda bahsedilen problemleri hedefliyor. Son yıllarda finans kuruluşlarının büyük veriden faydalanma hız ve istekliliğinin çeşitli faktörler nedeniyle azaldığını görüyoruz. Büyük veriden bir karara destek olacak faydalı minimum veri setini çıkartabilme kapasitesi, işletmelerin veri saklama, işlemci gücü kapasiteleriyle doğru orantılıdır. Bununla birlikte analitik yetkinlik, yetişmiş insan kaynağı olmadan bu kapasitenin tam anlamıyla kullanılması pek mümkün değil. Yapılan araştırmalar kurumlardaki yöneticilerin büyük veriyi şirket için karlı bir “varlık” olarak konumlandırabilmelerinin önündeki en büyük engelin bütçe olduğunu gösteriyor. Diğer engeller ise sırasıyla güvenlik, entegrasyon sırasında karşılaşılan zorluklar, mevcut teknoloji ve altyapıların eski olması, teknik uzmanlığın eksikliği olarak önümüze çıkıyor. Bulut tabanlı veri saklama ve buna uyumlu açık kaynak, büyük veri

araç ve teknolojileri bütçesel engelleri adreslemeye çalışsa da mevzuatsal engeller ve güvenlik endişeleri ülkemizde bu yöne doğru bir evrilmeyi maalesef yavaşlatıyor. Finansal kurumların hassas yapısı göz önüne alındığında, müşteri verileri, özellikle bu verilerin mülkiyetinde ve kullanımında yasal olarak nelere izin verildiğine ilişkin mevzuat ve yasalara ilişkin grilik ve belirsizlik nedeniyle endişe kaynağı olmaktadır. 2021-2022 yıllarında veri sızıntılarının önceki yıllara göre dört kat arttığı düşünülürse endişeler yersiz değil. Bankalara nazaran daha dar bir bütçeyle çalışmak zorunda kalan aracı kurumlarda ise büyük veriye dair saklama, sınıflandırma ve anlamlandırma çalışmalarına bütçelerde yeterince yer ayrılmadığı görülmekte.

Kurumunuzda maliyetleri düşürmek için ne yapmalısınız?

Aracı kurumların büyük veri işleme kapasiteleri sınırlı olabilir ancak veriyle ilgili sınıflandırma, saklama ve arşivleme aksiyonlarının kurum içindeki herhangi bir verinin ileride yaratacağı değer düşünülerek planlanması gerekiyor. Devreye alınan uygulamaların oluşturduğu verilerin işe yarar kalitede, tekrarlamayan ve doğrulanabilir olması ileride yaratacağı değer için daha düşük maliyetle ortaya çıkartılabilmesini sağlayacaktır. Mevcut uygulamaların bu alandaki yetkinlik ve özelliklerinin iyi analiz edilmesi, kurumların büyük veri süreçlerinde büyük avantaj elde etmelerine olanak verir. Her geçen gün sayıları artan büyük veri araçları bu alandaki uzman açığına yönelik çözümleri ortaya koymaya çalışıyor. Burada önemli olan IT ve iş birimlerinin büyük ve-

“Sahip olduğu veriyi doğru sınıflandırıp, gerekli güvenlik önlemlerini alan kuruluşların her iki domaindeki verileri de saklayacak şekilde maliyet avantajı için hibrit bulut çözümlerine yönelmeleri de mümkün.”

rinin önemini anlaması için gerekli eğitimlerden geçirilmesidir. Bunun için geç kalan kurumlarda birçok faydalı sonucun çıkartılabileceği verilerin gerekli özenle saklanmadığını ve hatta silindiğini görüyoruz. Sahip olduğu veriyi doğru sınıflandırıp, gerekli güvenlik önlemlerini alan kuruluşların her iki domaindeki verileri de saklayacak şekilde maliyet avantajı için hibrit bulut çözümlerine yönelmeleri de mümkün. Özellikle kişisel verilerin ifşasının engellenmesi için çok çeşitli çözüm ve yöntemler öneriliyor.

Sonuç olarak; elindeki insan gücünü doğru veri yönetim sistemini ve veri odaklı bir IT altyapısı oluşturmak için kullananların, büyük veriden doğru değeri çıkartma yarışında öne geçtiğini, bu sayede geleceğin müşteri ve deneyim odaklı dijital organizasyon yapılarında başarılı olacağını göreceğiz.

Finans Sektöründe Yeni Nesil Staj Programı: **InfinaAkademi**

Staj programımız süresince Infina takımı olarak stajyerlerimizle paylaşabileceğimiz bilgilerin bulunduğu çok geniş çaptaki eğitimleri planlayarak, bilgi ve birikimin birer beceriye dönüşmesini hedeflediğimiz bir süreç başlattık.

Pandemi ile birlikte hızlanan teknolojik dönüşüm en çok finans dünyasını etkiliyor. Bu dönüşümle beraber işlerin geleceği şekillenirken, geleceğin işleri de teknoloji odaklı olarak değişiyor. Konuyu sermaye piyasaları olarak ele aldığımızda ise hem finans kurumlarının hem de bu kurumların teknoloji partnerlerinin, yeni nesil çalışma modellerine hızla uyumu ön plana çıkıyor. Diğer yandan sermaye piyasalarına artan yatırımcı ilgisi sayesinde sektöre yeni gençler kazandırmak daha da önemli hale geldi. Her konuda olduğu gibi eğitim de bu sürecin en önemli parçası olarak sektörün gündeminde yer alıyor.

Biz de bu farkındalıkla, "Güzel bir gelecek için!" mottosuyla yola çıkarak, hazırlıklarına Şubat 2022'de başladığımız Infina Akademi Staj Programı'nı, tüm Infina Yazılım A.Ş. çalışanlarının çok değerli katkıları ve yoğun destekleri ile Ağustos 2022'de başarı ile tamamladık. Bu programın detaylarını paylaşmak istiyorum.

Altı Hafta süren programın hazırlıklarına başlamadan, kendi staj deneyimlerimizi hatırlayarak stajyerlerin staj süreçlerinde sorun yaşadığı bütün ayrıntıları tek tek de-

ğerlendirdik. Geçmiş deneyimlerimize baktığımızda, tüm işlere uzak tutulup sadece rutin ve sıkıcı işlerin stajyere yüklenildiği, herhangi bir eğitim ve gelişim fırsatı tanınmayan oldukça verimsiz ve ne yazık ki sadece staj defterini doldurup geçmeyle son bulan, empatiden yoksun stajlar deneyimlediğimizi gördük. Empati; bir başkasının duygularını, içinde bulunduğu durum ya da davranışlarındaki motivasyonu anlamak ve içselleştirmek demektir. Biz de bu süreci tasarlarırken programın duygusunu "empati" olarak netleştirdik ve stajyerlerimizden neler istemeyeceğimizden bahsederek yola çıktık.

Pazarlama ekibimizin tasarım ve içerikleriyle gerçek Infina'daki iş yaşamının bir simülasyonu olarak tasarladığımız Infina Akademi Staj Programı davet anonslarını, sosyal medya hesaplarımızdan duyurmaya

başladık. Bu anonslarımız finans sektöründe yazılım dünyasını merak eden, bu konulara gerçekten ilgi duyan gençlerin oldukça dikkatini çekti. Bu sayede, çok kısa sürede ilanlarımıza yeterli başvuru almamız nedeniyle, bir hafta öncesinden duyurularımızı kapatmak durumunda kaldık.

Başvurular devam ederken biz hummalı bir mülakat süreci için kollarımızı sıvadık. Gelen başvuru sayısının çok fazla olması sebebiyle elemeleri olabildiğince adil bir şekilde yapabilmek için stajyerlerimize yetkinlik ve yazılım geliştirme bazlı hazırladığımız soruları sorduk. Yetkin Infina çalışanları ile beraber dört hafta içerisinde mülakat sürecimizi tamamlayarak, toplamda 100'e yakın mülakat gerçekleştirdik. Bu yoğun mülakat süreci sonunda heyecanlı, meraklı, Infina kültürüne uyumlu, okudukları bölümlerde başarılı 3. ve 4. sınıfta

Özlem Bulan Karadağ
İnsan Kaynakları Direktörü
Infina Yazılım A.Ş.

okuyan veya yeni mezun durumunda olan 29 genç arkadaşımızla el sıkışarak Infina Akademi'nin eğitim sürecine başladık.

Staj programımız süresince Infina takımı olarak stajyerlerimizle paylaşabileceğimiz bilgilerin bulunduğu çok geniş çaptaki eğitimleri planlayarak, bilgi ve birikimin birer beceriye dönüşmesini hedeflediğimiz bir süreç başlattık. Bu hedefimiz doğrultusunda altı haftalık staj sürecimizin ilk üç haftasında stajyerlerimize, kendilerini geliştirebilecekleri eğitimler verdik. Eğitim programımız bilgisayar mühendisliği ve yazılım alanlarında okuyan stajyerlerimiz için Infina'da kullandığımız teknolojileri anlattığımız geliştirme odaklı; finans alanlarında okuyan stajyerlerimiz için ise bilgi birikimlerini artırmaya yönelik bilgi odaklı eğitimlerden oluşturuldu. Bu eğitimler süresince stajyerlerimiz hem Infina'yı ve çalışan yapımızı yakından tanırken hem de her bir departmanımızın üst düzey yöneticileriyle birebir iletişim kurma imkanı yakaladı.

İkinci üç hafta boyunca, gençlerimize mesleki gelişim eğitimlerinin

yanı sıra, ortak eğitimler kapsamında, iş dünyasına alışmalarını desteklemek amacıyla eğitim seansları tasarladık. Stajyerlerimiz tarafından çok ilgi gören bu eğitim başlıklarından bazıları; proje yönetimi, kalite yönetimi, satış yönetimi, iş zekası, yapay zeka, satış, pazarlama, münazara becerileri ve diğer staj programlarında olmayan yoga ve doğru nefes teknikleri eğitimi şeklinde oluşturuldu.

Eğitimlerimizin sürdüğü haftaların sonunda o haftanın eğitimlerini kapsayan sorulardan oluşan eğlenceli testlerle stajyer arkadaşlarımızın konuları pekiştirmelerini sağladık. Her hafta Cuma günleri, o haftayı değerlendirme anketleri ile stajyerlerimizin genel memnuniyet durumlarını anlamaya çalıştık. Çıkan tüm sonuçlarda stajyerlerimizin oldukça yüksek memnuniyet oranına sahip olmaları bizleri de motive etti ve sonraki haftanın tasarımına katkı sağladı.

Programın ortasında ise stajyerlerimizin eğitimlerine ek olarak, onları gruplara ayırıp bir ürün yöneticisi ve bir de yazılım mühendisi arkadaşımızı mentor atayarak Likit Fon Alım Satım Platformu projesi oluşturmalarını talep ettik. Burada ki temel hedefimiz stajyerlerimizin yöneticilerimizle olan iletişimini

“Gençlerimize mesleki gelişim eğitimlerinin yanı sıra, ortak eğitimler kapsamında, iş dünyasına alışmalarını desteklemek amacıyla eğitim seansları tasarladık.”

sürdürmek ve proje üretim süreçlerine katılmalarını sağlamaktı. Her gün ortalama on beş dakika mentorları ile toplanan stajyerlerimiz, bu toplantılarda proje üretim sürecini en ince ayrıntılarına kadar deneyimlediler. Ardından, Özgür Arslan ve Pınar Baş Eryüksel koordinatörlüğünde bir proje yarışması düzenledik. CTO'muz Mert Ülkün'ün de dahil olduğu kod değerlendirme kurulumuz bir gece önceden yazılan kodları incelediler ve değerlendirmelerini yaptılar. 25 Ağustos'ta sunumlarını yapan gençlerimiz, 26 Ağustos günü düzenlediğimiz mezuniyet töreninde ödülleri,

sertifikalarını Genel Müdürümüz ve Yönetim Kurulu Başkanımız Sn. Y. Nejat Özek'in ellerinden alarak keplerini fırlattılar.

2022 Yılı İnfina Akademi Kazanımlarımız:

- 29 genç arkadaşımız için unutulmaz bir staj deneyimi yaşattık. Bir taraftan pandemi boyunca aksayan eğitimlerine katkı sunarken diğer tarafta yazılım yaşam döngüsünü öğrenmelerini ve iş yaşamına önemli bir hazırlık yapmalarını sağladık.
- Kendi çalışanlarımız için de önemli bir mülakat deneyimi fırsatı sağladık.
- Mentorluk yapan çalışanlarımız için yönetsel yetkinliklerini geliştirme fırsatı sağladık.
- İnfina'nın Türkiye çapında pek çok üniversitede tanınması ve marka bilinirliğinin artmasına katkı sağladık.
- Şu anda staj programına dahil olan 29 genç arkadaşımızdan 14 tanesi artık bizim çalışma arkadaşımız. Diğerleri ile de yollarımızın tekrar kesişeceği zamanı heyecanla bekliyoruz.
- Stajyerlerimiz yola çıkarken, İnfina Akademi için CV'de güzel durum

demişlerdi, hep birlikte CV'de güzel durmasının çok ötesine geçtik.

Son dönemde artan taleple birlikte artık finans kurumları içinde de teknoloji odaklı takımlar oluşuyor. İşlerin geleceğine baktığımızda operasyonel işlerde otomasyon unsurlarını daha fazla göreceğiz. Diğer yandan geleceğin işlerine ve yetkinliklerine baktığımızda ise ortaya çıkan verileri analiz edecek, otomasyonlar için iş akışları tasarlayarak, tüm süreçlere tasarım odaklı bakabilen, analitik ve esnek takım çalışanları daha fazla etkin olacak. Bu hem sektöre yeni girenler için hem de sektörde çalışanların dönüşüm süreci için geçerli bir durum. Bu açıdan İnfina Akademi ile yaptığımız çalışmaların finans sektörünün dijitalleşme süreçleri açısından da önemli bir yere sahip olduğunu düşünüyorum. İnfina Yazılım sektörün teknolojik dönüşümünde yaptığı öncü çalışmaları artık sektörün çalışanları için de yapmayı kendine yeni vizyon olarak belirledi. İnfina Akademi de bunun en güzel örneği. Bu çalışmaya destek veren tüm takım arkadaşlarımı gönülden kutluyorum. Güzel bir gelecek için...

“ Staj programımız süresince İnfina takımı olarak stajyerlerimizle paylaşabileceğimiz bilgilerin bulunduğu çok geniş çaptaki eğitimleri planlayarak, bilgi ve birikimin birer beceriye dönüşmesini hedeflediğimiz bir süreç başlattık. ”

InfinaAkademi

staj programımız kapsamında;

43

Eğitmen
eşliğinde

15

Mentor
desteğiyle

100saat
Eğitim

29

Stajyer
arkadaşımızla
başladığımız
yolculukta,

14

Ekip
Arkadaşı
kazandık :)

Güzel bir gelecek için...

CFA Institute ESG Investing Sertifikası Programı

CFA Institute, çok güncel ve gündemde bir konu olan sürdürülebilirlik üzerine CFA Institute ESG Investing Sertifika Programı hazırladı. Bu konuda CFA Society İstanbul Yönetim Kurulu üyesi Püren Kolabaş, CFA, ve ESG sertifikası sahibi, CFA Society İstanbul üyesi, Emre Şahin ile görüştük.

Sürdürülebilirliği nasıl tanımlayabiliriz? **Emre Şahin:** Sürdürülebilirlik, günümüz dünyasında çokça duyduğumuz kelimelerden, belki de en çok gündemde olan konulardan biri olmasına rağmen, sürdürülebilirliğin evrensel olarak kabul görmüş net bir tanımı bulunmuyor. Tanımı kısaca “gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılama yeteneğinden ödün vermeden bugünün ihtiyaçlarını karşılamak” şeklinde yapılabilir. Detayına inildiğinde ise “kaynakların sömürülmesi, yatırımların yönü, teknolojik gelişmenin yönlendirilmesi ve kurumsal değişimin uyum içinde olduğu, insan ihtiyaçlarını ve isteklerini karşılayabilme potansiyelinin hem günümüzde hem de gelecek için korunduğu dengeli bir ortamda değişimin sağlanması” şeklinde olarak tanımlanabilir. Yani temelde, kaynakların verimli kullanılarak toplumların ihtiyaçlarının karşılandığı, bunun çeşitli aktörler tarafından desteklendiği bir dünya sürdürülebilir bir dünyadır diyebiliriz.

Sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için devletlerin, iş dünyasındaki aktörlerin ve toplumun bir arada hareket etmesi büyük önem arz ediyor. Bu uyumun sağlanabildiği ülkelerdeki bireylerin gelecek beklentisinin, uyumun sağlanamadığı ülkelerdeki bireylere kıyasla daha olumlu olduğunu ve olacağını söylememiz yanlış olmaz. İş dünyasını ve toplumu düşündüğümüzde, burarda geliştirilecek projelerin, alınacak aksiyonların veya verilecek desteğin finanse edilmesinde yatırım dünyası ve yatırım kararları ön plana çıkıyor.

Püren Kolabaş, CFA: İşte tam bu noktada “Sorumlu Yatırım” ve “Sürdürülebilir Yatırım” kavramlarına değinmenin çok faydalı olacağını düşünüyorum. Birbirlerine oldukça yakın olan bu yatırım anlayışlarında temel ortak nokta, yatırım kararlarında yalnızca finansal getiriye/performansa odaklanmak yerine; çevresel, sosyal vb. konularda olumlu etki ve değer yaratma, temsil edilen yatırımcıların/varlık sahiplerinin hassasiyetlerini, değerlerini ve inançlarını yatırım kararlarına entegre etme olarak ön plana çıkıyor. Sorumlu Yatırım ve Sürdürülebilir

Yatırım kavramlarını birer ana başlık veya çatı olarak düşünürsek, Çevresel, Sosyal ve Yönetişim (Environmental, Social, and Governance - ESG) Yatırımlarını bu kavramların alt başlıklarından biri olarak konumlandırabiliriz. Bunun ana nedeni; ESG yatırım anlayışında çevresel, sosyal ve yönetişim faktörlerinin, yatırım kararlarına entegre edilmesi ve yatırımların bu kapsamda yapılan değerlendirmelere göre şekilleniyor olmasıdır. Örneğin; finansal getiri odaklı geleneksel yatırım bakış açısıyla mali tablolarını incelediğiniz bir şirketin satışlarını, yatırım projelerini, ham madde ve personel maliyetlerini inceleyip buna göre yatırım kararı verildiğinden yola çıkarsak, ESG yatırımı anlayışında bunların yanı sıra çevresel faktörlerin (örneğin, şirketin karbon emisyonu sebebiyle herhangi bir cezaya/vergiye maruz kalma ihtimali, faaliyetlerinde çevreye zarar verip vermediği vb.), sosyal faktörlerin (çalışan hakları, çocuk işçi çalıştırma gibi uygulamalar, insan hakları uygulamaları vb.) ve kurumsal yönetim uygulamalarının da (yönetim kurulu üyelerinin uzmanlık alanları ve

Püren Kolabaş
Yönetim Kurulu Üyesi
CFA Society İstanbul

çeşitliliği, yolsuzluk/rüşvet karşıtı politikaları, genel müdürün özlük haklarının belirlenme şekilleri vb.) dikkate alındığını söyleyebiliriz. Bunun yanında, yatırım yapılan/yapılması planlanan şirketlerin genel kurullarına katılmak, buralarda şirketle ilgili sorunları gündeme getirmek, oy kullanmak veya genel kurul toplantıları dışında da şirketlerle diyalogu sürdürerek ESG konularındaki faaliyetlerini izlemek, sorunlu görülen konularda aksiyon almalarını istemek yine ESG yatırım anlayışının kapsamına giriyor.

Emre Şahin: Global Sustainable Investment Review'in 2020 yılı raporuna¹ göre, dünyada sürdürülebilir yatırımların toplam tutarı 35.3 trilyon dolar seviyesine ulaşmış ve portföy yönetim şirketleri gibi varlık yöneticileri tarafından yönetilen yatırımların yaklaşık %36'sı sürdürülebilir yatırımlardan oluşuyor. Bu olağanüstü oran, sürdürülebilir yatırımların ne kadar ilerleme kaydettiğini net bir şekilde gösteriyor. Bu oran, 2020 sonrasında artmaya devam etse de ülkemizde portföy yönetim sektörüne bakıldığında,

Emre Şahin
CFA Society İstanbul Üyesi

sürdürülebilir yatırımların, toplam yatırımlar içindeki payı, yukarıda verdiğimiz oranların çok uzağında kalıyor. Fakat hem bireysel ve kurumsal yatırımcıların sürdürülebilirliğe daha fazla önem vermesinin, hem yasal otoritelerin ESG ve sürdürülebilirlik ile ilgili teşvik ve regülasyonlarının, hem de bu alanda yapılan yatırımların, gelecekteki yatırım anlayışıyla yapılan yatırımlara kıyasla daha iyi finansal performans gösterebilmesinin, sürdürülebilir yatırım dünyasına olan ilgiyi gitgide artıracığını düşünüyorum.

CFA Institute ESG Investing sertifikası hangi ihtiyaçlara yönelik oluşturulmuştur?

Püren Kolabaş, CFA: CFA Institute tarafından sunulan ESG Investing sertifikası, yukarıda değindiğimiz hızla gelişen ve değişen finans dünyasında, yatırımcıların karar verme mekanizmalarına, finansal olmayan ancak hem ciddi risk içerebilecek hem de önemli büyüme fırsatları sağlayabilecek olan Çevresel, Sosyal ve Yönetişim faktörlerini entegre etmelerine yönelik dizayn edilmiş bir içeriğe sahip. ESG faktörleri, genel olarak zorunlu finansal raporlamaya dahil olmasa da son dönemde birçok şirket, yatırımcılarına finansal rapor dipnotlarında ya da ayrı bir sürdürülebilirlik raporu oluşturarak bu faktörlere ilişkin bilgi sağlıyor. Sustainability Accounting Standards Board (SASB), Global Reporting Initiative (GRI), Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) gibi birçok küresel kurum, bu alanda standart bir format oluşturmak ve bu faktörlerin yatırım süreçlerine dahil edilmesini kolaylaştırmak üzerine çalışmalar yürütüyor. ESG faktörlerinin kesin bir sınıflandırması olmayıp birbiriyle ilişkili olduğundan, genel olarak ölçümlendirme yapılabilse de

“ ESG Investing sertifikası, hızla gelişen ve değişen finans dünyasında yatırımcıların karar verme mekanizmalarına, finansal olmayan ancak hem ciddi risk içerebilecek hem de önemli büyüme fırsatları sağlayabilecek olan Çevresel, Sosyal ve Yönetişim faktörlerini entegre etmelerine yönelik dizayn edilmiş bir içeriğe sahip. ”

geleneksel finansal analizdeki gibi parasal bir değer ile ilişkilendirmenin çok da kolay olduğunu söyleyemeyiz.

Emre Şahin: Bu noktada sertifika, ESG metriklerinin hesaplanmasına ve sunulmasına ilişkin kullanılan farklı yaklaşımlar konusunda bilgi sahibi olunmasını sağlıyor. Ayrıca, ESG risk ve fırsatlarına daha bütünsel yaklaşabilmek adına farklı metriklerin, veri kaynaklarının, analitik yaklaşımların, fayda ve kısıtlarını da sunuyor. CFA Institute, finans dünyasında sürekli değişen ve gelişen alanları takip etmekte olup finans profesyonelleri tarafından ESG faktörlerinin detaylı bir şekilde ele alınmasının; temel analiz süreçlerini dolayısıyla da nihai karar alım süreçlerini iyileştirdiğine inanarak bu sertifikayı sunmaya başladı. Sertifika, özellikle kurumsal ihraççılar tarafından sağlanan ESG bilgilerinin içeriğine ve karşılaştırılabilir olmasına odaklanarak bu faktörlerin yatırım süreçlerine nasıl entegre edileceği konusunu ele alıyor. Bunun yanı sıra şirket raporlarında ve dipnotlarında aktarılan ESG ile ilgili konuların nasıl yorumlanması gerektiği, farklı coğrafya ve kültürlerde ESG analizlerinin nasıl değerlendirilmesi gerektiği ve portföy optimizasyonlarının risk-getiri dinamiklerinin, ESG-entegre yatırım süreçlerinden nasıl etkilendiği gibi konulara da değiniyor.

Bu sertifika programına kimler katılabilir?

Püren Kolabaş, CFA: Bu sertifika, ESG yatırımı hakkında bilgiler sunan, dünyada bu yatırımların nasıl yapıldığını anlatan, konuyla ilgili çeşitli aktörleri (varlık sahipleri/ yatırımcılar, portföy yöneticileri,

Konu	Konu Ağırlığı
Çevresel, Sosyal, Yönetişimsel (ESG) konulara giriş	4-8%
ESG Sektörü	4-8%
Çevresel Faktörler	6-12%
Sosyal Faktörler	6-12%
Yönetişimsel Faktörler	6-12%
Sorumlu Yönetim (Engagement and Stewardship)	6-10%
ESG Analizi, Değerleme ve Entegrasyon	20-32%
ESG Entegre Edilmiş Portföy Oluşturma ve Portföy Yönetimi	8-14%
Yatırım Yetkilendirmesi, Portföy Analitiği ve Müşteri Raporlaması	4-8%

yatırım danışmanları, düzenleyici kurumlar, hükümetler vb.) tanımlayıp bu aktörlerin ESG alanındaki fonksiyonlarını inceleyen ve ESG faktörlerinin analizi, değerlemesi ve yatırım kararlarına entegre edilmesi konularında yol gösteren önemli bir sertifika programı olarak ön plana çıkıyor. Portföy yönetim şirketleri, aracı kurumlar veya bankaların özel bankacılık birimlerinde yatırım danışmanlığı, satış, ürün yönetimi, risk yönetimi, iş geliştirme, hisse analistliği vb. görevlerde bulunan veya her halükârda ESG yatırım alanında kendini geliştirmek isteyen herkes için uygun olduğunu söyleyebiliriz.

Programla ilgili diğer detaylar nelerdir?

Emre Şahin: Sertifika programı, bu alanda dünyanın en önemli kurumlarından biri olan PRI-Principles of Responsible Investing (Sorumlu Yatırım İlkeleri) tarafından da tanınıyor. 100 soruluk çoktan seçmeli bir sınavı, 2 saat 20 dakika içinde tamamlamanız bekleniyor. Belirlenen test merkezlerinde veya çevrimiçi olarak sınav kurallarına uygun herhangi bir yerde, eviniz dahil, sınava girme fırsatınız var. Sertifikaya kayıt olduktan sonra sınava hazırlanabilmek için CFA Institute'un internet sitesinde İngilizce bir materyal setine erişebiliyorsunuz.

“CFA Institute, finans dünyasında sürekli değişen ve gelişen alanları takip etmekte olup finans profesyonelleri tarafından ESG faktörlerinin detaylı bir şekilde ele alınmasının; temel analiz süreçlerini dolayısıyla da nihai karar alım süreçlerini iyileştirdiğine inanarak bu sertifikayı sunmaya başladı.”

► cfainstitute.org/en/programs/esg-investing/curriculum

Herhangi bir sorunuz olursa bizimle her zaman info@cfaturkishsociety.org email adresimizden ya da sosyal medya hesaplarımızdan iletişime geçebilirsiniz.

KONFERANS AJANDASI

3-8 Kasım 2022

MSCI Global Real Assets Conference, online
<https://www.msci.com/www/events/msci-global-real-assets/03258221322>

16-17 Kasım 2022

Responsible Investment Forum Europe, Londra
<https://www.peievents.com/en/event/responsible-investment-forum-europe/>

17-18 Kasım 2022

EFAMA Investment Management Forum, Brüksel
<https://efama.eu/>

22-23 Kasım 2022

ALFI PE & RE Conference, Lüksemburg
<https://events.alfi.lu/pe-re-conference-2022/>

22 Kasım 2022

Bonds, Loans & Sukuk Turkey, İstanbul
<https://bondsloans.com/events/turkey>

22-23 Kasım 2022

ESG Investment Europe 2022, Londra
<https://events.reutersevents.com/finance/esg-investment-europe>

1 Aralık 2022

Türkiye Sermaye Piyasaları Kongresi 2022
<https://sermayepiyasalarikongresi.org.tr/tr/>

23 Aralık 2022

2. Portföy Yönetimi Zirvesi
www.tkyd.org.tr

Geriatri ve Yaşlı Yaşam Köyleri Girişim Sermayesi Fonları için Yeni Yatırım Alanı

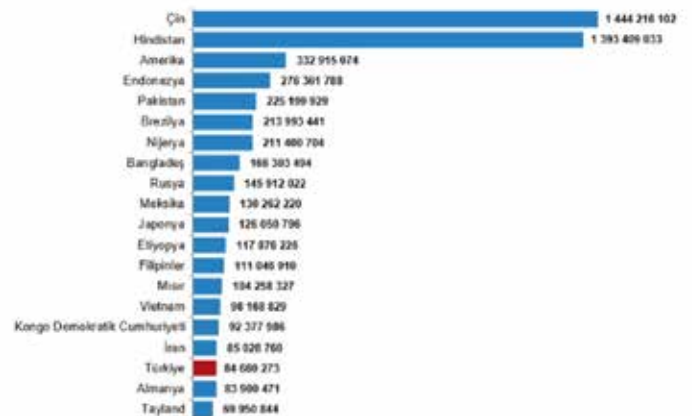
Ülkemizde servis hizmetlerinin kalitesinin iyi olması, turizm ve otelcilikte kazanılan deneyim, gayrimenkul sektörünün çeşitliliği ve sağlık turizmi ile ilgili verilen teşvikler sağlık sektörüne yatırımı cazip kılmaktadır.

“Yaşlı tıbbı” anlamına gelen geriatri tüm dünyada yaşlı sağlığı konusunu da içeren yaşlılık bilimi olarak anılmakta ve hayatın ilerleyen yıllarında, kişilerin sağlığının korunması, hastalıklarının önlenmesi, toplumdaki soyutlanmadan yaşamlarını sürdürmeleri ve çok yönlü değerlendirmelere dayalı tedaviyi hedef alan bilimsel uygulamaları içeren bilim dalı olarak tanımlanmaktadır. Dünya çapında insanların yaşam süresi uzamakta ve dünyadaki her ülke, nüfustaki yaşlı insanların hem büyüklüğünde hem de oranında artış yaşamaktadır. Dünya Sağlık Örgütü’nün çalışmalarına göre, 2030 yılına gelindiğinde, dünyadaki 6 kişiden 1’inin 60 yaş ve üstü olacağı tahmin ediliyor ve 2050 yılına gelindiğinde, 60 yaş ve üstü nüfusun iki katına çıkması (2,1 milyar) ve 80 yaş ve üstü nüfusun 2020 ve 2050 yılları arasında üç katına çıkarak 426 milyona ulaşması bekleniyor. Ülke nüfusunda ileri yaş dağılımındaki kayma yüksek gelirli ülkelerde başlamasına karşın (Japonya’da nüfusun %30’u zaten 60 yaşın üzerinde), düşük ve orta gelirli ülkelerde yaşlı nüfusun artışı daha fazla gözlemlenmektedir. 2050 yılına gelindiğinde, 60 yaşın üzerindeki dünya nüfusunun üçte ikisinin düşük ve orta gelirli ülkelerde yaşayacağı tahmin edilmektedir. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 2021-2030 yıllarını Sağlıklı Yaşlanmanın On Yılı ilan etti ve Dünya Sağlık Örgütü’nden uygulamaya öncülük etmesini istedi. Sağlıklı Yaşlanmanın On Yılı; hükümetleri, sivil toplumu, uluslararası ajansları, profesyonelleri, akademiyi, medyayı ve özel sektörü, daha uzun ve sağlıklı yaşamları teşvik etmek için 10 yıllık uyumlu, katalitik ve işbirlikçi eylem için bir araya getiren küresel bir işbirliği olarak ifade edilmektedir. Sağlıklı Yaşlanmanın On Yılı (2021-

2030), sağlık eşitsizliklerini azaltmayı ve dört alanda kolektif eylem yoluyla yaşlı insanların, ailelerinin ve topluluklarının yaşamlarını iyileştirmeyi amaçlamaktadır: yaş ve yaşlılığa karşı düşünme, hissetme ve davranma şeklimizi değiştirmek; toplulukları yaşlı insanların yeteneklerini geliştirecek şekilde geliştirmek; yaşlılara cevap veren, kişi merkezli entegre bakım ve birinci basamak sağlık hizmetleri sunmak; ve ihtiyacı olan yaşlı insanlara kaliteli uzun süreli bakıma erişim sağlamaktır. Bu perspektiften bakıldığında geriatri ve sağlıklı yaş alma merkezleri hem ülkemizde hem de dünyada ön plana çıkmaktadır.

Birleşmiş Milletler 2021 yılında dünya nüfusunu 8 milyara yakın tahmin etti ve Türkiye nüfus büyüklüğüne göre 195 ülke arasında 18. sırada yer alırken, dünya toplam nüfusunun %1,1’ini oluşturdu.

Nüfusun en yüksek olduğu ilk 20 ülke, 2021

Kaynak: Birleşmiş Milletler Dünya Nüfus Beklentileri, 2019 / TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2021

Dr. Mustafa Barış Akçay
CEO
RiskActive

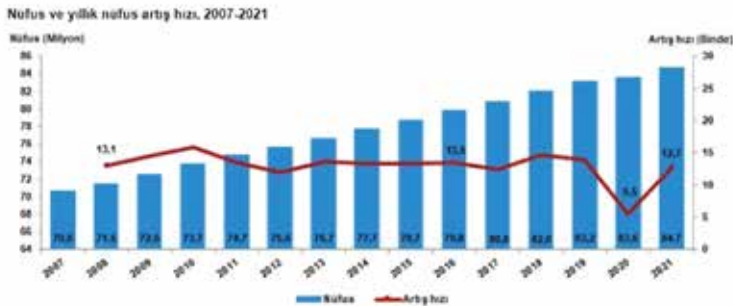

Dr. Özge Yürükoğlu
Risk Projeleri Direktörü
RiskActive

“Gerek sağlık turizmi amaçlı yapılan yatırımlar ve teşvikler, gerekse Ortadoğu ve Avrupa'nın sağlık merkezi olma hedefi ile yapılan yatırımlar pandemide Türkiye'nin öne çıkmasını sağlamıştır.”

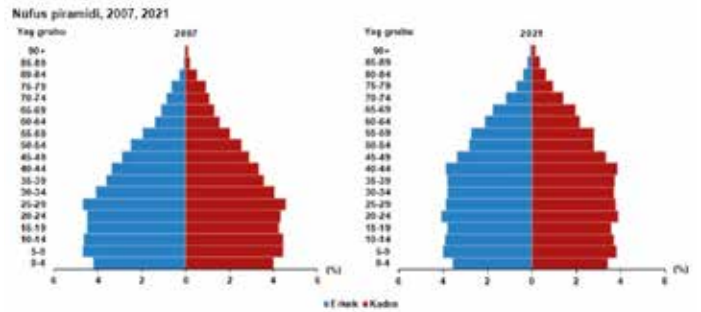
Daha uzun bir yaşam, sadece yaşlı kişiler ve aileleri için değil, aynı zamanda bir bütün olarak toplumlar için de fırsatlar getirir. Ancak, bu fırsatların ve katkıların kapsamı büyük ölçüde “sağlık” faktörüne bağlıdır. Yapılan çalışmalara göre sağlıklı ve dinamik yaşlanma istendiği ölçüde olmamakta ve yaşla beraber kişilerin sağlıkları ve dolayısıyla yaşam kaliteleri azalmaktadır. Yaşlanan kişiler bu ekstra yaşam yıllarını sağlıklı bir şekilde yaşayabilir ve destekleyici bir ortamda yaşarlarsa, değer verdikleri şeyleri yapma ve yeni yetenekler edinme şansları artacaktır.

TÜİK istatistiklerine göre, Türkiye'nin yaşlı nüfusu 2017-2021 yılları arasında %19,57 artarak 8 milyon 245 bin 124 kişi olmuştur. Yıllık nüfus artış hızı 2020 yılında binde 5,5 iken, 2021 yılında binde 12,7 oldu. Çalışma çağındaki 100 kişiye düşen yaşlı sayısını ifade eden yaşlı bağımlılık oranı da son beş yılda sürekli artmaktadır. 2021 itibarıyla Türkiye'deki yaşlı bireylerin sayısı Singapur, Norveç, İzlanda, Finlandiya, Bulgaristan dahil 67 ülkenin toplam nüfusundan fazladır.

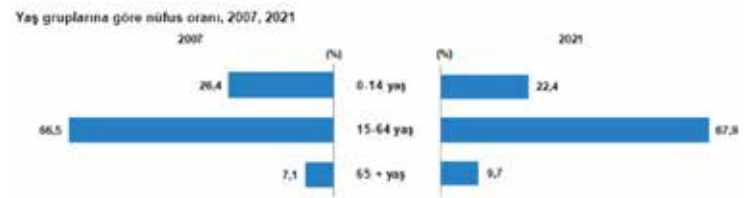
Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2021

TÜİK verilerine göre Türkiye'nin 2007 ve 2021 yılı nüfus piramitleri karşılaştırıldığında, doğurganlık ve ölümlülük hızlarındaki azalmaya bağlı olarak, yaşlı nüfusu artmış ve ortanca yaş yükselmiştir.

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2021

2007 – 2021 döneminde 65 ve daha yukarı yaşta nüfusun oranı ise %7,1'den %9,7'ye yükseldi.

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2021

Özellikle Avrupa ve Amerika kıtasının gelişmiş ekonomileri yaşlı bakımı ile ilgili master planlar yapmış durumdadır. Yaşlanan nüfus için başta ülkelerin Sosyal Güvenlik Kurumları, Emeklilik Fonları Sağlık ve Giyilebilir Sağlık teknolojilerine yatırım yapan Portföy Yönetimi şirketlerinde önemli fon havuzları oluşturmuştur. Bugün dünya sağlık sisteminin ne kadar kırılgan olduğu pandemi sürecinde ortaya çıkmıştır. Ülkeler sağlık sistemlerindeki bu kırılganlıkları azaltmak için uzun vadeli planlar ve yatırımlar yapmak zorundadır. Pandemi sırasında Avrupa'da faaliyette olan pekçok yaşlı bakım merkezi, içinde bulunulan kaotik ortam nedeniyle ülkelerinden gerekli finansal ve insan kaynağı desteğini alamamış ve bunun sonucunda yaşlı nüfuslarında büyük can kayıpları yaşanmıştır. Aynı dönemde ise Türkiye sağlık sistemi diğer ülkelere göre daha iyi durumda olduğunu göstermiştir. Gerek sağlık turizmi amaçlı yapılan yatırımlar ve teşvikler, gerekse Ortadoğu ve Avrupa'nın sağlık merkezi olma hedefi ile yapılan yatırımlar pandemide Türkiye'nin öne çıkmasını sağlamıştır. Ülkemizde servis hizmetlerinin kalitesinin iyi olması, turizm ve otelcilikte kazanılan deneyim, gayrimenkul sektörünün çeşitliliği ve sağlık turizmi ile ilgili verilen teşvikler sağlık sektörüne yatırımı cazip kılmaktadır. Son dönemde döviz kurlarındaki değer kayıpları, servis fiyatlarını da rekabet açısından çok avantajlı duruma getirmiştir. Yaşlı yaşam köylerine, huzur evlerine, engelli bakımına, dinç yaşlı yaşam alanlarına, geriatri hastaneleri ve rehabilitasyon merkezlerine ve paleatif bakım merkezlerine yönelik girişim sermayesi fonları kurulma-

si, ülkemiz açısından ve yatırımcılar açısından çok karlı olacaktır. Bu alanlarda gerekli insan kaynağını yetiştirmek amacıyla üniversitelerde programlar açılmıştır. Türkiye yaşlı bakımı ve hasta bakımı konusunda da insan kaynağı yetiştirmektedir. Özellikle Almanya, Fransa, Nordik Ülkeleri, Hollanda gibi ülkelerde sigortalı yaşlı bakımına ayda yaşlının durumuna göre 6500 EUR ile 29.000 EUR'ya kadar 21 gün için bir bakım bedeli ödenmektedir. Bakım masraflarının çok yüksek olması, personel bulma zorlukları, nüfusun hızla yaşlanması nedeniyle ülke iç gündemlerinde yaşlı nüfusun yurt dışında bakılması, daha avantajlı ve uygun maliyetli ülkelere kaydırılması tartışılmaktadır. Adalet sisteminin durumu, ekonomik kırılganlıklar, sigorta sisteminin gelişmemesi, güvenlik gibi nedenler ile gönderilecek ülkeler incelenmektedir. Bu ilkelerin yüksek ve detaylı standartlarına uyum sağlayacak tesis bulmak da önemli bir sorundur. Yeni yapılan yatırımların baştan bu ülke standartlarına göre yapılması ile uzun soluklu, güvenilir, büyüyen ve istikrarlı bir gelir yaratma potansiyeli vardır. Hızla ülkemiz bu standartları benimsemeli ve adapte olmalıdır. Emeklilik fonları, vakıf fonları, yatırımcılar bu kurulacak ve /veya kurulmuş fonlara yatırım yapabilirler. KAP verilerine göre, Türkiye'de Eylül 2022 itibariyle 191 adet girişim sermayesi fonu var. Fonlar ağırlıklı olarak bilişim, yazılım ve teknoloji sektörlerini ana yatırım alanları olarak belirlemiş durumda. Ancak, fonların çok az bir kısmı yatırım stratejisi olarak sağlık ve sağlık teknolojileri şirketlerini hedef almaktadır. Görüldüğü kadarı ile

Albaraka Portföy Medila Fonu bu tanıma uyan tek fondur. Umarız bu ve benzeri fonların sayısı artar. Yaşlı nüfusundaki artış ve bu artışla beraber gelen ihtiyaçlar düşünüldüğünde, sağlık ve sağlık teknolojilerinde faaliyette bulunan iyi şirketlere yatırım yapacak girişim sermayesi fonlarına ihtiyaç olduğu görülmektedir. Yatırım yapılacak doğru şirketlerin belirlenmesi, ilgili şirketlere doğru zamanda ve doğru modelleme ile yatırım yapılması halinde yatırımcıların yüksek getiri sağlama potansiyellerinin olduğu söylenebilir. Sağlık alanında yurtdışında da örnekleri olduğu gibi, sağlıklı yaşam ve geriatri merkezlerine yatırım yapan girişim sermayesi fonları kurulabileceği gibi yaşlı bireylerin özellikle belirli nörolojik rahatsızlığı olan bireylerin yaşam kalitesini ve güvenliğini arttıracak, giyilebilir sağlık teknolojilerine yatırım yapan girişim sermayesi fonları da kurulabilir.

Kaynaklar:

- TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2021 Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) (tuik.gov.tr)
- Birleşmiş Milletler Dünya Nüfus Beklentileri, 2019 <https://www.un.org>
- Dünya Sağlık Örgütü World Health Organization (WHO)
- United Nations Population Fund (UNFPA), Population Data Portal Population trends | Population Data Portal (unfpa.org)
- Gutiérrez-Robledo, L. M. (2002). Looking at the future of geriatric care in developing countries. *The Journals of Gerontology Series A: Biological Sciences and Medical Sciences*, 57(3), M162-M167.
- Frimpong, F. A., Akwaa-Sekyi, E. K., & Saladríguez, R. (2022). Venture capital healthcare investments and health care sector growth: A panel data analysis of Europe. *Borsa Istanbul Review*, 22(2), 388-399.

SCALA Kitapçı
Şşstt... Okuyorum!

her kitap
başka bir
yolculuk...

www.
scalakitapci.
com

Sorularımızı cevaplayın, kitap kazanın!

Dergimizin **58. Sayısında (Temmuz-Eylül 2022)** Fon Dünyası yazıları içinde yer alan bilgilerden derlenen aşağıdaki soruların doğru cevaplarını **23 Ocak 2023** tarihine kadar **info@kyd.com.tr** üzerinden ileten 10 okuyucumuza Scala Kitapçı'nın bu sayfada tanıtımı yer alan kitaplarından hediye ediyoruz.

1- Avrupa AIF fon pazarının en büyüğü hangi ülkedir?

2- Küresel olarak portföyünde kripto veya dijital varlık olan kaç geleneksel hedge fon bulunmaktadır?

Geniş tanıtım Kitap Köşesi bölümümüzde yer almaktadır.

OKTAY BORA YAĞIZ
KURUMSAL
OLGUNLUK EĞRİSİ

YÖNETİM YAPMAKTAN
YÖNETİM SATMAYA
KİTAP 1

METAVERSE
101

PARALEL
EVREN

Doç. Dr. Zeliha Tekin

Emektar Epsilon

Davranışsal finans, davranışsal iktisat, davranışsal psikoloji, davranışsal nörofizyoloji, davranışsal hedefleme, davranışsal bağımlılık... Neler oluyor? Acaba anlayamadığımız veya çözemediğimiz her kavramın başına bir 'davranışsal' mı yapıyoruz? Acaba bu da popüler ve gelip geçici bir heves, bir çeşit 'moda' mı? Yoksa bilim dünyasında sessiz bir devrim oluyor da bizim haberimiz mi yok? Gelin ister-seniz bu soruların cevaplarını hep beraber arayalım...

Öncelikle, benim fikrimi sorarsanız, tüm bu karmaşa epsilonun başının altından çıktı. Uranüs'ün en uzak ve en görülebilir halkasından bahsetmiyorum tabii ki. Benim bahsettiğim, öğrencilerin korkulu rüyası, o çok bilindik finans formüllerindeki 'hata terimi' olan (ϵ) epsilon. Aslında epsilon kendi halinde, kimseye zararı dokunmayan bir sembol. Hatta kendi başına öyle özel bir anlamı falan da yok. Kullanıldığı alan ve içeriğe göre farklı şeyler ifade etmeye yarıyor. Mesela matematikte, limit teorisinde epsilon ile gösterilen sayılar sifira çok yakındır ama sıfır değildir. Fizikte, vakum geçirgenliği, serbest uzayın geçirgenliği veya elektrik sabiti olarak adlandırılıyor. Finansta ise, William Sharpe'a (1964) ekonomi alanında Nobel ödülünü 1990'da kazandıran ve Harry Markowitz'in (1959) kurduğu temeller üzerine oturan, Sermaye Varlıklarının Fiyatlandırma Modelinde (CAPM) karşımıza çıkıyor mesela. Hatta Ross'un (1976) arbitraj fiyatlandırma modelinde (APT) de bir türlü kurtulamıyoruz şu epsilonndan.

$$r_j = a_j + \beta_{j1} f_1 + \beta_{j2} f_2 + \dots + \beta_{jn} f_n + \epsilon_j$$

Fama ve French'in CAPM'i baz alarak önerdiği üç faktörlü modelde (2004) de zaman serisi regresyonları yapsak bile yine de bize uzaktan gülümsüyor, 'benden kurtuluş yok' der gibi:

$$R_{it} - R_{ft} = \alpha_i + \beta_{iM}(R_{Mt} - R_{ft}) + \beta_{iS}SMB_t + \beta_{iH}HML_t + \epsilon_{it}$$

Hakkı aslında, kurtuluş yok çünkü finansal modellerin açıklamakta yetersiz kaldığı her şeyi adeta bir

torba gibi taşıyan emektar epsilon oluyor. Gerçekte gözlemediğimiz değerle, teorik modelin tahminde bulunduğu değer arasındaki farkların toplamından oluşuyor. Tam da bu yüzden, onu anlamaya ve çözmeye çalışmak bizi gerçeğe bir adım daha yaklaştırıyor.

İşte bu noktada akademisyenler, teorik finansal modellerin neden gerçekte gözlemediğimiz olaylardan farklı olduğu sorusuna farklı açılardan yaklaşarak yanıt bulmaya çalışıyorlar. Bu açılar arasında en farklı olanı da 1968 yılında tanışan iki psikoloğa, Daniel Kahneman ve Amos Tversky'ye ait. Beraber çalıştıkları yıllar boyunca aslında doğrudan bu sorunun cevabını aramak gibi bir amaçları olmadığını, sadece ortak bir merakı paylaşıp, saatler süren bilimsel sohbetleri sırasında çok eğlendiklerini ifade ediyor Kahneman biyografisinde. Hatta, yine biyografisinde, 1979 yılında *Econometrica*'da yayımlanan 'Prospect Theory: An Analysis of Decision under Risk' makalelerini dergiye göndermeden önce başlığını seçerken "...teorimize özellikle anlamsız bir isim seçtik... bu teori ileride meşhur olursa çarpıcı bir ismi olması avantaj olur diye düşündük," şeklinde aktarıyor. 2002 yılındaki törende, "ekonomik ve finansal teorileri yeniden formüle eden keşifleri... ve çığır açan araştırmaları" ifadesi sonrasında Ekonomi alanında Nobel Ödülü takdim edilen Kahneman, Tversky ile sohbetlerinde filizlenen fikirlerin iktisadi bilimlerle entegrasyonunun büyük ölçüde Richard Thaler ve ondan etkilenen ekonomistler tarafından gerçekleştirildiğinin de altını çiziyor. Nitekim Thaler da 2017 yılında, davranışsal iktisat alanına katkılarından dolayı Nobel ödülüne layık görülüyor.

Esasen, Davranışsal Bilimlerin, toplumun genelinin dikkatini çekmesi 2008'deki küresel kriz sonrasına rastlıyor. Amerika Merkez Bankası (Fed) geçmiş dönem başkanlarından Alan Greenspan, geleneksel ekonomistlerin bu boyutta bir çöküşü değil önlemek, tahmin bile edememesini "şoke olmuş bir inanmazlık" ile karşıladığını itiraf ediyor¹. Zira, Dan Ariely (2008)'nin 'Tahmin Edilebilir İrrasyonellik' kitabında, insan davranışlarının nasıl ve neden konut piyasasının

Prof. Dr. Aslıhan Ersoy Bozcuk
Muhasebe ve Finansman Anabilim
Dalı Başkanı
Akdeniz Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü

daki balona yol açtığına çok net bir şekilde ortaya konması, gelecekte veya klasik olarak adlandırılan iktisat ve finans teorilerinin kifayetsiz kaldığının kanıtı olarak öne sürülüyor². Küresel ve bireysel tüm dengeleri alt üst eden pandemi ve sonrasındaki dönemde, IMF'nin bir süre daha yüksek seyretmeye devam edeceğini tahmin ettiği küresel enflasyon³, tüm bu yaşananları anlamlandırabilme arayışı içerisinde olanların, davranışsal teori ve hipotezlere daha da sıkı sıkıya sarılmasına yol açıyor.

Anlaşılan o ki, bu tartışmalar gelişip geçici bir heves olmaktan çok uzak. Sessiz bir devrim olduğuna dair en önemli gösterge ise, bu alandaki ilk kıvılcımı teşkil eden Kahneman ve Tversky makalesinden tam 38 yıl sonra, 2017' de Meir Statman'ın 'ikinci nesil' davranışsal finans tanımını öne sürmesi oluyor. Birinci nesil davranışsal finans, finansal kararlar alırken kullandığımız bilişsel

hata ve kısayollara odaklanırken, ikinci nesil daha bütüncül bir yaklaşımla, 'yatırımcılar gerçekte ne ister' sorusunu soruyor. Bu pencereden bakınca, karakter özellikleri, kişilik bozuklukları ve anne-babaya bağlanma stilleri gibi pek çok renkli ve araştırması çok güç ama bir o kadar da zevkli konular bahar dallarında patlayan tomurcuklar gibi önümüzde sıralanıyor.

Bu bağlamda, ikinci nesil davranışsal finans alanında yapılan akademik çalışmalar, teori, bilimsel kanıt ve uygulama alanlarını ilmek ilmek örülmüş köprülerle birbirine bağlamayı amaçlıyor. Bütün bu heyecan verici gelişme ve yeniliklerle beraber, bu akademik alanın yeniliği itibarıyla, finans formüllerine ve tahmin modellerine entegre olmasının zaman alacağı aşikâr. O zamana kadar da bizim emektar epsilona çok iş düşmeye devam edecek gibi görünüyor.

1 "I was wrong about the economy. Sort of...", Alan Greenspan ile röportaj, Andrew Clark ve Jill Treanor, 24 Ekim, 2008.

2 Be.Hiring (2021), Nathan Maddix ve Hannah Potts, The rise of behavioral science jobs, 19 Şubat, 2021, www.behiring.us.

3 "Global economic growth slows amid gloomy and more uncertain outlook", IMF Blog on Economic Growth, Pierre-Olivier Gourinchas, 26 Temmuz, 2022, www.imf.org.

Bu yazıya eleştiri ve yorumlarıyla katkı sağlayan Doç. Dr. Koray Çetin, Prof. Dr. Burcu Demirel ve Prof. Dr. Hakan Ş. Bozcuk'a gönülden teşekkürlerimi sunuyorum.

“ Birinci nesil davranışsal finans, finansal kararlar alırken kullandığımız bilişsel hata ve kısayollara odaklanırken, ikinci nesil daha bütüncül bir yaklaşımla, 'yatırımcılar gerçekte ne ister' sorusunu soruyor. ”

Fon endüstrisi son yıllardaki güçlü büyüme nedeniyle Lihtenştayn'da giderek daha önemli hale geliyor

160 km²lik yüzölçümüyle Avrupa'nın dördüncü en küçük ülkesi olan Lihtenştayn'ın fon endüstrisine yönelik sorularımızı Liechtenstein Investment Fund Association (LAFV) Başkanı Alexander Boss cevaplandırdı.

Lihtenştayn ekonomisinde yatırım fonlarının yapısını ve rolünü anlatır mısınız? Fon endüstrisindeki büyümenin arkasında hangi ana faktörleri görüyorsunuz?

18 fon şirketi arasında özel markalı fonlar, yani dış portföy yöneticilerine sahip fonlar çok önemli bir rol oynamaktadır. Lihtenştayn'da ikamet eden 880 fonun (yaklaşık 2350 pay sınıfı) yaklaşık %80'i özel markalı fonlardır ve yönetim altındaki 70 milyar İsviçre Frankı varlığın %40'ından fazlasını oluşturmaktadır. Dış portföy yöneticileri de bu fonların başlatıcılarıdır ve bunların yüksek bir yüzdesi sırasıyla AB üyesi olmayan, AEA (Avrupa Ekonomik Alanı) üyesi olmayan ülkelerden gelmektedir. Öncelikle İsviçre'de, ayrıca örneğin Güney Afrika, Singapur veya Hong Kong'da yerleşiktir. Lihtenştayn'ı, fonlarının AB/AEA ülkelerine geçişi için sınır ötesi bir merkez olarak kullanıyorlar. AB/AEA içindeki Lihtenştayn özel marka fonları için en önemli pazarlar Almanya, Avusturya ve elbette Lihtenştayn'dır.

Fon endüstrisi, son yıllardaki güçlü büyüme nedeniyle Lihtenştayn'da giderek daha önemli hale geliyor.

Lihtenştayn'daki çok önemli olan finans sektörünün bir parçasıdır ve GSYİH'ya yaklaşık yüzde 22 katkıda bulunmaktadır. Bununla birlikte, çok az insan, imalat sanayinin ve ticaretin çok daha önemli olduğunu, GSYİH'nın %45'ini oluşturduğunu ve ülkenin yüksek ekonomik ve politik istikrarına güçlü bir şekilde katkıda bulunduğunu biliyor.

Son yıllardaki büyüme öncelikle özel marka fonlarındaki artıştan kaynaklanmaktadır. Lihtenştayn, fon başlatıcılarına büyük sınır ötesi merkezler, İrlanda ve Lüksemburg, ile aynı fırsatları sunuyor. Avrupa standartlarına göre düzenlenen UCITS fonları ve alternatif yatırım fonları, SICAV'lar (société d'investissement à capital variable), sözleşmeli fonlar, yatırım ortaklıkları, sınırlı ortaklıklar ve daha fazla şekilde yapılandırılabilir. Bununla birlikte, Lihtenştayn'ın avantajı, otoritelerle olan tüm süreçlerin çok daha hızlı ve daha az bürokratik olmasıdır. Bir örnek: UCITS ve AIF için yasal olarak öngörülen maks-

Alexander Boss

President

Liechtenstein Investment Fund Association (LAFV)

mum yetkilendirme süreleri şu anda sırasıyla 10, 20 gündür. Aslında, Lihtenştayn Finansal Piyasa Otoritesi'nin (FMA) ortalama onay süreci sadece 4 ila 5 iş günü sürer.

Lihtenştayn FMA'sının Avrupa Menkul Kıymetler ve Piyasalar Otoritesi'nin (ESMA) tam üyesi olduğunu ve AB'nin ulusal denetim otoriteleriyle aynı hak ve yükümlülükler sahip olduğunu da belirtmek gerekir. Bu da bir diğer önemli yapı taşını oluşturmaktadır.

Diğer bir avantaj, fonların Lihtenştayn'da vergiden muaf olmasıdır. Ayrıca, fon tarafından yatırımcılarına yapılan dağıtımlar herhangi bir stopaj vergisine tabi değildir.

Lihtenştayn fon sektörü, etkin bir bankacılık sistemine sahip istikrarlı bir finansal hizmetler endüstrisinin bir parçası olmaktan yararlanmaktadır.

Lihtenştayn bankaları, Avrupa'nın en yüksekleri arasında yer alan kapitalizasyon seviyelerine sahiptir. Buna ek olarak, Lihtenştayn'ın ulusal borcu yoktur ve Standard & Poor's'tan AAA ülke derecelendirmesine sahip dünyadaki sadece on bir ülkeden biridir.

LAFV, yatırım fonlarının rolünü teşvik için neler yapıyor?

Ülkenin küçük boyutu nedeniyle, büyümek için dış pazarlara ihtiyacımız var. Lihtenştayn'ın bir fon yerleşimi olarak avantajlarını, özellikle Almanca konuşulan ülkelerde daha iyi bilinir hale getirerek fon endüstrisinin büyümesini teşvik ediyoruz ve böylece yabancı fon başlatıcılarını fon yerleşimimize getiriyoruz. Sunumlar ve yuvarlak masa tartışmaları düzenliyoruz, LinkedIn'de güçlü bir varlığa sahibiz ve yabancı medyada makaleler yayınlıyoruz. Ayrıca Lihtenştayn finans merkezini tanıtan bir kuruluş olan Liechtenstein Finance tarafından da destekleniyoruz.

Teknolojinin fon endüstrisinin geleceğindeki rolü hakkında ne düşünüyorsunuz?

Fintech gelecekte kesinlikle önemli bir rol oynayacak. Bir fon yöneticisi olarak, fintech ve blockchain'i iş süreçlerini daha verimli hale getirmek ve böylece maliyetleri düşürmek için bir fırsat olarak görüyorum. Örneğin, pay kaydı çok daha uygun maliyetli bir şekilde oluşturulabilir. Raporlama, menkul kıymet işlemi ve müşterilerle ve yetkililerle iletişim de bu şekilde optimize edilebilir. Lihtenştayn'da, fon birimlerinin blok zincirinde işlem görebilmesi için tokenize edilmiş bazı fonlar zaten var. Ayrıca fonlar için danışmanlık sürecinde bazı potansiyeller görüyorum, ancak fintech genç nesille birlikte artsa bile, bu niş bir pazarla sınırlı olacak. Benim düşünceme göre, yatırımcıların çoğunluğu için yatırım

yapmak hala kişisel bir tavsiye ve güven meselesidir.

ESG faktörlerini yatırım kararlarına entegre etme konusundaki artan ilgi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Benim görüşüme göre, bu aşamada yatırım kararlarında ESG faktörlerini dikkate almak gerekli. İlk olarak, gezegenimizi korumakla ilgilidir. İkincisi, sürdürülebilirlik finansal sektöre yönelik AB düzenlemesinde uygulanmaktadır. Üçüncüsü, kurumsal ve giderek artan bir şekilde özel müşteriler, sürdürülebilir yatırım yapan ürünler talep ediyorlar. Risk ve getiri, gelecekte yatırım kararları için kilit faktörler olmaya devam edecektir. Bununla birlikte, çevremizi ve toplumumuzu korumak için ESG faktörlerini de dikkate almalıyız. Buna bakılmaksızın, iklim değişikliğinin yanı sıra sosyal ve yönetim sorunları da portföy şirketleri için önemli riskler oluşturmaktadır ve bu da yatırımcıların getirileri üzerinde kendi başına bir etkiye sahiptir.

Lihtenştayn'ı sürdürülebilirlik açısından çok iyi bir konumda görüyoruz - ve sadece yatırım fonu endüstrisinde değil. Lihtenştayn'da 2013 yılından bu yana tüm belediyeler "Enerji Şehri" etiketi ile sertifikalandırılmıştır. Bu etiket, sürdürülebilirliğin siyasete ve nüfusa nasıl geniş ölçüde bağlandığını sembolize ediyor. Ülke aynı zamanda 2014 yılından bu yana kişi başına düşen fotovoltaik uygulama sıralamasında dünyanın 1 numarasıdır. Buna ek olarak, Lihtenştayn'ın toplam ekim alanının %41'inin organik olma oranı, Avrupa'nın en büyüğüdür. Lihtenştayn ayrıca yoksul ülkelerde içme suyunu finanse etmek için modern köleliğe karşı "Lihtenştayn Girişimi" veya "Su Ayak İzi Lihtenştayn" gibi uluslararası projeler başlatmaktadır.

Arapça Yazılı Para, Nehirde Yüzen Para, Çöp Para

2022 yılının bu son çeyreğinin üç ayında, tarihin tozlu sayfaları içinde üç farklı para serüvenini hatırlıyoruz.

15 Ekim 1937'de, yeni harflerle basılan ilk kâğıt paralar tedavüle çıktı. O gün basılan ve üzerinde Atatürk'ün resmi olan 5 Türk Lirası hem cumhuriyetin yeni harfli ilk kâğıt parası hem de TC Merkez Bankası'nın 11 Haziran 1930 tarih ve 1715 sayılı yasayla dolaşıma çıkardığı ilk paraydı.

Yeni yılla birlikte 6 sıfırı atılarak, başına “yeni” sıfatı eklenen Türk lirasının tarihteki yolculuğu 5 Aralık 1927 tarihinde başlamıştı. Bunların üzerinde “30 Kanunuevvel 1341 tarih ve 701 numaralı kanuna göre” yazısı yer alıyordu.

Maliye Bakanı Mustafa Abdülhalik Renda'nın imzasının bulunduğu ilk kâğıt Türk lirasının basımı, İngiltere'de “Thomas De La Rue” adlı bir şirkete yaptırıldı. 1, 5, 10, 50, 100, 500 ve 1000 liralık kâğıt paraların üzerinde, Fransızcanın yanı sıra Arap harfleriyle yazılı Türkçe sözcükler bulunuyordu.

1928 yılında yapılan yazı devrimiy-le terk edilen Arap harfleri, Türk lirasının üzerindeki yerini bir süre daha korudu.

10 yıl süreyle hayatta kalan bu kâğıt paralar, “Atatürk devrimlerinin

ilkelerine ters düşmesi nedeniyle” 15 Ekim 1937 tarihinde çıkarılan bir yasayla “yavaş yavaş” dolaşımdan kaldırıldı. 15 Haziran 1949 tarihinden sonra da geçerliğini tümüyle yitirdi.

24 Kasım 1971'de, DB Cooper, Northwest Orient Havayolları'nın Portland'dan Seattle'a giden 305 sefer sayılı uçağına binip bomba taşıdığını söyleyerek \$200 bin fidyeyi aldıktan sonra paraşütle atlayıp kaçtı ve hiçbir zaman bulunamadı.

Şükran Gün'ünden bir gün önceydi. Orta yaşlarda, takriben 1.80 metre boyunda, ütülü koyu takım elbisesi, siyah pardösüsü, beyaz gömleği, boyalı ayakkabısı, kravat iğneli kravatı ve siyah iş çantasıyla Portland Havaalanı'na gelip sadece 30 dk. süren Portland – Seattle seferi için nakit ödeyerek tek yön bilet aldı.

Uçakta 18C'ye oturdu, bir sigara yaktı, parasını ödeyip bir bardak viski istedi. Saat 14:50'de zamanında kalkıştan sonra hostese bir not uzattı. Hostes çapkının biridir diye nota bakmadan çantasına attı. Cooper hostese “okusanız iyi olur” dedi. Notta çantasında bomba ve talepleri olduğu yazıyordu. Sonra hostesi yanına oturup çantasındaki bombayı gösterdi. \$200 bin fidye (bugünkü değeri \$1,3 milyon), dört paraşüt ve Seattle Havaalanı'nda yakıt ikmal istiyordu.

Pilotlar talepleri yetkililere ilettiler. Uçak paranın hazırlanması için biraz dolanıp Seattle'a 17:39'da indi. Cooper pilotlardan uçağı uzak ama aydınlık bir yere park etmelerini istedi. Yolcuların varlığı yüzünden güvenlik güçleri müdahale edemediler ve para ve paraşütleri bir yer görevlisi uçağı teslim etti. Uçak tekrar kalkmadan önce de yolcular serbest bırakıldı.

Ali Perşembe
Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
SAHA Rating

Cooper bütün bu süreçte son derece sakin, hoşsohbet ve nazikti. Bir viski daha içti ve hostese bahşış bile verdi. Sonra uçakta kalan iki pilot, bir yardımcı pilot, bir uçuş mühendisi ve bir hostesten kokpitte kalmalarını ve sadece 3 bin metrede düşük hızla Meksika'ya doğru uçmalarını istedi. Sonra da paraşütünü giyip arka kapıyı açarak atladi gitti.

Arama ve soruşturma 45 yıl sürdü, 60 cilt doldurdu. 1980 yılında kamp yapan bir çocuğun nehirde bulunduğu yırtık pırtık \$58 bin haricinde ne paranın geri kalanı, ne paraşüt, ne bir ceset ne de başka bir kanıt bulunabildi. FBI dosyası 2016'da kapattı. Bu olay ticari havacılık tarihinin çözilemeyen tek korsanlık vakası.

21 Aralık 1988'de, zamanın dev yatırım bankası Drexel Burnham Lambert sermaye piyasası yatırımlarını çiğnemekten suçlandıği mahkemenin kararına dakikalar kala \$650 milyon ceza ödemeye razı oldu.

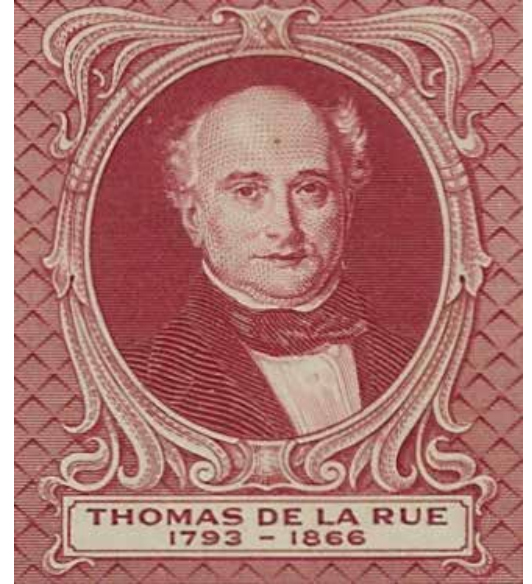
Drexel o zamanlar bugünün parasıyla yılda \$1 milyar kâr ederken yıldız işlemcisi Michael Milken'in cebine de yılda \$500 milyon giriyordu. Michael Milken finans tarihine "çürük tahvil kralı" olarak geçti. O garip eğreti peruğunun altındaki kafası müthiş çalışıyordu.

Önce getiri arayan piyasanın gözden düşmüş şirketlerin riskli ama yüksek getirili tahvillerine olan iştahının patlayacağını gördü, sonra da 1980'lerin o müthiş borçla şirket satın alma furiasını başlattı. Şirketine ve müşterilerine muazzam paralar kazandırırken sermaye piyasası yasalarının da piyasanın serbestçe işlemesini engellediğini savundu. Fazla büyüdü, fazla kibirlendi ve içerden öğrenenlerin ticaretinden başlayıp daha bir dizi yasayı çiğnemeyi kendine hak gördü. Yakalandı tabi. 10 yıl hapis ve \$600 milyon cezayı yedi. Sermaye piyasalarından da ömür boyu men edildi.

22 ay yattıktan sonra iyi halden çıktı ve ama yatırım danışmanlığı yapmaya başladı. Yine sermaye

piyasalarına bulaştığı için \$42 milyon ceza daha ödeyip bu işi bıraktı (önemli değil, bankada \$3,7 milyarı var).

Olan Drexel'e oldu. ABD'de 60 yıl boyunca yapılmamış bir şey yapıldı ve Federal Reserve New York Başkanı ve SEC (ABD'nin SPK'sı) Başkanı tarafından 1990 yılında iflâsa başvurmasına zorlandı ve yok oldu gitti.

ALTERNATİF YATIRIM FONLARI BÜLTENİ - Eylül 2022

RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş.

Türkiye’de alternatif yatırım fonu pazar büyüklüğü 30 Eylül 2022 sonu itibari ile 51.1 milyar TL seviyesine ulaşmıştır.

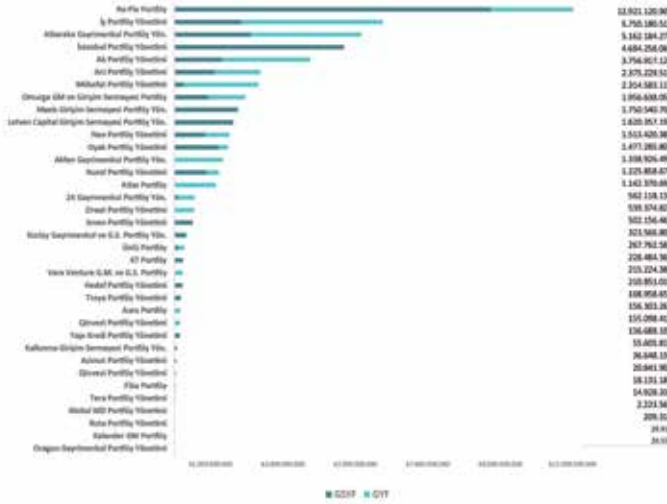
Gayrimenkul Yatırım Fonları:
421.986.596.273
Bir Önceki Çeyreğe Göre Büyüme
Oranı: %11,1

Girişim Sermayesi Yatırım Fonları:
29.178.332.763
Bir Önceki Çeyreğe Göre Büyüme
Oranı: %14,4

Alternatif Yatırım Fonları:

30 Eylül 2022 sonu itibarı ile sadece alternatif yatırım fonları olan Gayrimenkul Yatırım Fonu ve Girişim Sermayesi Yatırım Fonu kurmak üzere SPK tarafından yetkilendirilmiş 36 Portföy yönetim şirketi bulunmaktadır. Bu şirketlerden altı tanesi sadece Gayrimenkul Yatırım Fonu kurmak üzere, 16 tanesi sadece Girişim Sermayesi Yatırım Fonu kurmak üzere ve 14 tanesi her iki türde alternatif yatırım fonu kurmak üzere yetkilendirilmiş portföy yönetim şirketleridir.

Portföy Yönetim Şirketlerinin Yönettiği Alternatif Yatırım Fonları Büyüklükleri

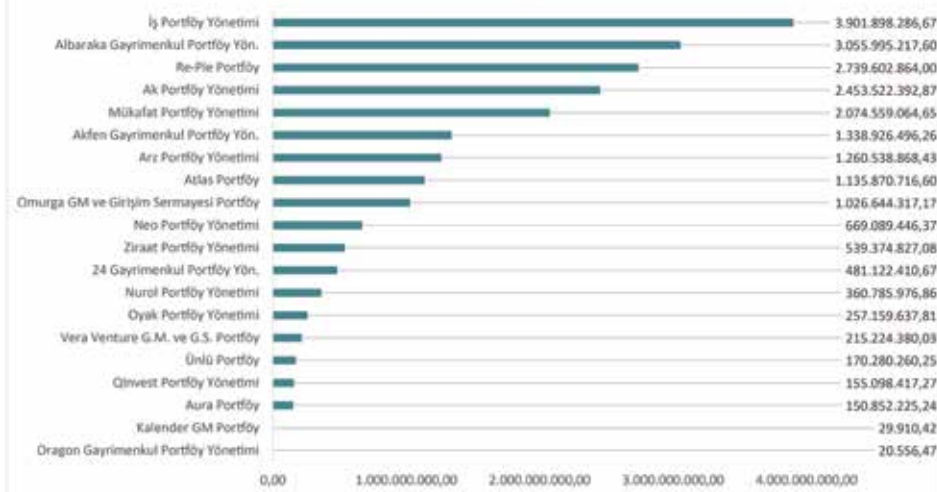

Gayrimenkul Yatırım Fonları:

İhraç dönemi devam eden ve ilk defa yatırım almış olan fonlar dahil olmak üzere toplam 107 gayrimenkul fonu yatırım almıştır. Gayrimenkul Yatırım Fon büyüklüğü bir önceki çeyrek döneme göre %11.1 artış göstererek 21,9 milyar TL seviyesine ulaşmıştır.

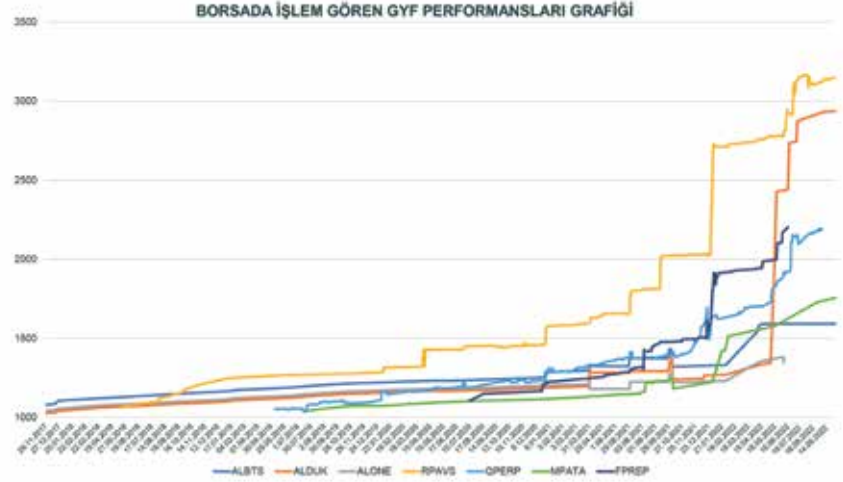
FON KURUCUSU	SAYISI	Gayrimenkul Yatırım Fonları	
		Fon	GYF'ler
Re-Pie PYS	18	Asya, Anadolu, Anupa, Anzaya, Atar, Dide, Kozluk, Fırat, Neva, Trakya, Fırsat, Levent, Yıldız, Qinvest, Novada, Milenyum, Turesif, Downtown	
Albaraka PYS	12	Batıyehir, Dükkan, One Tower, Benket Katılım, Eksin, Form, Flora, Anka, Ansa Kapsu, Albaros, Karma, Anadolu ve Trakya	
24 GGSPYS	11	Alt, Altın Başak, Al-Zamil, Kardelen, Portakal Çiçeği, Primo, Lotus, İkinci Al-Zamil, Fulya, Ayçiçeği, Plan B, Akarya	
Nural PYS	9	Nural Tower, Z Residans, EGÇ, Konut, M Charm, Oc Hedef, Abs, Charm, Kipago, Fc Karma	
Neo PYS	9	Birinci, İkinci, Üçüncü, Dördüncü, Beşinci, Altıncı, Yedinci, Sekizinci, Fırsat	
Arz GGSPYS	5	Birinci, İkinci, Üçüncü, Dördüncü, Beşinci	
İş PYS	5	Birinci, İkinci, Quasar İstanbul Konut, Quasar İstanbul Konut Katılım, Quasar İstanbul Ticari	
Atlas PYS	4	Estia, ABAK, Güney, Sağlam	
AK PYS	4	Birinci, Dördüncü, Sempaj Holding Özel, İkinci	
Atlas PYS	4	Sağlam, ABAK, Estia, Güney	
Omurga GGSPYS	3	Ufuk Karma, İkinci, Çatı	
Aura PYS	3	Konut Alfa Katılım, Odak Konut, Kuşey Ege	
Mükafat PYS	3	Atayehir Metropol, Birinci Gayrimenkul, Birinci Akaryakıt	
Ünlü PYS	2	Birinci, İkinci	
Kalender GM Portföy	2	Konutfon, Trakya	
Qinvest PYS	2	Re-Pie, Birinci	
Akfen GYS	1	Birinci	
Mağasid PYS	1	Birinci	
Kolay GGSPYS	1	Birinci	
Dragon	1	Birinci	
Fiba PYS	1	Re-Pie	
Oyak PYS	1	Birinci	
Primo PYS	1	Primo	
Vera pys	1	Neo Portföy Yönetimi Birinci	
Ziraat PYS	3	Üsküdar, Başak Katılım, Taheman	
Toplam	107		

Portföy Yönetim Şirketlerinin Yönettiği Gayrimenkul Yatırım Fonları Dağılımları

ALTERNATİF FONLAR

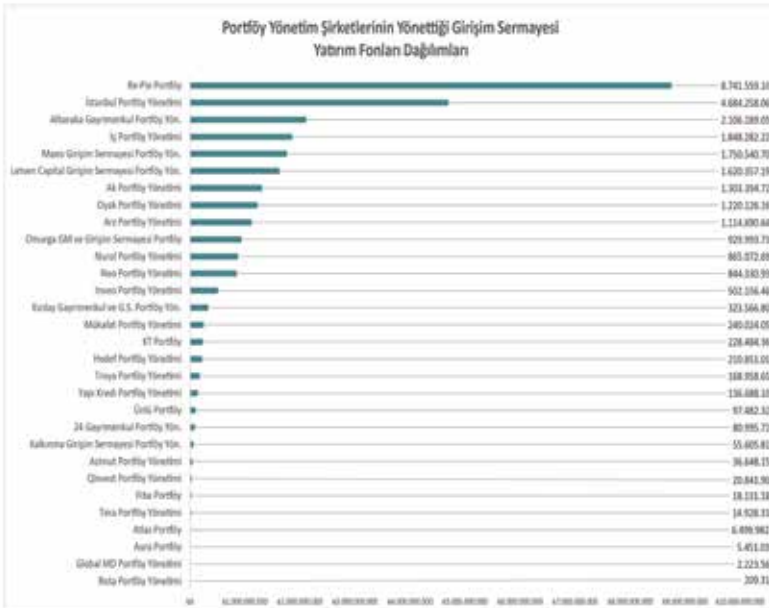
Borsa İstanbul Nitelikli Yatırımcı İşlem Pazarı'nda yedi adet gayrimenkul yatırım fonu işlem görmektedir. NYİP'te işlem gören gayrimenkul yatırım fonları, Qinvest Portföy Yönetimi Re-Pie GYF (QPERP), Re-Pie Portföy Yönetimi Avrasya Stratejik GYF (RPAVS), Fiba Portföy Yönetimi A.Ş. Re-Pie GYF (FPREP) Albaraka Portföy Yönetimi Batışehir GYF (ALBTS), Albaraka Portföy Yönetimi Dükkan GYF (ALDUK), Albaraka Portföy Yönetimi One Tower GYF (ALONE), Mükafat Portföy Yönetimi Ataşehir Metropol GYF (MPATA)'dir. Fonların borsa fiyatlarının değişimleri grafikte gösterilmiştir.

Girişim Sermayesi Yatırım Fonları:

30 Eylül 2022 sonu itibari ile yatırım almış 144 girişim sermayesi yatırım fonu bulunmakta olup toplam GSYF fon büyüklüğü bir önceki çeyrek döneme göre %14,4 artış göstererek 29,1 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Bu dönemde ihraca başlayan fon stratejileri arasında karma, strateji, teknoloji ve yenilenebilir enerji alanları yer almaktadır.

FON KURUCUSU	SAYISI	Girişim Sermayesi Yatırım Fonları GSYF'ler
Re-Pie PİŞ	22	Teknoloji, Getir , IoT Tech, Birinci Karma Teknoloji, Perakende, ARF, Finberg, Altun, Colendi, Üçüncü Karma, EasyCap, Dördüncü Karma, Binbin, Altun, İkinci Karma, Anatolia, Fibabanka Yıldız, Modanisa, Türkcell, Fiba Finans, Sekizinci Karma, Yedinci Karma, Startup-1
Albaraka PİŞ	15	Fintech, Değer, Start-Up, İnovasyon, Bilgi Vadisi, Akıllı Şehirler, Xira Sertifikalar, Yazılım Teknolojisi, Asset, Ödüm, Contra, Katılım Sigorta, Medla, Matre, Birinci Karma
İstanbul PİŞ	13	Bosphoriz, Tarım Hayvancılık ve Teknoloji, Greenone, Logo Ventures, Techone, Twocero, Pre-Ipo, İkinci Logo Ventures, Actus Gaziantep, Dijital Teknoloji, One Life Ventures, 4 Mevsim, Yarın Teknoloji
Neo PİŞ	10	Birinci Yenilenebilir Enerji, Yapım Teknolojileri, Tekstil Sanayi, Birinci Nuro, İkinci Nuro, Next PropTech, Denge, Üçüncü Nuro, Akdeniz, Itk Ventures, Pergo
Oyak PİŞ	8	Birinci, İkinci, Üçüncü, Dördüncü, Bejinci, Tarım ve Fida, Finberg, Altın
AK PİŞ	7	Birinci, İkinci, JEC Yenilenebilir Enerji, Sabancı Holding Özel, Üçüncü, Birinci Yenilenebilir Enerji, Avivasa, Agesa
Arz GGSİY	6	Birinci, İkinci, Üçüncü, Dördüncü, Bejinci, Altın
24 GGSİY	6	Alfa, Avalon, E-ticaret, Sigma, Dijital Teknoloji
Inveo PİŞ	5	Boğaziçi Ventures, Eksim Ventures, Birinci Gaming ve E-Sports, Fintech, Adventures
Maxis GGSİY	5	Yenilikçi Girişim Sermayesi, Yenilenebilir Enerji, Atlas Büyüme, E-Ticaret, Founder One
Nuro	5	Destek Girişim, Birinci, İkinci, Bf Ventures, Üçüncü
Mükafat PİŞ	4	Buket, Yaprak Yenilenebilir Enerji, Aktif Ventures, Techinvestors
KT PİŞ	4	Teknoloji, Lonca, Neova Katılım Sigorta Özel, Kobi
Omurga GGSİY	4	Teknoloji, Address, Go, Dbe
Hedef PİŞ	3	Birikim, Değer, Startup
Maqasid PİŞ	3	Fonbulucu, Yenilikçi Teknolojiler, Katılım Sigortacılık
Ünlü PİŞ	2	Birinci, İdacapital
Tera	2	Game Invest, Tech Invest
Kızılay GGSİY	2	Birinci Gayrimenkul, Birinci Girişim
İş PİŞ	2	Alhapp, Yenilenebilir Enerji
Letven Capital GGSİY	2	Tars, Miras
Kalkınma GGSİY	2	Yenilikçi ve İleri Teknolojiler Katılım, Kalkınma Katılım
Azimet PİŞ	2	Sinema TV, Art Girişim
Fiba	1	Birinci Girişim
Global MD PİŞ	1	Türk Holding
Qinvest PİŞ	1	Birinci
Deniz PİŞ	1	Deniz Ventures
Aura	1	BAYD
Atlas	1	Teknoloji Odaklı
Troya	1	Yenilenebilir Enerji
Yapı Kredi	1	Koç Topluluğu
Rota PİŞ	1	Sağlık Teknoloji
QNB Finans PİŞ	1	QNBeyond
Toplam	144	

Yeni Nesil Portföy Yönetim Platformu xPMS ile Yönet, Kazan!

Halim Çun
Genel Müdür
Inveo Portföy Yönetimi A.Ş.

FON DÜNYASINDAN HABERLER

Allianz, Çin varlık yönetimi girişimi için bankalarla görüşüyor

Çin'in kazançlı varlık yönetimi pazarından bir pay arayan yabancı portföy yöneticilerine son olarak Allianz katıldı. Allianz SE, dünyanın en büyük ikinci ekonomisinde çoğunluk hissesine sahip olacağı bir portföy yönetimi ortaklığı kurmak için Çin bankalarıyla görüşmelerde bulunuyor. Reuters'in haberine göre, hedef varlık ürünleri için 4,3 trilyon dolarlık bir pazara girmek.

Alman sigorta şirketinin ana portföy yönetimi kolu Allianz Global Investors (AllianzGI), son birkaç aydır diğerlerinin yanı sıra Industrial Bank ve China CITIC Bank ile görüşmeler yapıyor. İki bankanın portföy yönetimi birimleri, 2021 sonu itibarıyla sırasıyla 1,8 trilyon yuan (263,20 milyar dolar) ve 1,4 trilyon yuan değerinde varlığa sahipti.

2019'da Çin, yabancı şirketlerin yerel bankaların varlık birimleri ile çoğunluk hisseye sahip varlık yönetimi ortaklıklarını kurmalarına izin vermesinin ardından, BlackRock ve Goldman Sachs, Barclays bu işe girmek için yerel ortaklar bulmuş veya bulmak için çalışmaktalar.

Bununla birlikte, bu hızlı girişimler, portföy yöneticilerinin bir araya gelmesi için yeterli sayıda uygun yerel ortak olup olmadığı konusunda şüphelere yol açtı. "Yerel bir bankayı kazanma rekabeti, yabancı firmaların kapması için çok fazla büyük banka kalmadığı için bu yıl yoğunlaştı" diyen kişilerden biri, en az bir yabancı portföy yöneticisinin daha CITIC Bank ile ortak girişim görüşmelerinde bulunduğunu da sözlerine ekledi.

AllianzGI, Çin pazarına bağlı olduğunu söyledi ancak belirgin planlar hakkında yorum yapmaktan kaçındı.

Allianz'ın Çin genişleme planı, ikinci çeyrekte daralmaktan kıl payı kaçınan tutukluk yapan bir Çin ekonomisi ortamına karşı geliyor. Yaygın COVID-19 kapanmaları ve bir emlak krizi, ülkedeki tüketici ve iş güvenine ağır bir zarar vererek, servet oluşumunu yaraladı. Bununla birlikte, Batılı varlık yöneticileri, Çin'in finans sektörünün uzun vadeli büyüme beklentilerine yatırım yapıyorlar.

Reuters'in görüştüğü ancak isimlerinin açıklanmasını istemeyen kişiler, yönetim altındaki varlıklarda 578 milyar

Euroya (574,5 milyar dolar) sahip olan AllianzGI'nin, Çin'de tüm hissesine sahip olunan bir fon yönetimi işi kurmak için ayrı bir planla da ilerlediğini söylediler.

Resmi verilere göre Çin'in fon yönetimi pazarı 3,7 trilyon dolar değerinde. Allianz şu anda China Pacific Insurance şirketinin bir birimi ile bir fon yönetimi ortak girişiminde %49 hisseye sahip bulunuyor. Kaynaklardan biri, tamamen sahip olunan ayrı bir işletme kurma planının, ortağı satın almadaki başarısızlığından sonra geldiğini söyledi.

AllianzGI, son aylarda tamamen sahip olunan fon yönetim birimini kurmaya hazırlık olarak operasyonel personel işe almaya başladı. Mevcut fon yönetimi ortak girişiminin yanı sıra, Allianz'ın Çin'deki diğer işletmeleri arasında geçen yıl Temmuz ayında düzenleyici onayı alan hayat sigortası ve sigorta portföy yönetimi yer alıyor.

Modern hedge fon pazarının kurucusu Julian Robertson vefat etti

Tiger Management LLC'nin kurucusu ve "Tiger Cubs" olarak bilinen bir nesil hedge fon yöneticisinin mentörü Julian H. Robertson, 90 yaşında öldü.

Robertson, 1980 yılında kurduğu Tiger Management'ı 8 milyon dolarlık varlıkla başlayıp 21 milyar doların üzerine çıkararak en başarılı hedge fon şirketlerinden biri haline getirmişti. Bir uzman onu "modern hedge fon endüstrisinin gerçek kurucu babalarından" biri olarak nitelendirdi.

Yol boyunca, Robert Citrone ve Chase Coleman da dahil olmak üzere zamanımızın en büyük hedge fon yıldızlarından bazılarını mentorluk yaptı. Özellikle, Bill Hwang, aile ofisi Archegos Capital Management'ın geniş kapsamlı çöküşüyle bağlantılı olarak bu yılın Nisan ayında menkul kıymet dolandırıcılığı ile suçlanmadan önce de bir "Tiger Cup" idi.

2000 yılında fonunu kapattı ve kendi kitabını yönetmeye koyuldu ve öğrencileri tarafından başlatılan Tiger Cubs ve Tiger Seeds adlı birkaç fona yatırım yaptı.

Ülkenin en iyi hayırseverlerinden biri olan Robertson, tıbbi araştırmalar, sözleşmeli okullar ve çevre korumaya 1,3 milyar dolar bağışta bulundu.

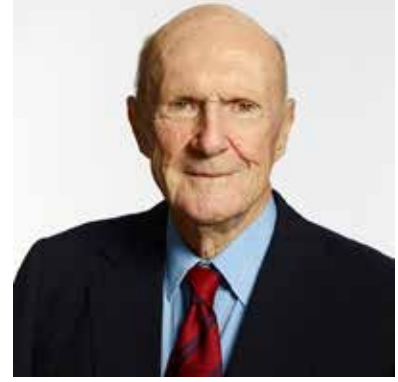
Julian Hart Robertson, Jr., 25 Haziran 1932'de eyaletin Piedmont bölgesinde bulunan küçük bir kasaba olan Salisbury, Kuzey

Carolina'da doğdu. Kuzey Carolina Üniversitesi'nden mezun olduktan sonra iki yıl boyunca Deniz Kuvvetlerinde hizmet etti. Wall Street'teki kariyerine de bundan sonra Kidder, Peabody & Co. isimli aracı kurumda başladı. 1974 yılına gelindiğinde Robertson, firmanın yatırım danışmanlığı iştiraki olan Webster Management Corporation'ın CEO'su olarak görev yapıyordu.

1978'de Robertson, Kidder'dan ayrıldı ve bir roman yazmayı planladığı Yeni Zelanda'ya gitti. Daha sonra Yeni Zelanda'da lüks golf tesislerinin ve bir üzüm bağının sahibi olacaktı. Robertson bir demecinde, "Sanırım yaptığımız şeyin yanlış yatırım şekli olduğunu fark ettim. Geleneksel %15 tahvil, %85 hisse senedi veya bu nitelikte bir şey yapıyorduk. Sanırım yapmamız gereken şeyin - çünkü hesabımı bu şekilde çalıştırdım - bir hedge fonu işletmek olduğunu oldukça hızlı bir şekilde fark ettim," dedi.

1980 yılında, 48 yaşındayken, Robertson, küresel hisse senetlerine, emtiaya, para birimlerine ve tahvillere de taşınan uzun-kısa bir hisse senedi hedge fonu olan Tiger Management'ı kurdu.

Parlak yatırım başarısının yanı sıra, Robertson'ın en iyi yeteneği seçmek gibi bir yetisi vardı. Robertson, kariyeri boyunca, Coatue'den Philippe Laffont, Tiger Global'den Chase Coleman, Maverick'ten Lee Ainslie, Blue Ridge Capital'den John Griffin, Lone Pine'dan Steve Mandel ve daha fazlası dahil olmak üzere en başarılı hedge fon şirketlerinden bazılarını kuracak olan düzinelerce "Tiger Cups" denilen çırac analistleri

ve portföy yöneticilerini yetiştirdi. "Hedge fon yöneticileriyle ilgili en önemli şey, akıllı olmaları ve dürüst olmalarıdır. Bunun arkasında muhtemelen rekabetçilik var. Rakipleri gerçekten seviyoruz. Kaybetmeyen biri, kaybetmez," demişti Robertson OneWire'a. Kökleri değer yatırımına dayanan Robertson, hedge fonunun performansının 1990'ların sonlarında internet ve teknoloji hisselerinin yükselmesiyle düştüğünü gördü. Yüksek uçan teknoloji hisselerinin bir eleştirmeni olan Robertson, hedge fon firmasını kapattı ve dot-com balonu patlamadan hemen önce 2000 yılında yatırımcılara paralarını iade etti. Tiger Management'ı bir aile ofisi hedge fonu olarak işletmeye devam etti ve kişisel servetini yönetti. Robertson'ın 38 yıllık eşi Josephine Tucker Robertson, 2010 yılında 67 yaşında öldü. The New York Times'teki ölüm ilanında, kendisinin ve kocasının Central Park Conservancy ve Lincoln Center for the Performing Arts'ın önde gelen destekçileri olduğu yazıyordu.

Jeopolitik risk EMEA faktör yatırımını artırıyor

Invesco'nun 7. Yıllık Küresel Faktör Yatırım Çalışması, küresel olarak yatırımcıların %67'sinin yaklaşımının geçen yıl boyunca piyasa oynaklığını yönetmelerine yardımcı olduğunu söylediğini ortaya koydu. Söz konusu çalışma, 25,4 trilyon dolarlık varlığı denetleyen 83 kurumsal yatırımcı ve 68 bireysel yatırımcının görüşlerini analiz etti ve hisse senedi getirilerindeki farklılıkları açıklayan ölçülebilir özelliklerin hedeflenmesini içeren faktör yatırımına olan güvenin son dokuz ayda belirgin bir şekilde güçlendiğini ortaya koydu. Çalışmaya göre, sabit gelir faktörlerine olan talepte bir artış oldu, çünkü tahvil piyasaları uzun süreli boğa piyasasını sona erdiren on yılın en kötüsünü yaşadı. Araştırmaya katılan yatırımcıların %50'sinden fazlası, mevcut piyasa ortamının sabit gelire yatırım yapan faktörleri daha cazip hale getirdiğine inanıyordu. Invesco'nun kantitatif stratejilerden sorumlu kıdemli portföy yöneticisi

Georg Elsaesser, "Sabit gelirli yatırımlar için değişen ortamla birlikte, portföyleri bir faktör merceği aracılığıyla analiz etme ve risk yönetme ihtiyacı önemli ölçüde artmıştır. Bu, özellikle jeopolitik risklerin güçlü bir şekilde hissedildiği EMEA bölgesinde geçerlidir," dedi. Bu yıl katılımcıların %54'ü hem makro hem de yatırım faktörlerini kullandıklarını ve sadece %14'ü yatırım faktörlerini tek başına hedeflediklerini söyledi.

Ankete katılanlar, Invesco'nun bu piyasaların hem derinliğini hem de likiditesini ve ürün sunumunu yansıttığını söylediği devlet tahvillerine (%76) ve özel sektör tahvillerine (%75) en fazla yatırım yapan faktörü kullanıyorlardı. Ankete katılanlar, ekonomik büyümenin yavaş olduğu enflasyonda faktöre dayalı stratejilerin daha iyi performans göstermesini bekliyorlardı. Faktöre ayrılan pay yıl boyunca arttı, yatırımcıların %41'i geçen yıl yatırım

payını artırdıklarını ve %39'u önümüzdeki aylarda da artırmayı planladıklarını bildirdi. Sadece %1'i faktöre ayrılan payı azaltmıştı. En iyi performans gösteren faktörlerin önümüzdeki yıl değer, düşük volatilité ve kalite olacağı tahmin edildi. Başka yerlerde, Invesco ESG yatırımında faktörlerin artan uygulamasını ortaya koydu. Ankete katılanların %72'si tarafından gelişmiş performans, ESG'nin uygulanmasına yardımcı olmak için faktörlerin kullanılmasının avantajı olarak belirtilirken, %66'sı ESG hedeflerini gerçekleştirmek için faktörlerin kullanılabilmesine inandıklarını söyledi ki bu orana 2018'e göre %42'lik bir artış gösterdi. Bununla birlikte, metodoloji etrafında fikir birliği olmayışı uygulamanın önünde bir engel olmaya devam ediyor. (www.invesco.com)

Avrupa ETF büyümesi son on yılda UCITS'i geride bıraktı

Pwc Lüksemburg tarafından yapılan Avrupa ETF piyasasına ilişkin bir çalışmaya göre, 2012 ile Haziran 2022 arasında, AB'de yerleşik ETF'ler, aynı dönemde AB'de yerleşik UCITS fonlarının büyüme oranının (%9) iki katından fazla, %18,7'lik bir bileşik yıllık büyüme oranı elde etti. Bu, yatırımcıların pasif ve düşük maliyetli yatırım araçlarına olan iştahının devam ettiğini gösterdi. Haziran 2022 sonu itibarıyla, AB'de yerleşik ETF'lerin yönetimi altındaki

portföy büyüklüğü 1.193,8 milyar Euro olarak gerçekleşti. İrlanda 864,7 milyar Euro ile en büyük fon merkezi olarak yerini korudu. Pwc Lüksemburg tarafından hazırlanan "European ETF Listing and Distribution" başlıklı çalışmaya göre, Avrupa ETF'lerinin sınır ötesi kayıt sayısı 22,118'e ulaştı. Bunun 14,629'unu İrlanda'da yerleşik fonları oluşturdu. Avrupa'nın en büyük borsalarında yeni ihraç olan AB merkezli ETF'ler arasında 214 tanesi ESG ETF'leri oldu.

Avrupa pazarında Danimarka 256 yeni ihraç kaydı ile ilk sırada yer aldı. Avrupa ETF'lerinin %68,3'ünü hisse ETF'leri oluşturdu. Raporun tamamına www.pwc.lu adresinden ulaşılabilir.

Kamu varlık fonlarının %75'i ESG'yi entegre etti

Invesco tarafından yapılan bir araştırmaya göre, kamu varlık fonlarının dörtte üçü şu anda bir ESG (Çevresel, Sosyal ve Yönetişim) politikasına sahip bulunuyor. Söz konusu rakam, önceki yıllara göre istikrarlı bir şekilde arttığını gösteriyor. 2017 yılında kamu varlık fonlarının sadece %46'sı ESG'yi entegre etmiş durumdaydı.

Invesco'nun Küresel Kamu Varlık Yönetimi Çalışması 2022 adlı raporu, ayrıca merkez bankalarının %27'sinin resmi bir ESG politikası benimsediğini de ortaya koydu. Bu oran, 2017'de sadece %11 düzeyindeydi. Merkez bankalarının yarısından biraz azı

(%44), Covid-19 pandemisinin ESG'ye daha fazla odaklanılmasına yol açtığını beyan etti.

Bununla birlikte, merkez bankalarının çoğunluğunun hala kuruluş çapında bir ESG politikası bulunmuyor. Örgütler içindeki yavaş değişim hızı ve inisiyatif liderlik eden hükümet eksikliği, ESG politikasının eksikliğine önemli katkıda bulunan nedenler olarak bulunmuş. Araştırmada, ESG yatırımlarının önündeki önde gelen 'önemli' zorluklar, açık düzenleyici standartların eksikliği ve ardından veri / derecelendirme kalitesi olarak ortaya konuldu.

Diğer taraftan, ESG politikasının be-

nimsenmesi bölgeye göre değişiyor; Batı, kamu varlık fonlarının ve merkez bankalarının %77'sinin ESG politikasına sahip olmasıyla başı çekerken, onu Asya (%68) ve Orta Doğu (%55) izliyor. Gelişmekte olan piyasalar ise, kamu varlık fonlarının ve merkez bankalarının sadece %30'unun organizasyon içinde bir ESG politikasına sahip olmasıyla son sırada yer aldı.

Invesco araştırmasında, toplamda 22,6 trilyon Euro'luk varlıklardan sorumlu olan 81 kamu varlık fonu ve 58 merkez bankasından 139 CIO'yu, varlık sınıflarının başkanlarını ve kıdemli portföy stratejisti cevap verdi. (www.invesco.com)

Tokenizasyon pazarı 2030 yılına kadar 16 trilyon dolar değerinde olacak – rapor

Bir araştırmaya göre, varlık tokenizasyonunun 2030 yılına kadar 16 trilyon dolarlık bir pazara dönüşmesi bekleniyor. Bu, 310 milyar dolarlık mevcut değerinde 50 kat artış anlamına gelirken, küresel GSYİH'nin de %10'unu oluşturacak. Danışmanlık firması BCG ve Singapur merkezli özel piyasalar dijital borsası ADDX'ten "Relevance of on-chain asset tokenization in 'crypto winter'" başlıklı raporda, tokenizasyon pazarının büyümesini yatırımcıların özel pazara erişim taleplerinin yönlendirileceği belirtiliyor.

Tokenizasyonun belirtilen faydalarından biri, minimum lot boyutlarını azaltan kesirli paylar sunarak likit

olmayan varlıkları daha erişilebilir hale getirme yeteneğidir. Rapora göre, büyüyen bir tokenizasyon piyasası fikri, artan işlem hacmi; düzenleyicilerden artan tanınma; tokenize edilen daha fazla varlık sınıfı ve blockchain alanında büyüyen bir aktif geliştirici yetenek havuzu tarafından desteklenmektedir.

Tokenizasyon için iyimser tahmin, 2022'de şu ana kadar kripto para birimi değerlemelerindeki düşüşle karşıt duruyor. Bununla birlikte, raporun yazarlarına göre, bazı Web3 şirketleri olumsuz etkileyecek olsa da, özündeki değeri ortaya koyabilecek diğer projeler

bu yeni zemine karşı fayda sağlayacak. BCG Güney Doğu Asya Genel Müdürü ve ortağı Sumit Kumar, "Analizimiz, varlık tokenizasyon projelerinin güçlü bir şekilde ortaya çıkabileceğini gösteriyor," dedi ve ekledi: "Bu sermaye kısıtlı ortamda uygulanabilirlik gösterme olasılıkları daha yüksektir ve bu nedenle, konuşlandırmak üzere önemli bir birikime sahip olmayı sürdüren yatırımcıların dikkatini çekmek için daha iyi konumdadır," dedi. (www.addx.co)

Çin, para piyasası fonları büyüklüğü Avrupa'yı geçti

Fitch Ratings'e (Fitch) göre, Çin şu anda küresel para piyasası fonlarının (MMF) varlıklarının yaklaşık %18'ine sahip bulunuyor ve reformlar bunu uluslararası standartlara daha uygun hale getirmeyi amaçlıyor. Çin ilk kez, dünyanın en büyük ikinci MMF pazarı olarak Avrupa'yı geçti ve pazarı daha da geliştirmek için girişimlerde bulunuyor.

Fitch, Haziran 2022 sonu itibarıyla küresel varlıklardaki bu %18'lik payın Avrupa'dan (%17) daha yüksek olduğunu, ancak ABD'nin (%55) ardından geldiğini belirterek, bu sonucun Çin MMF'lerinin Haziran 2022 sonuna kadar yaklaşık %16'lık beş yıllık bileşik yıllık büyüme oranıyla genişlemesini takip ettiğini kaydetti.

Çin'in toplam yönetim altındaki portföy büyüklüğü Mayıs 2022'de 11 trilyon renminbi (1.6 trilyon dolar) ile rekor seviyeye ulaştı, ancak Çin Portföy Yönetimi Birliği'ne göre, Haziran ayında 10.6 trilyon renminbi'ye hafif geriledi.

Fitch'te analist ve müdür yardımcısı olan Li Huang, "Çin'in MMF büyümesi, bireysel yatırımcılardan gelen talepten kaynaklanıyor. Bireysel yatırımcıların portföyü 2021 sonunda toplam varlıkların yaklaşık %61'ini oluşturuyordu," dedi. Li, geri kalanın da ticari bankalar ve sigorta şirketleri de dahil olmak üzere finansal kurumların yanı

sıra şirketlerin kurumsal varlıklarında olduğunu sözlerine ekledi.

Çin'in MMF pazarındaki en büyük fonun son yıllarda küçülmesi para girişini diğer fonlara yönlendirerek, çeşitlenme sağladı. Örneğin, en büyük MMF ve ilk beş MMF'nin pazar payı, Haziran 2022'de sırasıyla %7 ve %15'e düştü - 2014'te %30 ve %60'ın üzerindeydi.

Çin MMF getirisinin Ağustos 2022 itibarıyla %1,6'nın altına düştüğünü söyleyen Fitch, kısa vadeli faiz oranlarının aşağı doğru hareket etmesiyle getirinin 2020 sonundaki %2,7'den gerilediğini söyledi. Li, "Çin'in politika faiz oranının önümüzdeki 12 ay içinde sabit kalmasını bekliyoruz, bu da MMF getirisinin aşağı yönlü baskısını sınırlamalı," diye konuştu.

Piyasa, 2015'ten bu yana Çin MMF'lerini uluslararası standartlara yaklaştıran düzenleyici reformlardan da yararlandı. Ancak Fitch, Çin'deki

MMF'ler ile batı pazarlarındaki MMF'ler arasında hala önemli bir tutarsızlık görüyor. Boşluğu kapatmaya çalışmak için, menkul kıymetler düzenleyicisi 2022'nin başlarında büyük MMF'lere odaklanan yeni kurallar önerdi. Fitch'in verdiği bilgiye göre, önerilen kuralların yönetim altındaki portföyü 200 milyar renminbi'yi aşan veya 50 milyondan fazla yatırımcıya sahip MMF'leri 'Önemli' olarak tanımlıyor. Bir portföy yöneticisi tek bir dağıtım kanalı altında birden fazla MMF'yi yönetiyorsa, birleştirilmiş portföy büyüklüğü 200 milyar renminbi'yi aştığı takdirde, bu kanal üzerinden dağıtılan tüm MMF'ler "Önemli" olarak kabul edilecek.

Fitch, MMF'lerle ilişkili sistemik riski azaltan daha sıkı standartlarla önerilen kuralların Çin'in MMF sektörünü daha da geliştireceğini tahmin ediyor. (www.fitchratings.com)

"Uzman" yatırımcılara göre, sürdürülebilir yatırımın uzun vadeli getirileri artırma olasılığı yüksek

Schroders'in Küresel Yatırımcı Çalışması 2022 araştırmasına göre, kendilerini "Uzman" olarak kategorize eden yatırımcılar, kendilerini daha az bilgili olarak değerlendiren benzerlerine kıyasla, sürdürülebilir bir şekilde yatırım yapmanın uzun vadeli getiri elde etmenin anahtarı olduğuna daha fazla inanıyor.

Söz konusu bulgu, Schroders'in 33 bölgede 23.000'den fazla yatırımcının cevaplarına ve görüşlerine dayanan eğilimleri vurgulayan yıllık anketi olan Küresel Yatırımcı Çalışması 2022'de yer aldı. Araştırma verileri Şubat ve Nisan ayları arasında toplandı.

Kendilerini "uzman/gelişmiş" yatırım bilgisine sahip olarak sınıflandıran kişilerin üçte ikisinden fazlası (%68), sürdürülebilir yatırımın uzun vadede kârlılığı sağlamanın tek yolu olduğuna inanıyor; "orta seviye" yatırımcıların %52'si ve "yeni başlayan/temel" yatırım bilgisine sahip

olduklarına inananların %43'ü bu yönde düşünüyor.

Benzer şekilde, "uzman" yatırımcıların %69'u, sürdürülebilir bir şekilde yatırım yapmanın iklim değişikliği gibi zorluklar söz konusu olduğunda olumlu değişimi destekleyebileceği görüşünü paylaşıyor.

Sürdürülebilirlik Stratejisi Başkanı Hannah Simon, "Bunu görmek teşvik edici ve portföy yöneticilerinin ve danışmanların, yatırımcıların sürdürülebilir bir şekilde yatırım yapmanın yalnızca iklim değişikliği gibi zorlukların üstesinden gelmeye yardımcı olmakla kalmayıp aynı zamanda uzun vadeli getirilerini de destekleyebileceğini daha iyi anlamalarına yardımcı olmak için oynamaları gereken önemli rolü daha da vurguluyor," dedi ve şöyle devam etti: "Gerçekten de, uzun vadeli sürdürülebilir yatırım getirileri ile dünyanın bazı sosyal ve çevresel zorluklarına yönelik çözümler arasında içsel bir bağlantı görüyoruz."

Özellikle, çalışmada, çevresel etkinin insanların sürdürülebilir yatırıma çekilmesinin ana nedeni olduğu bulundu. Bununla birlikte, sosyal konulara göre yatırım yapmak önceki yıllara göre önem kazandı.

Finansal getiri sağlamaya odaklanmak, şaşırtıcı olmayan bir şekilde birçok yatırımcı için bir öncelik olmaya devam ediyor. Katılımcıların yarısından fazlası (%56), sürdürülebilirlik faktörlerini entegre ederken öncelikle finansal getiri sağlamaya odaklanan fonlar aradıklarını belirtti. Bu, özellikle Asya (% 61) ve Amerika'daki (% 60) insanlar için geçerliydi. Avrupa'dakiler için ise sürdürülebilirlik özelliklerine sahip bir fon seçeceklerini daha fazla ifade etti. (% 51).

Kişisel sürdürülebilirlik tercihlerine uygun yatırımları seçme yeteneğinin yanı sıra, yarısından biraz azı (%48), sürdürülebilir yatırım konusunda daha fazla eğitimin onları daha sürdürülebilir bir şekilde yatırım ayırmaya teşvik edeceğini söyledi. Sürdürülebilir yatırımların net tanımlarının olmaması, tüm bilgi düzeyleri tarafından sürdürülebilir bir şekilde yatırım yapmanın önündeki en önemli engellerden biri olarak gösterildi. Araştırma sonuçlarının detayına www.schroders.com adresinden ulaşılabilir.

Finanstaki disiplini kahvecilikte de sürdürüyor

Hazine ve portföy yöneticiliği kariyerinin ardından girişimci olan Bülent Yağlı ile son günlerde Bireyin Mükemmele Yolculuğu kitabıyla çok konuşulan Ertunç Tümen, CFA; dergimiz için keyifli bir sohbet gerçekleştirdi.

Ertunç Tümen: Herkesin hayali değil mi, her finansçıya baksan aslında 'ben de bir kafe açsam çalışsam' diye bir hayal kuruyor. Şimdi sen bütün finansçıların hayalini gerçekleştiren ve konuda da çok başarılı bir insan olarak nasıl görüyorsun bu durumu? Bu senin hayalin miydi?

Bülent Yağlı: Aslında herkesin hayali kafe açmak, doğru. Şöyle bir istatistik var bu arada, açılan kafelerin yüzde 90'ı ilk sene kapanıyor. Dolayısı ile bu işe dikkatli başlamak lazım. Aslında ben de ilk başta böyle bir hayalle başlamadım. Benimki aslında tamamen finansal tercihlerdi.

ET: Peki finansal tercihler derken, sen bir finansçısın, yıllarca Türkiye'nin önde gelen bankalarında, portföy yönetim şirketlerinde ve

hatta en büyüklerinde, hazine ve portföy yöneticiliği yaptın. FX bono yönettin ve baktığında uzun bir kariyerin var. Biraz oraya da değinirsek, geçişin nasıl oldu?

BY: En son Ankara'da Bilkent MBA'den mezun oldum, oradan başlayabilirim. MBA bitir bitmez Interbank'a MT olarak girdim. Interbank MT'si olmak çok keyifliydi, 4.5 ay kadar sürdü. Sonra yine Interbank Hazine bölümünde TL masası'nda başladım. Birkaç ay TL masası'nda kaldıktan sonra Döviz masası'na geçtim, yaklaşık iki yıl orada kaldım. Sonra bir sene kadar da bonoda, Bono Masası'nda çalıştım. 1996 yılında Interbank'ın toplam çalışan sayısı 2300 kişiydi galiba, bunun yüzde 23'ü MBA mezunuydu. Böyle bir istatistiği yakalamak, başarmak ve bunu yönetmek çok zor. Ben hazinede iken çalıştığım insanların hepsi sektörün çok parlak kişileri idi. Bunu söylemek çok doğru olur mu bilmiyorum ama yaptıkları ve düşünceleri olarak başka bir çağda yaşıyor gibilerdi ve ben çok şey öğrendim orada bulunarak. Gerçekten hala düşündüğümde aynı şekilde hissediyorum, herkes Interbank bir okuldu der, bence çok daha fazlasıydı. En önemlisi, sen bir şeyi yapmak istediğin zaman kimse sana engel olmazdı. Bir şey denemek istediğinde, eğer denediğin şey çok garip bir şey değil ise hiç kimse sana engel olmazdı ve izin verirdilerdi.

Bülent Yağlı

ET: Çok enteresan bir şey, Interbank; prestijli bir yer olmanın ötesinde, prestiji yaratan ve insanları yukarı çeken, önünü açan bir kültürdü herhalde.

BY: Evet, mesela ortamda rekabet vardı ama birbirinin ayağına basmak gibi bir rekabet yoktu ki bu herkesi daha yukarı taşıyan bir rekabetti ve herkes birbirine öğretmek yukarıya taşıyordu. Önünde öyle iyi örnekler vardı ki, o örnekler sayesinde sen de onlar gibi olup onları geçebiliyordun. Sonuçta önünde kötü bir örnek olsa, eğer kendin çabalamazsan, sen de o seviyede kalıyorsun. Önünde çok daha başarılı isimler olunca onlardan gördüklerinle ve onların sana kattıklarıyla sen de kendini sürekli yukarıya çekiyorsun.

ET: Ne kadar harika bir şey, aslında toplamın faydasına, toplamın

düzenini yukarı çeken bir rekabette bahsettin. Bunun o zaman farkında mıydın yoksa bugün baktığında mı fark ediyorsun?

BY: O zaman tabii onun içinde yaşarken çok farkında olmuyorsun ama daha sonraki çalıştığın yerlerdeki tecrübelerinden anladığında, Interbank'ın bambaşka bir yer olduğunu anlıyorsun.

ET: Bu arada içtiğimiz bu kahve çok güzel bir kahve, hangi bölgenin kahvesi acaba?

BY: Peru.

ET: Gerçekten kokusu ve tadı muhteşem, nasıl bir kahvedir Peru Kahvesi?

BY: Aslında son iki senedir, pandemi sonrasında diyebiliriz, hem artan kahve fiyatları, hem artan döviz nedeniyle Türkiye'ye çok iyi kahve girmede. Öncesinde çok daha iyi kahveler vardı. Peru kahvesi bizim kavurmacının şahsen Peru'ya gidip çiftliğini görüp, yetiştiren çiftiği tanıyıp, aldığı bir kahve. Yani bir hikayesi var.

ET: Kavurmacı dediğin Kronotrop'un Türkiye'deki kavurmacısı herhalde?

BY: Evet evet, Türkiye'deki kavurmacının Peru'ya gidip, tanışıp kahve çiftliğinde kaldığı, üretimini gördüğü ve doğrudan satın aldığı, hikayesi çok güzel olan bir kahve. Kahve aslında bir meyve, ağaçta yetişiyor. Kiraza benzeyen meyveleri var ama kirazın çekirdeğinden daha büyük, eti daha az. Fakat kahveyi bu şekilde tüketmiyoruz. Kahvenin kabuğundan ayrılması lazım, çekirdeğine ulaşmak için birkaç yöntem var. Bir tanesi yıkama yöntemi; kahve yıkanarak kabuğundan ayrılıyor. Diğer güneşte kurutuluyor, bu

bildiğimiz aslında kuru meyve tekniğiyle, kuru meyve gibi kontrollü bir ortamda güneşte kurutuluyor ve o şekilde ayrılıyor. Bir tanesi de aslında Honey process. Bu uygulama ikisinin ortası bunda da önce biraz güneşte kurutuluyor, daha sonra yıkıyor. Kahvenin tatlara buna göre bambaşka oluyor. Fakat bu sırada kahvede bir fermentasyon oluyor. Kahveye tadını verenlerden birisi de fermentasyon. Son zamanlarda bazı deneysel kahveler çıktı. Mesela bu içtiğimiz kahveye laktik asit katarak fermente ediyorlar. Bambaşka bir tadı var. Son yıllarda anaerobik işleme tabi tutulan kahveler çoğaldı. Bunlar oksijensiz ortamlarda işleniyor ve çok farklı tatlara sahipler.

ET: Peki ama nasıl bir kahve? Yani fermente kahve ama hangi bölgenin?

BY: Bu Kolombiya, ama şöyle bir şey söyleyebiliriz. Her bölgenin kahve tatlara birbirinden çok farklı. Bazı kahvenin işleme yöntemine göre bölgesinden bağımsız olarak tatlara çok benziyor. Mesela güneşte kurutulmuş kahveler, buna "natural process" deniyor, onlar bölgesinden bağımsız olarak tatlara birbirine çok benziyor.

Mesela Kolombiya'daki natural process ile Etiyopya natural process birbirine çok benziyor. Asıl bildiğiniz kahve gerçekten Etiyopya'dan çıkıyor. Yani Yemen, Habeşistan, Etiyopya, orijini burası. Ekvator'a eksi - artı 10 derece bir kuşak çizersen, o kuşakta yetişiyor. Fakat daha sonra kahve o bölgedeki herhangi bir yere gidebiliyor. İşte mesela Orta Amerika gibi, Endonezya gibi.

ET: Harika, tabii ben seni tanıyan biri olarak, konunun en dip detaylarına inmiş olmana şaşırmıyorum

aslında. Aslında yaptığın ve sevdiğin her işte bu detay hakimiyetine çok saygı duyuyorum. Bugün yaptığın işte hakimiyetin ise, ürününün ve detaylarının üstüne çok süreklilik olduğunu gösteriyor aslında. Baktığın zaman belki konular arka planda değişiyor olmakla beraber, yaklaşımının burada yaşıyor olmasını görmek beni çok mutlu etti. Yaşamın kendini başka başka şekillerde tekrar üretmesi gibi.

BY: Aslında bunu şöyle düşünmek lazım. Yaptığın işi çok iyi bilmek önemli ve sana sorulan hiçbir soruyu cevapsız bırakmamak gerekli.

ET: Aslında son sorum belki şu olabilir. Bir şeyi olabileceği en yüksek seviyeye kadar çekebilmek. Demek istediğim yaptığın işi, kalitesini bu bilgi düzeyinde olabilir, o işi sınıra taşıyabilmek, işi bilen bir insan olmak çok kıymetlidir. Seni de öyle görüyorum. Sen yaptığın işe felsefeyi yansıtan, işinin kalitesine değer verebilen bir insansın. Ve ben bu durumun Türkiye açısından da çok önemli olduğunu da düşünüyorum. İşlerini böyle bir yaklaşımla ele alan insanlar var oldukça, arttıkça ve birbirinden ilham aldıkça hayatın farklı alanlarına senin bu yaklaşımını uyarladıkça ülkenin de daha verimli olacağını düşünüyorum. Bilmiyorum ne düşünüyorsun bu konuda?

BY: Bence iş hayatında veya birçok alanda işi şansa bırakıp başarılı olmak çok mümkün değil. Yani çaba göstermezseniz hiçbir şey olmuyor. Eğer çaba göstermeden başarılı oluyorsan, ya inanılmaz yeteneklisin ya inanılmaz şanslısın ve yüzde 99,9'umuzda bu böyle değil. Onun için ne yapıyorsak gerçekten işimizi iyi bilerek disiplinli bir şekilde yapıyor olmamız lazım. Başka türlü başarı zor bence.

Yatırımcı İçin Küçük Kitap Kazanmayı Öğren

İsbn:
9786059248594

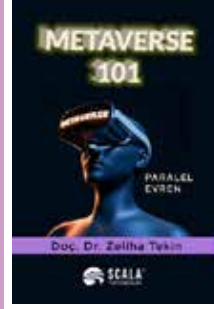
Yazar:
Peter Lynch,
John Harmon
Rothchild

Editör:
Hakan Feyyat

Borsada Tek Başına ve Borsayı Yenmek kitaplarının da yazarı Peter Lynch ve John Rothchild, lise çağı ve üzerindeki herkesi aydınlatacak bir 'ilk' ile yeni başlayanlar için bir yatırım ve işletme rehberi sunuyor. Büyük ölçekli portföyle- re sahip olanlar da dâhil birçok kişi hisse senedi

piyasasının nasıl çalıştığı konusunda çok az şey bilmektedir. Lynch ve Rothchild, bunun nedeninin ekonomik sistemin temel ilkelerinin ve hisse senedi piyasasının genel işleyişinin okullarda öğretilmemesi olduğunu söylüyor. Ne aradığını bilen herkes için her yerde yatırım fırsatları vardır. Ortalama bir lise öğrencisi Nike, Reebok, Mc Donald's ve Body Shop'u bilir. Amerika'da hemen her genç Coca Cola ya da Pepsi içmekle beraber çok azının bu şirketlerden birinde hissesi vardır veya onların nasıl satın alınacağı konusunda bilgi sahibidir. Lynch ve Rothchild Yatırımcı İçin Küçük Kitap / Kazanmayı Öğren'de günlük gazetelerdeki hisse sene- di tablolarının nasıl okunacağını, bir şirketin yıllık raporunun nasıl yorumlanacağını ve hisse sene- di piyasasında nelere dikkat edilmesi gerektiğini yalın bir dille anlatıyorlar. Lynch ve Rothchild yalnızca yatırım yapma yollarını değil, 'yatırımcı' gibi düşünmeyi açıklıyorlar.

Metaverse 101 – Paralel Evren

İsbn:
9786258177008

Yazar:
Doç. Dr. Zeliha
Tekin

Editör:
Tuğba Atamtürk

"Metaverse" kavramı gazetelerde, haberlerde ve hükümetlerin gündeminde... Gerçek ile sanal arasında yer alan metaverse ile şimdiye kadar tasarlanmamış tüm dijital dünyaların birleştiği bir çağı yaşamaktayız. Bize benzeyen karakterlerle eşleştirilen avatarlarla sanal alemde dolaşmakta; paralel evrende sanal cüzdanımızdaki NFT adlı dijital jetonlarla dijital sanat eserlerini satın alabilmekteyiz. Bizler dünyanın değişimini durduramayız, yapabileceğimiz en iyi şey adapte olmak! Fakat baş döndürücü bu dünyanın tek

bir gerçeği var, o da alışık olmadığımız metaverse endüstrisinde yolumuzu kaybetmememiz ve Gözetim Kapitalizmine kendimizi teslim etmememiz gerektiğidir.

Elinizdeki kitap;

- Metaverse'ün ne olduğunu,
- Metaverse'ün ne zaman ortaya çıktığını,
- Metaverse dünyasına nasıl girilebildiğini,
- Metaverse ile hayatımıza girecek yeni mesleklerin ne olduğunu,
- Metaverse çağında hangi teknolojik ve dijital bilgilere sahip olunması ve hangi kavramların bilinmesi gerektiğini,
- Metaverse'ün dayanmış olduğu ekonomik modelin hangisi olduğunu,
- Metaverse'de mülkiyet hakkının nasıl kazanıldığını,
- Metaverse'ün insanlar üzerinde ne gibi olumsuz etkiler yaratabileceğini,
- Metaverse'ün gündelik yaşamı nasıl etkileyeceğini,
- Metaverse hakkında yazılmış kitap önerilerini,
- Filmlerle ve oyunlarla metaverse'ü
- Ve daha pek çok metaverse ile alakalı konuyu örnekler vererek ve kronolojik sıra takip edilerek açıklayacaktır.

Kurumsal Olgunluk Eğrisi – Yönetim Yapmaktan Yönetim Satmaya Kitap 1

İsbn:
9786057156891

Yazar:
Oktay Bora Yağız

Editör:
Tuğba Atamtürk

Yönetim Yapmaktan Yönetim Satmaya dizisinin elinizdeki bu ilk kitabı Kurumsal Olgunluk Eğrisi, insanın yaşam eğrisi ile kurumların yaşam eğrisi arasındaki geometrik benzerliği işleyerek bu benzerliği özgün bir kuramsal bütünlüğe taşımaktadır. Bu kuramıyla yazar, insanlar için yaşamlarının bir evresinde varılan olgunluktan sonra yaşlanmaya doğru inişe geçip ölümlü biten yaşam eğrisinin, kurumlarda 'kurumsal önderce' yukarı çekilebileceğini ve bunun yapılmasıyla ölümün kurumlar için

yazgı olmaktan çıkarılacağını savunmakta, bu savının açılımlını iş yaşamından aktardığı (düşündürücü olduğu kadar kimi kez eğlenceli de sayılabilecek) örnek olaylarla yapmaktadır. Kurumsal Olgunluk Eğrisi'nde, yazarın yurt içinde ve dışında iki yüzü aşkın kuruluş için yaptığı üç yüzü aşkın strateji geliştirme, kurumsal dönüşüm ve kamusal politika danışmanlığı yanı

sıra, 40 kadar kuruluşun yönetim ve yürütme kurulu üyesi veya başkanı olarak yüklendiği yönlendirim görevi sürecinde yaptıklarından ve yaşadıklarından damıtarak geliştirdiği ve aralarında 'kurumsal önderlik' de olan, başka sav ve kuramları da yer almaktadır.

Yönetim Yapmaktan Yönetim Satmaya dizisinin hem bu ilk kitabı, Kurumsal Olgunluk Eğrisi hem de bunu izleyen ikinci kitabı Anlamlı Ayrıntılara Ödünsüz Özen Göstermek, işledikleri konular dolayısıyla yaygın bir okuyucu kesimine seslenmektedir. Bu kesimi oluşturanlar arasında yöneticiler, yönetici adayları, yönetim danışmanları, yönetim danışmanlığına sıvayanlar, iş sahipleri ya da iş kurma hevesinde olanlar, öğretmenleri ve öğrenenleriyle akademik çevre ve basın da var. Bir de bunlar ötesinde daha geniş bir küme var ki, yazar onlara da seslenmektedir. O kümeyi oluşturanlar, yazarın deyişiyle, "işini yönetmede başarının mutluluğunu, yaşamını yönetmede mutluluğun başarısını" arayanlardır. Yazar onlara erişebilmek için, yazdıklarına düşlerinin pınarından su vererek öyküselliklin özgürlüğünü de kazandırmaya çalışmıştır.

Anlamlı Ayrıntılara Ödünsüz Özen Göstermek – Yönetim Yapmaktan Yönetim Satmaya Kitap 2

İsbn:
9786057156891

Yazar:
Oktay Bora
Yağız

Editör:
Tuğba Atamtürk

Yönetim Yapmaktan Yönetim Satmaya dizisinin elinizdeki bu ikinci kitabı olan Anlamlı Ayrıntılara Ödünsüz Özen Göstermek’de yazarın yurt içinde ve dışında iki yüzü aşkın kuruluş için yönettiği üç yüzü aşkın strateji geliştirme, kurumsal dönüşüm ve kamusal politika danışmanlığı projesi yanı sıra, sayısı kırk kadar kuruluşun yönetim ve yürütme kurullarında görev üstlenerek yaptıklarından

örnekler sunmaktadır. Yine birinci kitap gibi bu ikinci kitap da, yazarın yaşadıklarından damıtarak geliştirdiği ve aralarında ‘kurumsal önderlik’ de olan, sav ve kuramlarına da yer vermekte; bunları, örnek olaylarla canlandırıp bazılarını ‘yönetimsel fıkralarla’ sunmaktadır.

Yazar, dizinin bu ikinci kitabında okurlarıyla ayrıca, iş ve yaşam yönetimine yönelik deneyimlerinden türettiği kuramsal değişlerini de paylaşmaktadır. “Anlamlı ayrıntılara ödünsüz özen göstermek” bu değişlerinden biridir. Bir başka deyişinde, “Bir örgütün kalitesi, o örgütte üretilen özürlerin kalitesiyle ters orantılıdır,” diyen yazar, kitabında, sıkça mükemmeli işlemekte ve en iyiyi yaptım deyip orada durup kalanlara seslenmektedir: “İyi en iyiden daha iyi olabilir”. Temel uğraşısı strateji üretmek olan yazar, “Strateji üretmek akıl işidir, uygulaması kurumsal

önderlik ister, önderlik de akıl,” derken ‘kurumsal önderlik’ konusundaki kuramına gönderme yapmakta, stratejist olabilmenin koşulunu, “Stratejist, satrancın hem oyuncusu olmalı hem de kendini tahtadaki her taşta görebilmelidir,” diyerek koymaktadır. Strateji üretmeye yönelenleri “sonsuz değişkenlik kuramına” değinerek uyarılmaktadır: “Kurumsal (ya da kişisel) yönelim saptamada tek değişmeyen, sonsuz değişkenliktir.” Ücreti, “işverenle işgörenin ortak çabalarıyla sağlanmış kurumsal başarıdan kaynaklanan artı değerini türevi” olarak tanımlayan yazar, “Çalışanların işlerine olan inançları ve özenleri, insancıl öğeler temeline dayalı kurumsal yaşam kalitesinin yakalanabildiği ortamlarda filizlenebilir ancak,” demektedir.

Anlamlı Ayrıntılara Ödünsüz Özen Göstermek, kapsadığı ve işlediği konular dolayısıyla yaygın bir okuyucu kesimine seslenmektedir. Bu kesimi oluşturanlar arasında yöneticiler, yönetici adayları, yönetim danışmanları, yönetim danışmanlığına sıvananlar, iş sahipleri ya da iş kurma hevesinde olanlar, öğretmenleri ve öğrenenleriyle akademik çevre ve basın vardır. Bir de bu kesim ötesinde ve çok daha geniş bir küme var ki, yazar onlara da seslenmektedir. O kümeyi oluşturanlar, yazarın deyişiyle, “işini yönetmede başarının mutluluğunu, yaşamını yönetmede mutluluğun başarısını” arayanlardır. Yazar onlara erişebilmek için, yazdıklarına düşüncesinin pınarından su vererek öyküsellüğün özgürlüğünü de kazandırmaya çalışmıştır.

Sıla Vera Vira! – Çünkü Bu Toprakların Kaderi Hasret’ti

İsbn:
9786258177022

Yazar:
Fırat Can Ayvaz

Editör:
Tuğba Atamtürk

PEŞİMİZDELERDİ...
EN AZINDAN
İKİMİZDEN BİRİSİ
KURTULABİLİR
MİYDİ? AĞLIYORDUM.
EĞER
YAKALARLARSAN
İKİMİZİ DE
YAŞATMAZLARDI.
UZAKTAN
ASKERLERİN OLDUĞU
ARABANIN
İŞİĞİNİ GÖRÜYORDUM.

YETİŞEBİLİR MİYDİK?
“KOŞ” DİYE BAĞIRIYORDU.
KOŞTUM, KOŞTUM TA Kİ SİLAH
SEŞLERİNİ DUYANA KADAR.
ÇÜNKÜ BU TOPRAKLARIN
KADERİ HASRET’Tİ.

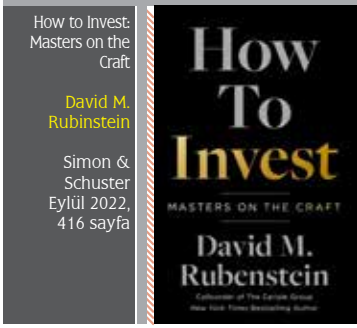
ÇOK SATANLAR LİSTESİ

İLAYDA ARI
ilayda@scalakitapci.com

KİTAP	YAZAR	YAYINEVİ
Değer Yatırmacılığı İçin Küçük Kitap	Christopher H. Browne	Scala Yayıncılık
Blokzincir Devrimi	Don Tapscott, Alex Tapscott	Scala Yayıncılık
Üniversite Kariyer Rehberi	Gökhan Turgut Ünal	Scala Yayıncılık
Bilgi ve Deneyim Aynı Değildir	Sinan Arslaner	Scala Yayıncılık
Metaverse 101 - Paralel Evren	Zeliha Tekin	Scala Yayıncılık
Bilinmeyen Borsa Sihirbazları	Jack D. Schwager	Scala Yayıncılık
Paranın Psikolojisi	Morgan Housel	Scala Yayıncılık
Jim Simos Piyasaların Şifresini Çözen Adam	Gregory Zuckerman	Scala Yayıncılık
Küçük İşler Büyük Özgürlükler	Mert Başaran	Butik Yayıncılık
Robotların Yükselişi Yapay Zeka ve İşsiz Bir Gelecek Tehlikesi	Martin Ford	Kronik Kitap

Efsane yatırımcıdan finans dünyasının büyük isimleriyle söyleşiler

The Carlyle Group'un efsanevi kurucu ortağı David M. Rubenstein, finans dünyasının en büyük isimleriyle sohbetleri bir araya getirdiği, Nasıl Yatırım Yapılır: İşin Ustaları (How to Invest: Masters on the Craft) kitabı yatırım üzerine bir tür masterclass...

En başarılı yatırımcıların ortak noktası nedir? Dünyanın en büyük yatırım şirketlerinden birinin kurucu ortağı olan David M. Rubenstein, zaman içinde test edilmiş

ilkeleri, zor kazanılmış bilgeliği ve uygulamalarına rehberlik eden vazgeçilmez araçları keşfetmek için yıllarını dünyanın en büyük yatırımcılarıyla röportaj yaparak geçirdi. Menkul değerlerin aşırn-rekabetçi dünyasında otuz yılı aşkın bir süre geçirmiş olan Rubenstein, şimdi risk sermayesi, gayrimenkul, menkul değerler ve hedge fonlarından kriptoya, başlıca ve SPAC'lere kadar yatırım sanatı ve zanaatı hakkında öğrendiği her şeyi damıtıyor.

Aynı zamanda New York Times'ın çok satanlar listesinde yer alan kitapta şu soruların yanıtlarını bulmak mümkün:

-Stan Druckenmiller, İngiliz Sterlininde açığa satış yaparak tek işlemde nasıl bir milyar dolar kâr etti?

-Sam Zell'i gayrimenkul dünyasının gördüğü en zeki, en zorlu yatırımcı yapan neydi?

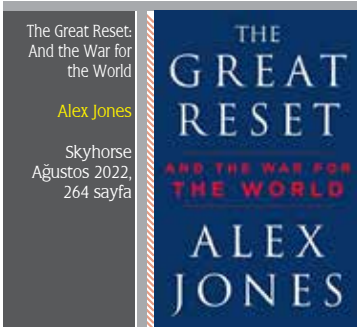
-Mike Novogratz bir yılda kriptodan

nasil 250 milyon dolar kazandı? -Larry Fink, BlackRock'ı nasıl sıfırdan 10 trilyon dolardan fazlasını yöneten bir firma haline getirdi? -Mary Callahan Erdoes, tüm dünyadaki bireyler ve ailelere ait 4 trilyon doların üzerinde bir portföyü yönetmek için J.P. Morgan'ın varlık yönetimi bölümünün zirvesine nasıl yükseldi? -Seth Klarman sürekli olarak yaklaşık yüzde 20'lik net getiri sağlamak için mükemmel değer yatırımını nasıl yapıtı?

Rubenstein, finans alanındaki küresel liderlere görülmemiş bir şekilde erişerek, bu türün en güvenilir kitabında bir araya getirdi. Nasıl Yatırım Yapılır, çoğu nadiren röportaj veren dünyanın en başarılı yatırımcılarının düşüncelerini ortaya koyuyor. İster yatırım konusunda yeni olun ister deneyimli bir profesyonel, bu kitap yatırıma yaklaşımınızı sonsuza dek değiştirecek. JPMorgan Chase'in CEO'su Jamie Di-

mon, "David, Amerika'nın en iyi yatırımcılarından birçoğunun yaşamları ve becerileri hakkında konuşmasını sağladı. Yatırım dünyasıyla ilgilenenler için çok değerli bir kitap" görüşünü paylaşırken, PepsiCo'nun eski başkanı ve CEO'su Indra Nooyi ise, "David'in bu kadar çok büyük yatırımcının geçmişlerini, başarısızlıklarını, başarılarını ve başarının sırlarını ortaya çıkarmayı sağlama yeteneğine hayranım," diyor. Bill Gates ise, daha çok finans ve hayırseverlik alanındaki başarılarıyla tanınan David Rubenstein'in, aynı zamanda büyüleyici insanlardan ilginç içgörüler almayı başaran son derece meraklı bir röportajcı olduğunu vurguluyor. Publishers Weekly ise, kitapla ilgili olarak, "İlham verici röportajlar... Yatırım dünyasıyla ilgilenen okuyucular için mükemmel bir koleksiyon," diyor.

Küresel elitlerin gizli planlarını öğrenmek istiyorsanız...

Dünyanın en tartışmalı adamı olan Alex Jones, bu kitapta size, küresel seçkinlerin insanlığı ve gezegendeki tüm yaşamı köleleştirmeye yönelik uluslararası gizli planlarının tam bir analizini sunuyor.

Dünyada neler olup bittiğini gerçekten bilmek istiyorsanız,

şimdi okumanız gereken tek kitap bu... Alex Jones, gezegendeki en çok sansürlenmiş adam ve bunun neden olduğunu sormalısınız. Merkez bankacılarından, şirket milyarderlerinden ve hükümet yetkililerinden oluşan küresel seçkinler, trans-hümanist, bilimsel bir diktatörlük altında insanlık üzerine tarihi bir savaş düzenliyorlar.

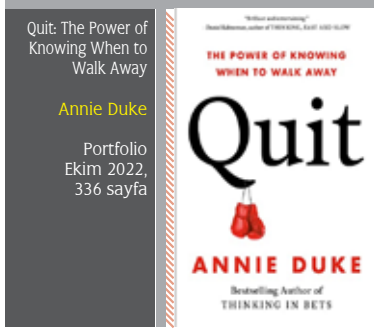
Alex Jones, Dünya Ekonomik Forumu'nun gündemini ortaya çıkaran ilk önemli isimdi. Hayatının son 30 yılını Büyük Sıfırlama'yı incelemeye adanmış, sırları ortaya çıkarmak ve insanlığı uyandırmaya yardımcı olmak için üst düzey bilim adamları, politikacılar ve askeri

yetkililerle on binlerce röportaj yaptı.

Büyük Sıfırlama: Ve Dünya İçin Savaş (The Great Reset: And the War for the World), küresel seçkinlerin iktidara yükselişinin tarihini anlatıyor. Dünya hükümetlerini nasıl ele geçirdiklerini ve Yeni Dünya Düzeni'nin yolunu açmak için Büyük Sıfırlama'yı nasıl finanse ettiklerini ortaya koyuyor. Bir zamanlar bir komplo teorisi olarak adlandırılan, ancak şimdi en güçlü şirketler ve hükümetler tarafından açıkça kabul edilen Büyük Sıfırlama, dünyanın tüm zenginliğini ve gücünü bankaların, şirketlerin, milyarderlerin ve Dünya Ekonomik Forumu'nun ellerine

vermek için planlanmış bir girişim. Büyük Sıfırlama sayesinde, gezegenin kendi kendini atamış kontrolörlerinden kendi sözleriyle ve onların "son devrim" dedikleri şey için planlarını keşfedeceksiniz. Bu kurumsal faşist komplo-nun başarılı olabilmesinin tek yolu, dünya insanların bunun farkında olmasıdır. Ve bu kitap onların uğursuz planlarını ve nasıl durdurulacağını ortaya koyuyor. İnsanları bu uğursuz günde-me uyandırmaya yardımcı olmak için birçok harika kitap yazılmış olsa da hiçbir yazar Büyük Sıfırlama'ya Alex Jones kadar çok zaman ve araştırma harcamadı.

Ne zaman vazgeçeceğini bilmenin gücü; zaman, enerji ve para tasarrufu

Annie Duke, bu kitapta her alanda daha büyük başarılar elde etmek için bırakma becerisinde ustalaşmak konusunda bir araç takımı sunuyor.

Boşa harcanan milyonlarca doları olan iş dünyası liderleri, çalışmayan yeni bir uygulama veya ürünü terk etmek için uzun zaman mücadele ediyor. Umutsuz bir çatışmaya yakalanan hükümetler, bir sonraki taktiğin sonunda savaşı kazanan olacağına inanıyor.

Ve kendi yaşamlarımızda, artık bize hizmet etmeyen ilişkilerde veya kariyerlerde ısrar ediyoruz. Neden? Annie Duke'e göre, bizler zor kararlar alırken çok zor vazgeçeriz. Ve bu bizim önemli ölçüde geride kalmamıza neden oluyor.

Bırak: Ne Zaman Uzaklaşacağını Bilmenin Gücü (Quit: The Power of Knowing When to Walk Away), sizlere bırakma konusunda nasıl iyi olunacağını öğretiyor.

Everest Dağı tırmanıcıları gibi seçkin sporcuların, Slack'in CEO'su Stewart Butterfield gibi önde gelen şirketlerin kurucularının ve Dave Chappelle gibi eğlence sektörünün en iyilerinin hikayelerinden yararlanan Duke, bırakmanın neden başarının ayrılmaz bir parçası olduğunu ve aynı zamanda onu ne zaman uygulayacağını belirleme stratejilerini açıklıyor. Bunu doğru zamanda gerçekleştirdiğinizde; size zaman, enerji

ve para tasarrufu sağlayacaktır. Bu kitapta şunları öğreneceksiniz

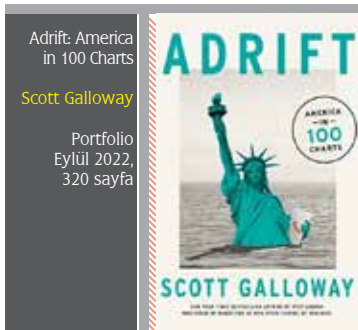
- Bırakma paradoksu karar vermeyi nasıl etkiler: Zamanında bırakırsanız, erken bıraktığınızı hissedeceksiniz.
- İyi bir bırakma davranışının aleyhine yükselme taahhüdü, kesinlik arzusu ve statüko önyargısı gibi hangi güçler çalışır?
- Daha iyi kararlar almak için beklenen değerini yanı sıra hedef belirlemede esnekliği artırmak, bırakma sözleşmeleri yapmak, isteğe bağlılığı öngörmek ve tahminler yapmak gibi diğer en iyi uygulamalar nasıl düşünülür?

İster başarısız bir iş kararıyla ister hayatınızı değiştirecek kişisel bir seçimle karşı karşıya olun, bırakma becerisinde ustalaşmak, bir sonraki en iyi hamleyi yapmanıza yardımcı olacaktır. Nobel Ekonomi Ödülü sahibi

ve Thinking, Fast and Slow ile New York Times'ın en çok satanlarda bir numaralı yazarı Daniel Kahneman, bu kitapla ilgili olarak şöyle diyor: "Bu parlak ve eğlenceli kitap, insan eylemleri ve kararlarındaki büyük bir kusuru belgeyor; bırakmaya karşı önyargı. Etkileyici başarısızlık hikayelerinden ve sağlam tavsiyelerinden çok şey öğrendim. Siz de öğreneceksiniz."

How to Change'in çok satan yazarı Katy Milkman, "İlgi çekici, önemli ve bilime dayanan bir kitap olarak Bırak, dünyaya daha etkili bir şekilde bakmanıza olanak sağlayacak bir mücevher" yorumunda bulunurken, The Knowledge Project podcast'inin sunucusu Shane Parrish, "Risk ve karar verme üzerine birinci sınıf bir düşünürden oyunun kurallarını değiştiren bir strateji kitabı" diyor.

100 grafik ile Amerika'nın geleceği ve yeni bir yol ayrımı

Başiboş: 100 Grafik ile Amerika (Adrift: America in 100 Charts), çok satan yazar ve New York Üniversitesi (NYU) işletme fakültesi profesörü Scott Galloway'den ülkenin geleceğine ve buraya

nasıl geldiğine dair acil bir inceleme...

Pandemi sonrası ABD'nin geleceği daha yeni irdelenmeye başladı. Siyasi aşırılık yoğunlaşırken ve büyük istifa dalgası her yerde işletmeleri etkilerken ve diğer yandan tedarik zinciri sorunları en alt seviyeye kadar etkili olmaya başlamışken, göz korkutucu sorularla karşı karşıyayız. Demokrasimiz tehdit altında mı? Big Tech hayatımızı nasıl değiştirecek? İş güvenliği nasıl görünüyor?

Amerika, ekonominin işleyişini bozacak ve ulusun mali omurgasını, yani orta sınıfı büyük ölçüde etkileyecek büyük bir

değişimin eşiğinde.

Bu kitapta Galloway, Amerika'nın bu uçuruma nasıl geldiğini açıklamak için 1945'ten günümüze bakıyor. 100 grafik üzerinden ulusun hikayesini anlatan Galloway, her şeyi anlamlandırmaya çalışıyor. Nereye gidildiğine dair benzersiz bir bakış açısı sunuyor ve çevrimiçi flörtten asgari ücrete ve Amerikan rüyasına kadar çok çeşitli konulara değiniyor. Tıpkı 1945 ve 1980'de olduğu gibi, Amerika bir kez daha yol ayrımında bir ülke... ABD'nin yeni dünyamızda yaşanan hızlı ve şiddetli değişimlere ayak

uydurması için ne gerekecek? Scott Galloway, ikinci sınıf MBA öğrencilerine marka stratejisi ve dijital pazarlama öğrettiği New York Üniversitesi Stern İşletme Fakültesi'nde profesördür. Seri bir girişimci olarak L2, Red Envelope, Prophet ve Section4 dahil olmak üzere dokuz firma kurmuştur. 2012 yılında Poets & Quants tarafından "Dünyanın En İyi 50 İşletme Okulu Profesörü"nden biri seçildi. Prof G ve Pivot podcast'leri, No Mercy / No Malice haftalık blogu ve Prof G adlı YouTube kanalıyla dünya çapında milyonlara ulaşıyor.

İstanbul Kültür Sanat Vakfı Genel Müdürü Görgün Taner ile İKSV'nin 50. Yılı Üzerine

İKSV 50 YILDIR BURADA

Türkiye'de festival ve bienal kültürünün oluşmasında İstanbul Kültür Sanat Vakfı'nın büyük payı vardır. Ülkemiz kültür ve sanatı için çok önemli bir yıldönümü; bu yarım asırda İKSV sayısız başarı ve ilke imza attı. İKSV'nin 50. yılını ve Görgün Taner'in genel müdürlük görevindeki 20. yılını kutluyoruz.

Üniversite yıllarınızdan bugüne, yaklaşık 40 yılı aynı kurumda geçirmenin hissiyatı bir başka olsa gerek. Yolunuzun İKSV ile nasıl kesiştiğinden ve kurumla özdeşleşmiş bir isim olarak başarılı kariyer yolculuğunuzdan bize bahseder misiniz Görgün Bey?

İstanbul Kültür Sanat Vakfı'nın düzenlediği konserlere, faaliyetlere ve festivallere genç yaşlarımdan beri katılıyordum. Tabii, o zamanlar sadece İstanbul Festivali vardı. İstanbul Festivali de Haziran ve Temmuz aylarına yayılmış 40 günlük bir festivaldi. En son, Açık Hava Tiyatrosu'nda Omega diye Macaristanlı bir grup çıkmıştı, ona gittiğimizi hatırlıyorum. Daha sonra da, arkadaşlarım vasıtasıyla tanıştığım Serdar Atav isimli arkadaşım bir gün "İKSV'de çalışmak ister misin? Hem rehber aranıyor, hem de böyle bir iş gücüne ihtiyaç var," dedi, ben de gittim. Kapıdan girdim, o zaman Gümüşsuyu'ndaki binada çalışıyordu İKSV, ve içeriye girdiğimde beni Hülya Uçansu ile tanıştırdılar. Sene 1983 bu arada... Dediler ki, "Bir Film Festivali bir de Film Günleri yapılacak. Müzik Festivali'nin içerisinde 45 gün sürecek ve bu bizim ilk denememiz olacak. Şişli Kent Sineması ve Beyoğlu Emek

Sineması'nda olacak. Hülya Hanım da bu işin direktörü." Hülya Hanım, "Senin çalışacak zamanın var, gençsin, gayet güzel. Tamam o zaman, beraber çalışıyoruz. Sen, Kent Sineması koordinatörlüğünü yapıyorsun," dedi. Bu arada, Emek Sineması'nın koordinatörü de benim ilkokul ve liseden arkadaşım Halim Çun'du. Halim ve ben, iki ayrı sinemanın koordinatörüyüydük. Haldun İleri isimli arkadaşımız ise bütün film trafiği ve geri kalan işleri yapıyordu. Böyle 4-5 kişilik bir kadroyla çalışmaya başladık ve bütün bu festivali de bu kadroyla yürüttük. Halim daha sonra, finans ve portföy yönetimi alanında başarılı bir kariyer yaptı. Ben İKSV'de kaldım, yani benim oraya ilk adım atışım böyledir. Hiç unutamadığım bir seneydi; birçok film seyrettim: Basileus Dörtlüsü diye bir film vardı mesela, ta 1983'ten bu yana halâ o filmi hatırlarım. O kadar güzel bir filmdi ki! Şimdi seyreteyim ne düşünürüm bilmiyorum ama, o zamanlar yurtdışındaki filmleri seyredebileceğiniz hiçbir imkân yoktu. Onun için üzerine çeviri yapıyor olsa bile -ki böyle altyazı falan yok, bir çevirmen filmlerin üzerine konuşuyor- ve bu durum her ne kadar salonda rahatsızlık yaratsa da, çok güzel bir deneyimdi. Daha sonra Sinema Günleri ve onun üzerine de Film Festivali diye devam etti.

Türkiye'nin çok farklı zamanlarında, bugün severek havasını soluduğumuz çeşitli sanat alanlarındaki festival ortamlarının temelleri İKSV ve sizler sayesinde atılmış. İKSV'nin 50 yıllık tarihinin ülkemiz kültür ve sanat hayatına katkısı neler olmuştur?

Türkiye'de kültür sanat sektörünün özel girişim eliyle daha da yükselen bir ivme yakalaması aslında İKSV'nin 50 sene önce attığı temellerle oluştu. Hiçbir zaman bizim kurullarımızda kamu ve yerel yönetim büyük çoğunluk olarak yer almadı, bunu tercih de etmedik; bunun nedeni daha bağımsız kalabilmektir. Ama bu ilişkilerin ve diyalogun her zaman çok pozitif bir şekilde yürütülmesinden de yana olduk, çünkü bu tip ilişkileri yönetebildiğiniz sürece sizin uluslararası kanallarımız açık oluyor; Türkiye'deki izleyiciye, İstanbul'daki izleyiciye de erişiminiz çok daha rahat ve zengin oluyor. Son dönemlerde yaptığımız çalışmalar; özellikle sanat yönetimine sunduğumuz katkılar, eser siparişleri, genç sanatçı ile bestecileri yönlendirmek ve onları cesaretlendirmek -aynı zamanda, bununla ilgili kaynak bulabildiğimiz kadar ayırabilmek de- bizim önemli önceliklerimiz arasında oldu. Talât Sait

Halman Çeviri Ödülü, Leyla Gencer Şan Yarışması ya da Aydın Gün Teşvik Ödülü... Bunların hepsi İKSV'nin son 10-15 senede gerçekleştirdikleri arasında yer alıyor. 2009 senesinde "Fransa'da Türkiye Mevsimi" vesilesiyle, hayalimiz olan, Paris'teki Cité Internationale des Arts'da Türkiye'den gidecek sanatçıların yer alması projesi 20 yıllık bir projeydi; bu da bizi çok mutlu eden projelerden bir tanesidir. Her sene üç ya da dört sanatçı gidip Paris'teki sanatçılarla buluşuyor, bir arada zaman geçiyor ve aslında bu mobilitenin gençlerin sanat dünyasına neler kattığını, üzerinden belli bir zaman geçtikten sonra görüyoruz. Cité des Arts'a şimdiki dek katılmış sanatçıların listesine şöyle bir baktığımızda ise, onların şu an buldukları yerler ve üretimlerinde belli bir süre Paris'te yaşamış olmanın, başka bir dünyada bulunmalarının, etkilerini çok rahatlıkla görüyoruz.

İKSV uzun yıllar boyunca birçok önemli organizasyona ve büyük projelere imza attı, atmaya da devam edecektir. Örnek vermek gerekirse, bu yıl İstanbul Müzik Festivali'nin 50., İstanbul Film Festivali'nin ise 41. yılı... Tüm bu çalışmaların finanse edilmesi konusunda kamu ve özel sektörden yeterince destek alıyor mu vakıf?

İKSV, çok çeşitli kaynakları bünyesinde barındırarak, kaynaklardan

destek olarak yaşayan bir kurum. Bütçe gelirinin %55'i -hatta bazen %60'ı- sponsorluklardan geliyor. Bu, sene içerisindeki bütçe yapısına göre değişiyor. %15-20 civarı satılan bilet gelirinden geliyor. Geri kalanı da Lale Kart üyelerinden gelen destekle oluyor; bilet almak ya da birtakım projeleri sahiplenmek gibi yaklaşık 5000 İstanbullu ya da dünyanın başka yerlerinden insanlar tarafından desteklenen bir yapı bu. Bunun yanı sıra, uluslararası fon veren kurumlardan da proje bazında destek alıyoruz. Gördüğümüz gibi her şey tek bir sepette toplanmış değil, bunlardan gelen toplam gelir de bizim bütçemizi oluşturuyor. Kamunun payını söylemek gerekirse %4-5 civarında, bazen de %3'e düşüyor diyebiliriz. Ama şunu hiçbir zaman unutmamalıyım, İstanbul Kültür Sanat Vakfı yaptığı faaliyetlerle İstanbul'daki sanat ortamını ve bu sanat ortamının ve İstanbul'un uluslararası arenada tanınırlığına ve bilinirliğine çok büyük bir katkıda bulunuyor. Ama, her şeyden önce bu faaliyetleri İstanbullular için yapıyor, turizme katkı ya da başka bir şey için değil; herkesin hakkı olan kültüre katkı olsun diye yapıyor. Dolayısıyla da, iyi işler başarıldığı için uluslararası arenada tanınırlığı ve bilinirliği her yıl artıyor.

Önemli bir bölümüne tanıklık ettiğiniz İKSV'nin yarım asırlık tarihinin

de, sizce önemli dönüm noktaları hangi gelişmeler olmuştur?

İKSV'nin yarım asırlık tarihinin önemli bir kısmına tanıklık ettim aslında. 1980'li yıllardan sonra, yani 90'ların başı ve İstanbul Bienali'nin başlaması... Melih Fereli'nin genel müdürlüğü ile ve Şakir (Eczacıbaşı) Bey'in yönetim kurulu başkanı oluşuyla bir dönüm noktası yaşandı diyebiliriz. Sonrasında 2000'li yılların başında ben genel müdür oldum; ilk 10 yılındaki uluslararası faaliyetler -Fransa'da, İngiltere'de, Hollanda'da İKSV'nin yaptığı faaliyetler- İKSV'nin gelişmesine, büyümesine katkıda bulunan çalışmalar oldu. 2010 senesinde Bülent Eczacıbaşı'nın yönetim kurulu başkanı olmasıyla sanatsal üretime katkı, İKSV'nin çeşitli faaliyet dallarında ve kültür politikaları alanında daha etkileyici raporlar ve çözümler geliştirmesi ve İKSV'nin finansal açıdan da sürdürülebilirliğinin sağlanması gibi konular çok önemli oldu.

Bu yıl birçok 50. yıl kutlama etkinliğiniz oldu, daha da devam ediyor. Okuyucularımıza kaçırılmaması gereken birkaç özel tarihi not ettirmek adına, İstanbulluları hangi kültür ve sanat buluşmaları bekliyor?

50. yıl çok önemli bir tarih; 50 yıla not düştük. İstanbul Bienali açıldı. Filmekimi, Tiyatro Festivali, Salon İKSV'nin sezonun ikinci yarısında yapacağı etkinlikler ve festivaller olarak program devam etmekte. 50. yıl ile ilgili çok özel iki proje yaptık; biri Zürih Balesi: "Anna Karenina", diğeri ise Nick Cave konseriydi. Okurlarınızı 20 Kasım'a kadar ücretsiz olarak bienal sergilerini gezmeye, 26 Kasım'a kadar İstanbul Tiyatro Festivali'ndeki gösterimlere ve sezon boyunca Salon İKSV konserlerine bekliyoruz. Önümüzdeki dönem Cumhuriyetin 100. yılı kapsamında bazı projeler hakkında konuşuyoruz, bu da yılbaşı civarında açıklayacağımız bilgiler arasında olacak.

Avrupa Yatırım Fonları Sektörü 2022 2. Çeyrek Görünümü

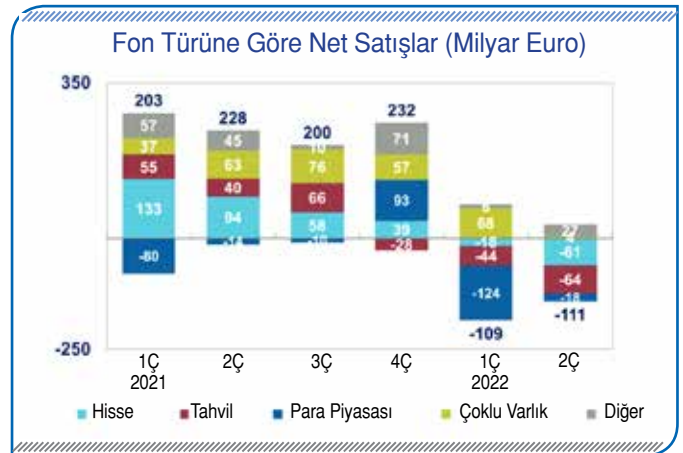
- UCITS ve AIF'lerin net varlıkları ikinci çeyrekte %6,7 oranında azaldı. UCITS net varlıkları %7,9 ve AIF net varlıkları %4,7 oranında düştü.
- UCITS ve AIF'ler, 2022'nin ilk çeyreğine yakın bir seviye olan 111 milyar Euro net çıkış kaydetti.

Avrupa Yatırım Fonları ve Portföy Yönetimi Birliği (EFAMA) tarafından yayınlanan 2022 yılı ikinci çeyrek dönem istatistiklerine göre, UCITS ve AIF fonların toplam net varlıkları yüzde 6,7 küçülerek 19,42 trilyon Euro'ya geriledi.

Yılın ikinci çeyrek döneminde Avrupa fon endüstrisinde yaşanan başlıca gelişmeler şöyle:

- UCITS'in net varlıkları %7,9 oranında azalarak 12,1 milyar trilyon Euro'ya gerilerken, 98 milyar Euro'luk net para çıkışı yaşadı.
- Uzun vadeli UCITS, 2022'nin 1. çeyreğindeki 29 milyar Euro'luk net girişlerden sonra 2022'nin 2. çeyreğinde 82 milyar Euro'luk net çıkışla satışlarda bir tersine dönüş yaşadı.
- UCITS tahvil fonlarından net çıkışlar, yükselen enflasyon oranları ve para politikasının daha yüksek faiz oranlarına doğru yönelmesi nedeniyle 2022'nin 1. çeyreğindeki 50 milyar Euro'dan 63 milyar Euro'ya yükseldi.
- UCITS hisse senedi fonları, 2020'nin 1. çeyreğinden bu yana ilk kez net çıkış (17 milyar Euro) kaydederken, UCITS çoklu varlık fonlarının net satışları 56 milyar Euro'dan sıfıra yakın bir seviyeye geriledi.
- UCITS para piyasası fonları, 2022'nin 1. çeyreğine göre çok daha düşük net çıkışlara maruz kaldı (119 milyar Euro'ya kıyasla 16 milyar Euro).
- AIF'lerin net varlıkları 2022'nin 2. çeyreğinde %4,7 oranında düşerken, net çıkışlar 2022'nin 1. çeyreğindeki 19 milyar Euro'ya kıyasla ikinci çeyrekte 14 milyar Euro oldu.

İkinci çeyrek sonuçlarına ilişkin olarak EFAMA Ekonomi ve Araştırma Kıdemli Direktörü Bernard Delbecque "Yükselen enflasyon, para politikasının sıkılaştırılması, Rusya'nın Ukrayna'yı işgali ve bunun sonucunda ekonomik büyümeye yönelik riskler, uzun vadeli UCITS'nin net satışlarının 2022'nin 2. çeyreğinde negatife dönmesine katkıda bulunarak 82 milyar Euro değerini getirdi. Bu, toplam varlıkların sadece %0,7'sini temsil ediyor ve küresel ekonomiyi çevreleyen son derece yüksek belirsizlikler göz önüne alındığında yatırımcıların dirençli olduğunu gösteriyor," değerlendirmesinde bulundu.

Avrupa Yatırım Fonları Net Varlıkları (Trilyon Euro)

UCITS ve AIFs Net Satışları (Milyar Euro)

(UCITS ve AIFs Toplam Net Varlıklar, Net Satışlar ve Fon Sayıları, 2022 2Ç - Milyon Euro)

	2022 2Ç sonu Net Varlıklar			2022 2Ç Net Satışlar			2022 2Ç sonu Yatırım Fonu Sayıları		
	TOPLAM	UCITS	AIFs	TOPLAM	UCITS	AIFs	TOPLAM	UCITS	AIFs
Avusturya	202,706.3	92,733.1	109,973.3	-1,085.9	-573.1	-512.8	1,985	884	1,101
Belçika	183,632.4	181,341.4	2,291.0				686	667	19
Bulgaristan	1,262.7	1,169.5	93.1	12.9	1.3	11.6	138	133	5
Hırvatistan	2,909.4	2,216.6	692.8	-81.3	-81.3		125	93	32
Kıbrıs	7,823.0	433.0	7,390.0	-82.0	-6.0	-76.0	451	31	420
Çek Cum.	18,422.4	16,113.4	2,309.0	618.9	577.8	41.1	207	195	12
Danimarka	297,934.7	159,563.1	138,371.6	-4,640.9	-539.2	-4,101.7	923	549	374
Finlandiya	135,093.4	116,468.5	18,624.9	-2,144.0	-2,340.5	196.6	483	375	108
Fransa	2,048,813.0	808,957.0	1,239,856.0	-9,450.0	-14,080.0	4,630.0	10,986	2,984	8,002
Almanya	2,620,359.0	456,907.0	2,163,452.0	-1,369.0	1,226.0	-2,595.0	7,438	2,606	4,832
Yunanistan	11,757.3	7,366.0	4,391.3	57.7	57.7		239	232	7
Macaristan	19,551.4	1,226.1	18,325.3	483.8	-14.8	498.6	559	34	525
İrlanda	3,695,595.0	2,804,684.0	890,911.0	4,324.0	-9,141.0	13,465.0	8,501	5,192	3,309
İtalya	329,695.7	230,465.5	99,230.2	388.2	386.9	1.4	2,113	1,119	994
Lihtenştayn	69,757.2	32,023.0	37,734.2	1,539.8	851.7	688.1	2,331	1,079	1,252
Lüksemburg	5,169,618.0	4,223,939.0	945,679.0	-58,003.0	-66,917.0	8,914.0	14,363	10,105	4,258
Malta	21,176.0	2,932.6	18,243.3	158.2	-47.9	206.1	586	113	473
Hollanda	900,656.9	67,100.3	833,556.6	-32,699.0	-1,400.5	-31,298.5	1,566	99	1,467
Norveç	156,465.1	156,465.1		-2,831.5	-2,831.5		836	836	
Polonya	55,929.2	20,626.7	35,302.5	-1,399.1	-1,037.1	-361.9	1,094	291	803
Portekiz	28,106.7	16,467.9	11,638.8	-124.4	-113.5	-10.9	364	145	219
Romanya	9,309.5	3,488.0	5,821.5	-334.4	-333.0	-1.4	118	84	34
Slovakya	8,924.4	6,174.3	2,750.1	93.8	62.3	31.5	95	67	28
Slovenya	4,211.6	3,865.3	346.3	42.1	42.1		141	79	62
İspanya	320,901.0	284,528.0	36,373.0	3,463.0	3,374.0	89.0	2,981	2,581	400
İsveç	488,289.6	463,038.4	25,251.3	-311.4	-763.6	452.2	699	574	125
İsviçre	747,209.7	576,313.1	170,896.6	181.0	1,107.8	-926.7	1,203	1,021	182
Türkiye	33,097.5	20,732.1	12,365.4	1,226.8	1,107.7	119.1	1,224	949	275
İngiltere	1,834,025.4	1,305,724.4	528,301.1	-9,442.6	-6,277.9	-3,164.7	3,364	2,276	1,088
Avrupa	19,423,233.5	12,063,062.3	7,360,171.2	-111,408.2	-97,702.6	-13,705.6	65,799	35,393	30,406

Dünya Yatırım Fonlarında 2022 2. Çeyrek Görünümü

- Küresel yatırım fonlarının net varlıkları 2022 yılı ikinci çeyreğinde %5,5 azalışla 61,98 trilyon Euro'ya geriledi.
- Dünya çapında fonlardan toplam 138 milyar Euro net para çıkışı oldu.

Uluslararası Yatırım Fonları Birliği (IIFA) için Avrupa Yatırım Fonları ve Portföy Yönetimi Birliği (EFAMA) ve ABD Investment Company Institute (ICI) tarafından derlenen ve 46 ülkeyi kapsayan 2022 yılı 2. çeyrek dönem istatistiklerine göre, dünya çapında düzenlenmiş açık uçlu fon varlıkları, Euro bazında %5,5 azalarak 2. çeyrekte 61,98 trilyon Euro'ya geriledi. Yatırım fonlarından 138 milyar Euro net para çıkışı oldu. 2022'nin 1. çeyreğinde 92 milyar Euro net giriş kaydedilmişti.

Yatırım fonlarının ABD doları cinsinden ölçülen net varlıkları ise ikinci çeyrek sonu itibarıyla 64,4 trilyon ABD dolarına geriledi, bu %11,5'lik bir düşüşü temsil ediyordu.

Tüm fonlara net para girişi ise 94 milyar Euro ile, 2021 dördüncü çeyrekteki 1,023 milyar Euro düzeyine göre geriledi.

Hisse senedi fonu varlıkları %10,1 azalarak 26,1 trilyon Euro'ya geriledi. Tahvil fonu varlıkları %2,6 düşüşle 11,9 trilyon Euro'ya geriledi. Çoklu varlık fonları %5,7 düşüşle 10,3 trilyon Euro'ya indi. Para piyasası fonları (MMF) %4,8 artışla 8,2 trilyon Euro'ya yükseldi.

2022'nin 2. çeyreğinin sonunda, dünya çapında düzenlenmiş açık uçlu fon net varlıklarının % 42,1'i hisse fonlarında iken, tahvil fonlarının payı %19,2, çoklu varlık

fonlarının payı ise %16,7 olarak gerçekleşti. MMF varlıkları dünya çapındaki toplamın %13,2'sini temsil ediyordu.

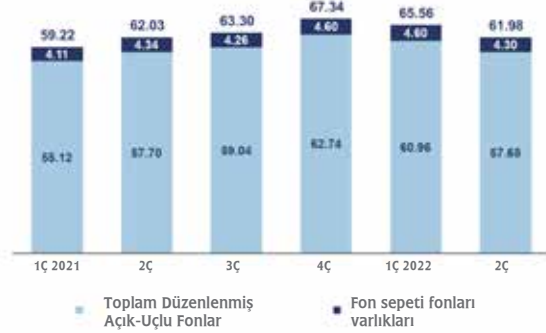
Yatırım fonu net varlıklarının dünya çapındaki dağılımına bakıldığında, ABD ve Avrupa, sırasıyla %48,3 ve %30,2 ile dünya pazarındaki en büyük paylara sahip oldu. Çin (%5,5), Avustralya (%3,7), Kanada (%3,3), Brezilya (%3,2), Japonya (%3), Güney Kore (% 1), Hindistan (%0,7) ve Güney Afrika (%0,3) olarak sıralandılar.

Net Satışlar

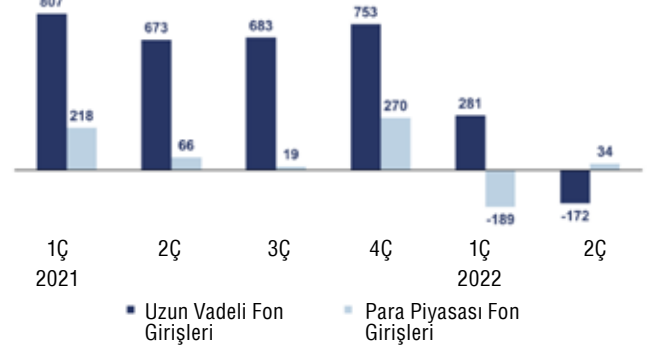
Dünya çapında düzenlenmiş açık uçlu fonların net satışları, 2022'nin 1. çeyreğindeki 92 milyar Euro'luk net girişe kıyasla, 138 milyar Euro'luk net çıkış kaydetti. Uzun vadeli fonlar, 2022'nin 1. çeyreğindeki 281 milyar Euro'luk net girişe kıyasla, 172 milyar Euro'luk net çıkış yaşadı. MMF'ler, 2022'nin 1. çeyreğindeki 189 milyar Euro'luk net çıkışlara kıyasla 34 milyar Euro net giriş elde etti.

Küresel olarak, hisse senedi fonlarında, 2022'nin 1. çeyreğindeki 184 milyar Euro'luk net girişe kıyasla, 61 milyar Euro'luk net çıkış oldu. Tahvil fonları, 2022'nin 1. çeyreğindeki 50 milyar Euro'luk net çıkışlara kıyasla 116 milyar Euro net çıkış kaydetti. Çoklu varlık fonları, 2022'nin 1. çeyreğindeki 90 milyar Euro'luk net girişe kıyasla 54 milyar Euro net çıkış yaşadı.

Düzenlenmiş Açık-Uçlu Fonlar Küresel Varlıkları (Trilyon Euro, çeyrek sonu)

Küresel Uzun Vadeli ve Para Piyasası Fonları Girişi Milyar Euro

PORTFÖY YÖNETİCİLERİ VE ANALİSTLERİN TERCİHİ “FİNNET ANALİZ EXPERT”

Türkiye Sermaye piyasalarında işlem gören tüm yatırım araçlarının detaylı, geçmiş ve güncel veri setlerinin, 2000’den fazla fonksiyon aracılığıyla hızlı ve excel tabanlı kullanımını sağlayan araştırma ve analiz yazılımıdır.

- Hx** Hisse Expert
- Fe** Fon Expert
- Te** Tahvil Expert
- Ve** Viop Expert

- Me** Makro Expert
- He** Haber Expert
- Ek** Emtia-Kur Expert
- Ve** Varant Expert

* Pay, Yatırım ve Emeklilik Fonları, Sabit Getirili Varlıklar, Vadeli İşlem ve Opsiyonlar, Makroekonomik veriler, Borsa İstanbul’da Finansal Varlıkları İşlem Gören Tüm Firmalar, Bankalar, Yatırım Kuruluşları, Portföy Yönetim Firmaları, Tahvil ve Finansal Varlık İhraç Eden Firmaların finansal verileri ve daha fazlası...

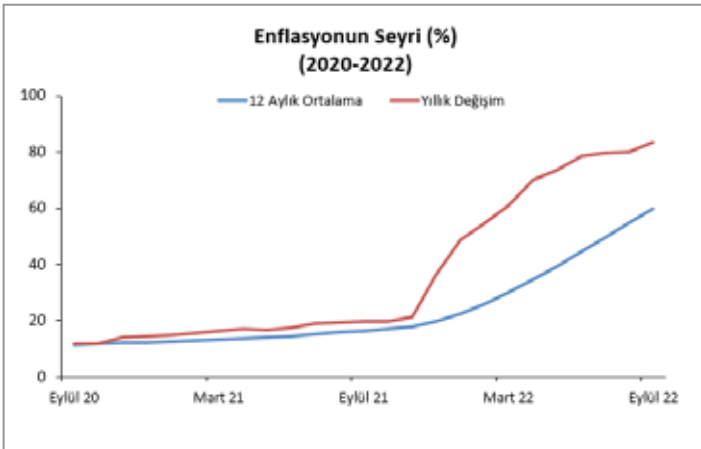
Ülkelerin Enflasyon ile Sınava

Bir çok ülke için enflasyon oranlarında zirvelerin görüldüğü yılın üçüncü çeyreğini geride bıraktık. Rekor seviyelere ulaşan ve beklentilerden daha uzun süre direnç gösteren küresel enflasyon, faiz artışlarının sertleştiği ülkelerde büyümeyi oldukça baskılar hale geldi. Gıda talebi tüm dünyada gücünü korurken, dünyanın dört bir yanında tarımsal girdi maliyetlerindeki artışlar gıda enflasyonunu sert yükseltti. Pandeminin ekonomik etkileri henüz bitmemişken Ukrayna-Rusya savaşı ile bölgede artan riskler, Avrupa ülkelerine gıda, emtia ve enerji maliyetleri üzerinden sirayet etmekte. Büyümememe pahasına faiz yükselterek enflasyonla mücadele eden ülkelerden ayrılan Türkiye’de, gıda fiyat artışları, enflasyon algımızı en çok etkileyen faktör.

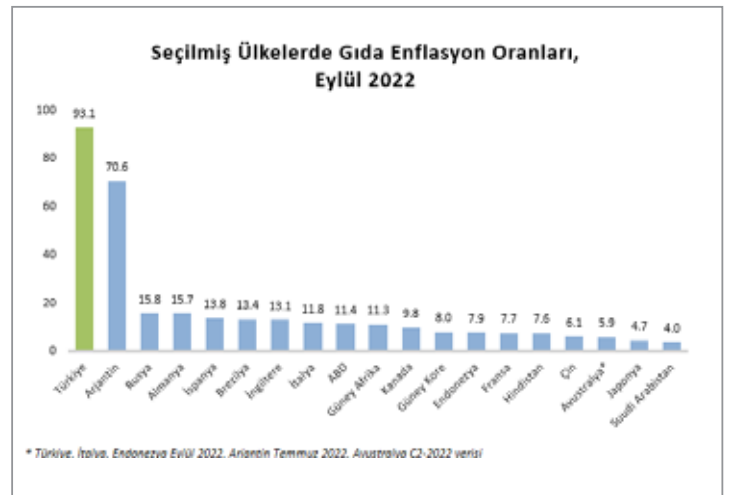
Gıda harcamalarının toplam harcama sepeti içerisinde yüzde 25 gibi önemli bir paya sahip olması enflasyon üzerinde önemli bir risk oluşturmaktadır. Küresel gelişmeler, yurt-ççi enflasyondaki artışın bir süre daha devam edeceğine işaret ediyor. Gelişmiş ülkelerin uyguladıkları para politikaları, Türkiye’ye döviz kuru kanalından gelen riskleri arttırıyor. Yıllık enflasyonun değişiminde, cari fiyat gelişmelerine ek olarak baz etkisi de önemli rol oynuyor. Enflasyonda düşüş için baz etkisinin görüleceği ayları beklememiz gerekecek. 16 aydan bu yana aralıksız artan enflasyonun, 2022 yılının Eylül ayında geldiği nokta, yıllık yüzde 83.5’lik artışa tekabül ediyor. 12 aylık ortalamaya göre ise bu durum, yüzde 60 artış demek.

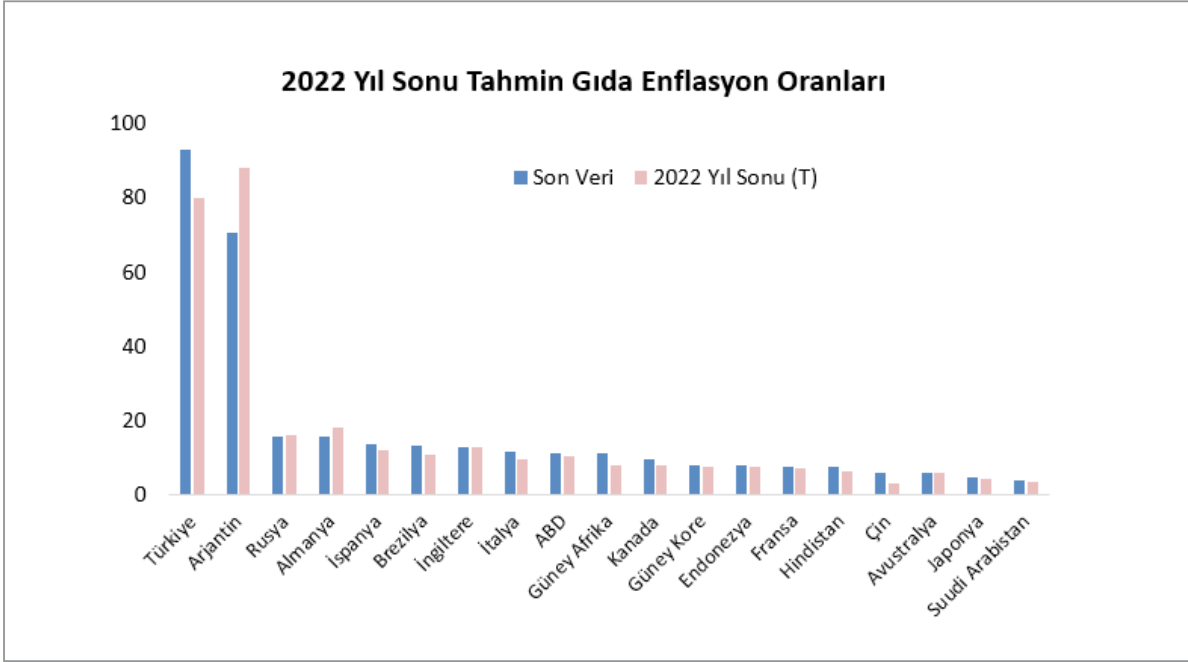
Baz etkisinin aslında matematiksel bir ölçü olduğunu not etmekte fayda var. Bir verinin yıllık değişiminin, o verinin son ayda gösterdiği değişimden değil, 12 ay önceki değişimden de etkilenmesi durumu olarak nitelenebilir. Buna göre, temkinli yaklaşımla enflasyonda düşüş için 2023 yılının ilk çeyreğini bekliyor olacağız. EquityRT Makro’dan derlediğimiz Trading Economics tahmin modeline göre, 2022 yıl sonu enflasyon oranı, yüzde 87.8, 2023 yılının ilk çeyrek enflasyonu ise yüzde 60 bekleniyor. Hatırlanacağı üzere, 28 Temmuz 2022 tarihli Enflasyon Raporu’nda, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, 2022 yıl sonu enflasyon tahminini 17,6 puanlık artışla yüzde 42.8’den yüzde 60.4’e yükseltmişti. Sanayileşmiş ülkelerin oluşturduğu G20 grubu içerisinde de gıda fiyat artışları pek çok ülke için çift hanelere ulaşmış durumda.

Aylık yüzde 2, yıllık yüzde 93’ün üzerinde artan gıda grubu fiyatları Eylül ayı enflasyonunun belirleyicilerinden birisi.

G20 ülkelerinde yıl sonu tahmini gıda enflasyon oranları gerçekleştirmelere yakın.

Küresel ekonominin bir parçası olan ülkeler, uluslararası fiyatların yurt içi fiyatlara olan etkilerini sınırlayıcı önlemler almadıkça, neredeyse 30 yıldır yüksek enflasyonu unutan dünya ekonomilerinde, enflasyon güncelliğini kaybetmeyen kalıcı bir sorun haline gelebilir.

Türkiye Ekonomik Göstergeleri ve Fazlası...

- Küresel Makro Veriler
- Çeyreklik Tahminler
- Ekonomik Veri Takvimi
- Excel Add-in

info@rasyonet.com

220

Ülke

39 000

Ekonomik Gösterge

400

Veri Kaynağı

FON TRENDLERİ 2022 3. ÇEYREK

Pay Piyasasında Yerli Fonların Alım Satım İşlem Hacmi

Tarih	Metrics	Kıymet Tipi	Alım	Satım
01/01/2022-30/09/2022	İşlem Hacmi	HS	367.904.703.242	358.177.048.139
	İşlem Hacmi Toplam	HS	9.638.939.345.163	9.638.939.345.163
	Oran	HS	3,82%	3,72%
01/07/2022-30/09/2022	İşlem Hacmi	HS	167.991.797.554	169.437.855.882
	İşlem Hacmi Toplam	HS	4.186.095.426.820	4.186.095.426.820
	Oran	HS	4,01%	4,05%

Fon Türü ve Yaş Grubu Bazında Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri (30.09.2022)

Tarih	Kıymet Tipi	Yaş Aralığı	Portföy Değeri	Yatırımcı Sayısı
30.09.2022	BORÇLANMA ARAÇLARI ŞEMSİYE FONU	0-19	49.404.336	5.596
30.09.2022	BORÇLANMA ARAÇLARI ŞEMSİYE FONU	20-29	515.609.425	47.683
30.09.2022	BORÇLANMA ARAÇLARI ŞEMSİYE FONU	30-39	2.277.302.884	150.281
30.09.2022	BORÇLANMA ARAÇLARI ŞEMSİYE FONU	40-49	6.026.207.452	252.003
30.09.2022	BORÇLANMA ARAÇLARI ŞEMSİYE FONU	50-59	7.813.476.232	249.376
30.09.2022	BORÇLANMA ARAÇLARI ŞEMSİYE FONU	60-69	6.610.877.699	201.712
30.09.2022	BORÇLANMA ARAÇLARI ŞEMSİYE FONU	70+	7.046.194.708	154.148
30.09.2022	DEĞİŞKEN ŞEMSİYE FONU	0-19	34.097.591	2.779
30.09.2022	DEĞİŞKEN ŞEMSİYE FONU	20-29	338.900.940	15.779
30.09.2022	DEĞİŞKEN ŞEMSİYE FONU	30-39	1.137.577.262	30.299
30.09.2022	DEĞİŞKEN ŞEMSİYE FONU	40-49	2.846.325.981	40.665
30.09.2022	DEĞİŞKEN ŞEMSİYE FONU	50-59	4.005.725.419	32.135
30.09.2022	DEĞİŞKEN ŞEMSİYE FONU	60-69	3.239.699.069	20.201
30.09.2022	DEĞİŞKEN ŞEMSİYE FONU	70+	4.151.906.950	14.580
30.09.2022	FON SEPETİ ŞEMSİYE FONU	0-19	31.101.429	907
30.09.2022	FON SEPETİ ŞEMSİYE FONU	20-29	372.332.432	12.237
30.09.2022	FON SEPETİ ŞEMSİYE FONU	30-39	1.414.091.245	25.552
30.09.2022	FON SEPETİ ŞEMSİYE FONU	40-49	4.065.718.043	33.182
30.09.2022	FON SEPETİ ŞEMSİYE FONU	50-59	5.601.149.478	24.491
30.09.2022	FON SEPETİ ŞEMSİYE FONU	60-69	5.083.081.929	13.753
30.09.2022	FON SEPETİ ŞEMSİYE FONU	70+	4.717.931.758	8.475
30.09.2022	GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	0-19	29.818.890	1
30.09.2022	GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	20-29	206.572.764	8
30.09.2022	GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	30-39	552.733.227	31
30.09.2022	GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	40-49	765.888.733	62
30.09.2022	GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	50-59	1.990.618.022	58

Tarih	Kıymet Tipi	Yaş Aralığı	Portföy Değeri	Yatırımcı Sayısı
30.09.2022	GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	60-69	1.430.054.981	53
30.09.2022	GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	70+	288.144.723	46
30.09.2022	GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU	0-19	30.449	1
30.09.2022	GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU	20-29	124.240.466	74
30.09.2022	GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU	30-39	1.476.102.025	275
30.09.2022	GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU	40-49	3.201.797.518	355
30.09.2022	GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU	50-59	2.212.376.882	236
30.09.2022	GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU	60-69	948.580.904	67
30.09.2022	GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU	70+	157.482.146	22
30.09.2022	HİSSE SENEDİ ŞEMSIYE FONU	0-19	50.284.655	2.228
30.09.2022	HİSSE SENEDİ ŞEMSIYE FONU	20-29	552.181.265	29.219
30.09.2022	HİSSE SENEDİ ŞEMSIYE FONU	30-39	2.351.289.906	52.550
30.09.2022	HİSSE SENEDİ ŞEMSIYE FONU	40-49	4.718.002.031	53.908
30.09.2022	HİSSE SENEDİ ŞEMSIYE FONU	50-59	5.299.909.959	33.350
30.09.2022	HİSSE SENEDİ ŞEMSIYE FONU	60-69	3.757.276.725	16.846
30.09.2022	HİSSE SENEDİ ŞEMSIYE FONU	70+	3.384.625.701	8.524
30.09.2022	KARMA ŞEMSIYE FON	0-19	585.275.709	117.923
30.09.2022	KARMA ŞEMSIYE FON	20-29	176.066.587	43.668
30.09.2022	KARMA ŞEMSIYE FON	30-39	382.398.690	39.976
30.09.2022	KARMA ŞEMSIYE FON	40-49	742.870.880	49.019
30.09.2022	KARMA ŞEMSIYE FON	50-59	752.051.840	36.490
30.09.2022	KARMA ŞEMSIYE FON	60-69	546.453.272	17.908
30.09.2022	KARMA ŞEMSIYE FON	70+	357.819.888	6.030
30.09.2022	KATILIM ŞEMSIYE FONU	0-19	25.287.159	2.271
30.09.2022	KATILIM ŞEMSIYE FONU	20-29	366.565.732	24.930
30.09.2022	KATILIM ŞEMSIYE FONU	30-39	1.490.572.128	56.107
30.09.2022	KATILIM ŞEMSIYE FONU	40-49	2.569.925.978	61.817
30.09.2022	KATILIM ŞEMSIYE FONU	50-59	1.813.934.746	53.379
30.09.2022	KATILIM ŞEMSIYE FONU	60-69	925.094.660	42.705
30.09.2022	KATILIM ŞEMSIYE FONU	70+	364.189.087	21.301
30.09.2022	KIYMETLİ MADENLER ŞEMSIYE FONU	0-19	17.778.540	906
30.09.2022	KIYMETLİ MADENLER ŞEMSIYE FONU	20-29	112.592.652	8.764
30.09.2022	KIYMETLİ MADENLER ŞEMSIYE FONU	30-39	534.769.119	19.438
30.09.2022	KIYMETLİ MADENLER ŞEMSIYE FONU	40-49	1.824.149.155	30.279
30.09.2022	KIYMETLİ MADENLER ŞEMSIYE FONU	50-59	2.265.041.028	22.694
30.09.2022	KIYMETLİ MADENLER ŞEMSIYE FONU	60-69	1.668.038.725	11.913
30.09.2022	KIYMETLİ MADENLER ŞEMSIYE FONU	70+	1.726.144.284	6.708
30.09.2022	KORUMALI ŞEMSIYE FON	0-19	16.231	6
30.09.2022	KORUMALI ŞEMSIYE FON	20-29	2.560.138	252
30.09.2022	KORUMALI ŞEMSIYE FON	30-39	20.172.222	583
30.09.2022	KORUMALI ŞEMSIYE FON	40-49	47.225.943	790
30.09.2022	KORUMALI ŞEMSIYE FON	50-59	83.248.572	616
30.09.2022	KORUMALI ŞEMSIYE FON	60-69	74.103.361	399
30.09.2022	KORUMALI ŞEMSIYE FON	70+	176.542.837	380
30.09.2022	PARA PİYASASI ŞEMSIYE FONU	0-19	92.058.106	8.302
30.09.2022	PARA PİYASASI ŞEMSIYE FONU	20-29	1.342.542.651	105.517
30.09.2022	PARA PİYASASI ŞEMSIYE FONU	30-39	4.452.027.674	273.039
30.09.2022	PARA PİYASASI ŞEMSIYE FONU	40-49	10.917.082.877	391.672
30.09.2022	PARA PİYASASI ŞEMSIYE FONU	50-59	11.031.564.454	358.015
30.09.2022	PARA PİYASASI ŞEMSIYE FONU	60-69	7.064.885.655	272.066
30.09.2022	PARA PİYASASI ŞEMSIYE FONU	70+	4.333.923.728	160.987
30.09.2022	SERBEST ŞEMSIYE FON	0-19	199.639.005	88
30.09.2022	SERBEST ŞEMSIYE FON	20-29	3.000.155.096	784
30.09.2022	SERBEST ŞEMSIYE FON	30-39	8.565.621.987	2.756
30.09.2022	SERBEST ŞEMSIYE FON	40-49	22.244.938.099	6.992
30.09.2022	SERBEST ŞEMSIYE FON	50-59	38.065.854.965	8.375
30.09.2022	SERBEST ŞEMSIYE FON	60-69	35.059.710.316	6.916
30.09.2022	SERBEST ŞEMSIYE FON	70+	29.845.075.596	5.147

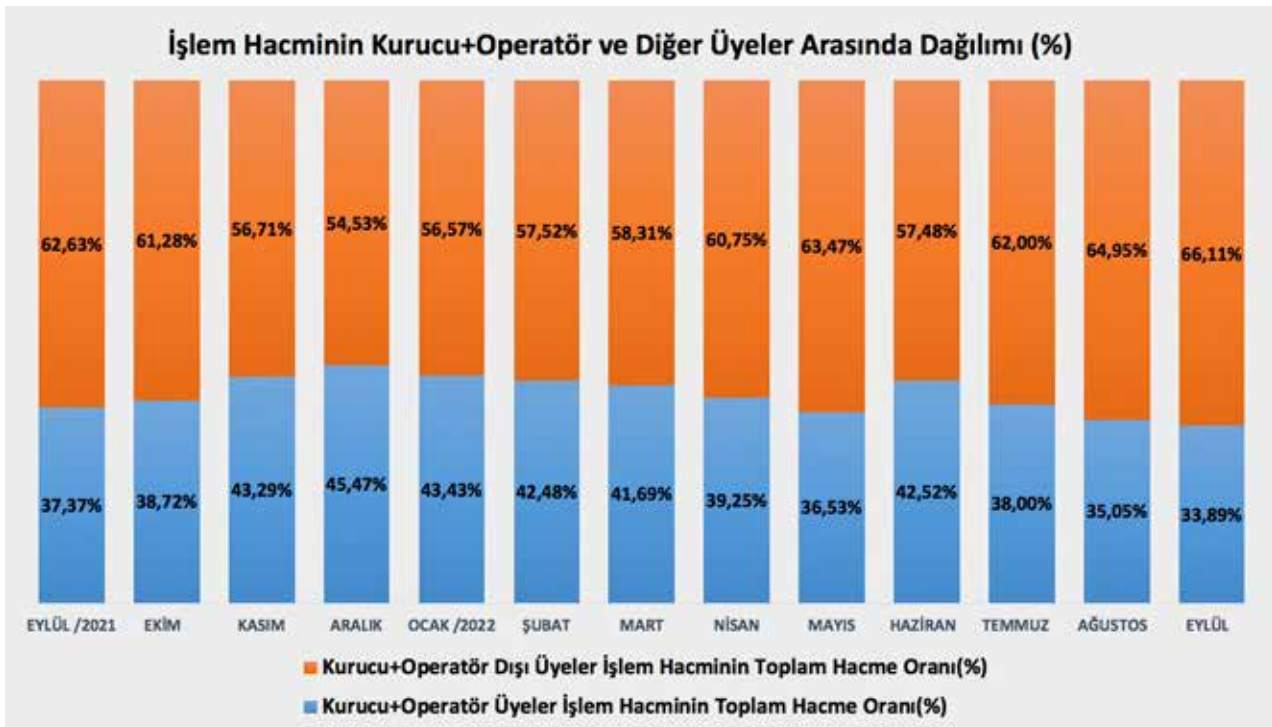
TÜRKİYE SEKTÖR VERİLERİ

Nakit Akışı (Temmuz- Eylül 2022)

YIL/AY	KIYMET TİPİ AÇIKLAMASI	DÖNEM BAŞI FON SAYISI	DÖNEM BAŞI FON ADEDİ	DÖNEM BAŞI FON TUTARI	FON ADET DEĞİŞİM	FON NAKİT AKIŞ	DÖNEM SONU FON SAYISI	DÖNEM SONU FON ADEDİ	DÖNEM SONU FON TUTARI
202207	B TİPİ FON SEPETİ FONU	0	0	0	0	0	0	0	0
202207	BORÇLANMA ARAÇLARI ŞEMSİYE FONU	71	275.578.214.523	43.220.839.973	3.741.004.182	776.734.034	71	279.319.218.705	45.172.289.793
202207	HİSSE SENEDİ ŞEMSİYE FONU	81	104.158.817.777	26.083.952.578	-693.270.132	-42.873.724	83	103.465.547.645	29.044.257.292
202207	KIYMETLİ MADENLER ŞEMSİYE FONU	14	63.348.326.777	10.684.308.652	-198.067.023	-177.697.884	14	63.150.259.754	11.003.952.889
202207	FON SEPETİ ŞEMSİYE FONU	52	94.376.424.636	27.344.029.949	-8.852.818.749	-1.479.673.284	55	85.523.605.887	27.766.889.180
202207	PARA PİYASASI ŞEMSİYE FONU	45	363.681.084.120	47.972.447.237	21.920.297.375	3.182.628.062	46	385.601.381.495	51.966.873.655
202207	KATILIM ŞEMSİYE FONU	36	38.737.457.186	10.388.603.813	-1.058.386.486	561.606.292	36	37.679.070.700	11.218.224.240
202207	DEĞİŞKEN ŞEMSİYE FONU	94	145.689.036.487	19.541.256.918	-9.728.625.251	-795.760.824	97	135.960.411.236	20.042.468.893
202207	SERBEST ŞEMSİYE FON	511	212.055.450.993	160.306.171.523	5.392.549.455	9.260.571.844	537	217.448.000.448	181.521.514.566
202207	KORUMALI ŞEMSİYE FON	11	332.665.590	339.923.532	102.615.250	102.661.356	12	435.280.840	443.963.873
202207	KARMA ŞEMSİYE FON	10	3.598.504.950	4.222.464.765	-138.170.659	-215.518.121	10	3.460.334.291	4.393.168.652
202207	YABANCI YATIRIM FONU	9	42.673	26.622.055	0	0	9	42.673	28.441.462
202207	GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU	129	9.393.714.607	24.925.354.511	271.693.954	617.463.351	131	9.665.408.561	26.772.723.583
202207	GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	87	6.261.097.033	19.490.924.888	138.271.887	102.824.186	88	6.399.368.920	20.071.584.946
202208	B TİPİ FON SEPETİ FONU	0	0	0	0	0	0	0	0
202208	BORÇLANMA ARAÇLARI ŞEMSİYE FONU	71	279.319.218.705	45.172.289.793	4.433.326.285	686.885.827	72	283.752.544.990	47.600.553.588
202208	HİSSE SENEDİ ŞEMSİYE FONU	83	103.465.547.645	29.044.257.292	-3.003.373.713	-137.983.215	86	100.462.173.932	32.169.459.872
202208	KIYMETLİ MADENLER ŞEMSİYE FONU	14	63.150.259.754	11.003.952.889	961.187.447	132.843.815	14	64.111.447.201	11.076.165.066
202208	FON SEPETİ ŞEMSİYE FONU	55	85.523.605.887	27.766.889.180	-4.602.755.987	-849.538.282	58	80.920.849.900	27.419.034.766
202208	PARA PİYASASI ŞEMSİYE FONU	46	385.601.381.495	51.966.873.655	16.830.516.655	10.751.829.266	49	402.431.898.150	63.723.966.722
202208	KATILIM ŞEMSİYE FONU	36	37.679.070.700	11.218.224.240	-970.714.968	560.147.105	36	36.708.355.732	12.003.252.931
202208	DEĞİŞKEN ŞEMSİYE FONU	97	135.960.411.236	20.042.468.893	-3.280.769.814	-12.092.130	102	132.679.641.422	21.552.638.940
202208	SERBEST ŞEMSİYE FON	537	217.448.000.448	181.521.514.566	1.796.220.933	14.103.680.101	564	219.244.221.380	205.438.924.765
202208	KORUMALI ŞEMSİYE FON	12	435.280.840	443.963.873	-9.406.240	-10.373.029	12	425.874.600	453.175.112
202208	KARMA ŞEMSİYE FON	10	3.460.334.291	4.393.168.652	-69.096.694	-111.217.431	10	3.391.237.597	4.552.184.620
202208	YABANCI YATIRIM FONU	9	42.673	28.441.462	0	0	9	42.673	28.784.225
202208	GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU	131	9.665.408.561	26.772.723.583	761.180.746	993.795.748	136	10.426.589.307	28.018.941.591
202208	GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	88	6.399.368.920	20.071.584.946	90.239.988	5.577.163	92	6.489.608.908	20.903.001.374
202209	B TİPİ FON SEPETİ FONU	0	0	0	0	0	0	0	0
202209	BORÇLANMA ARAÇLARI ŞEMSİYE FONU	72	283.752.544.990	47.600.553.588	-2.539.911.962	889.835.788	73	281.212.633.029	49.626.999.211
202209	HİSSE SENEDİ ŞEMSİYE FONU	86	100.462.173.932	32.169.459.872	-2.386.027.879	-107.335.972	86	98.076.146.053	31.349.129.991
202209	KIYMETLİ MADENLER ŞEMSİYE FONU	14	64.111.447.201	11.076.165.066	2.158.318.730	235.339.091	14	66.269.765.931	11.277.635.421
202209	FON SEPETİ ŞEMSİYE FONU	58	80.920.849.900	27.419.034.766	-3.563.472.969	-930.350.197	62	77.357.376.931	26.061.545.408
202209	PARA PİYASASI ŞEMSİYE FONU	49	402.431.898.150	63.723.966.722	37.092.997.801	8.064.983.279	49	439.524.895.951	72.980.936.590
202209	KATILIM ŞEMSİYE FONU	36	36.708.355.732	12.003.252.931	238.422.456	396.970.232	36	36.946.778.188	12.606.476.646
202209	DEĞİŞKEN ŞEMSİYE FONU	102	132.679.641.422	21.552.638.940	-3.542.262.442	-64.362.760	102	129.137.378.980	21.662.257.407
202209	SERBEST ŞEMSİYE FON	564	219.244.221.380	205.438.924.765	4.870.579.467	14.117.099.797	593	224.114.800.847	224.838.952.966
202209	KORUMALI ŞEMSİYE FON	12	425.874.600	453.175.112	-45.403.220	-50.137.917	11	380.471.380	406.272.632
202209	KARMA ŞEMSİYE FON	10	3.391.237.597	4.552.184.620	-68.348.568	-176.766.135	10	3.322.889.029	4.227.930.097
202209	YABANCI YATIRIM FONU	9	42.673	28.784.225	119	34.205	9	42.792	29.182.034
202209	GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU	136	10.426.589.307	28.018.941.591	74.164.867	149.980.690	140	10.500.754.174	28.603.831.879
202209	GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	92	6.489.608.908	20.903.001.374	-76.298.624	456.470.384	94	6.413.310.284	21.663.792.964

Kurucu Operatör Üye Dağılımı*

Kurucu+Operatör ve Diğer Üyelerin İşlem Hacim ve Oranları					
Dönem	Kurucu+Operatör Üyeler İşlem Hacmi (TL)	Kurucu+Operatör Dışı Üyeler İşlem Hacmi (TL)	Toplam İşlem Hacmi (TL)	Kurucu+Operatör Üyeler İşlem Hacminin Toplam Hacme Oranı(%)	Kurucu+Operatör Dışı Üyeler İşlem Hacminin Toplam Hacme Oranı(%)
EYLÜL /2021	5.288.757.706,07	8.864.399.409,81	14.153.157.115,88	37,37%	62,63%
EKİM	6.393.022.107,72	10.118.386.315,39	16.511.408.423,11	38,72%	61,28%
KASIM	16.427.705.182,08	21.524.084.936,82	37.951.790.118,90	43,29%	56,71%
ARALIK	25.869.952.014,83	31.021.293.668,39	56.891.245.683,22	45,47%	54,53%
OCAK /2022	10.067.899.607,37	13.114.203.115,54	23.182.102.722,91	43,43%	56,57%
ŞUBAT	8.244.569.222,41	11.161.296.353,86	19.405.865.576,28	42,48%	57,52%
MART	13.448.901.984,69	18.809.636.720,11	32.258.538.704,79	41,69%	58,31%
NİSAN	12.654.653.125,21	19.589.872.760,45	32.244.525.885,66	39,25%	60,75%
MAYIS	9.829.539.812,48	17.078.937.357,61	26.908.477.170,09	36,53%	63,47%
HAZİRAN	15.016.884.057,38	20.303.641.886,14	35.320.525.943,52	42,52%	57,48%
TEMMUZ	9.648.458.550,51	15.742.068.264,63	25.390.526.815,14	38,00%	62,00%
AĞUSTOS	13.484.818.696,79	24.986.544.098,86	38.471.362.795,64	35,05%	64,95%
EYLÜL	14.977.223.003,39	29.213.381.016,10	44.190.604.019,49	33,89%	66,11%
TOPLAM	161.352.385.070,94	241.527.745.903,68	402.880.130.974,62	40,05%	59,95%

TÜRKİYE SEKTÖR VERİLERİ

YATIRIM VE EMEKLİLİK FONLARINDA 2022 3.ÇEYREK

Yatırım Fonlarında Büyüme

	Haziran 22		Eylül 22	Değişim	Haziran 22	Eylül 22
	İlk Portföy Değer		Son Portföy Değer	%	İlk Pazar Payı	Son Pazar Payı
Yatırım ve Alternatif Fonlar	Borçlanma Araçları	42.855.321.451,91	49.550.913.632,63	15,62	6,13	5,75
	Fon Sepeti Fonları	27.046.940.426,84	25.844.884.900,69	-4,44	3,87	3,00
	Hisse Senedi	25.760.541.413,21	30.586.181.393,53	18,73	3,69	3,55
	Karma & Değişken Fonlar	22.698.548.115,50	24.724.228.922,72	8,92	3,25	2,87
	Katılım Fonları	10.948.868.043,03	13.487.440.728,18	23,19	1,57	1,57
	Kıymetli Madenler	10.540.735.990,77	11.063.935.379,04	4,96	1,51	1,28
	Para Piyasası	47.998.004.959,95	72.976.856.236,68	52,04	6,87	8,47
	Şemsiye Fonlar	340.195.490,73	451.114.654,17	32,60	0,05	0,05
	Borsa Yatırım Fonları	9.179.816.205,99	10.269.302.853,93	11,87	1,31	1,19
	Serbest Fonlar	160.144.005.117,89	226.979.574.466,18	41,73	22,91	26,35
	Gayrimenkul Yatırım Fonları	19.342.355.230,43	22.086.251.204,16	14,19	2,77	2,56
	Girişim Sermayesi Yatırım Fonları	23.043.944.584,12	26.346.764.853,68	14,33	3,30	3,06
	399.899.277.030,37	514.367.449.225,59	28,62	57,21	59,72	

Emeklilik Fonları Büyüme

	Haziran 22		Eylül 22	Değişim	Haziran 22	Eylül 22
	İlk Portföy Değer		Son Portföy Değer	%	İlk Pazar Payı	Son Pazar Payı
Emeklilik Fonları	Borçlanma Araçları Fonları	58.060.270.095,92	64.735.648.969,27	11,50	8,31	7,52
	Fon Sepeti Fonları	4.362.555.889,72	5.425.254.525,24	24,36	0,62	0,63
	Hisse Senedi Fonları	18.863.683.743,11	26.214.741.780,83	38,97	2,70	3,04
	Karma ve Esnek Fon	89.516.736.591,40	108.890.494.419,17	21,64	12,81	12,64
	Katılım Fonları	9.859.538.667,28	11.710.369.244,70	18,77	1,41	1,36
	Kıymetli Madenler Fonları	86.057.105.654,01	93.455.374.163,07	8,60	12,31	10,85
	Para Piyasası Fonları	11.857.007.837,91	11.834.092.790,48	-0,19	1,70	1,37
	OKS-Başlangıç Fonları	1.121.352.132,90	1.351.415.555,87	20,52	0,16	0,16
	OKS-Değişken Fonlar	837.797.859,87	1.170.228.998,55	39,68	0,12	0,14
	OKS-Katılım Fonları	12.662.092.331,51	15.112.464.730,84	19,35	1,81	1,75
	OKS-Standart Fonlar	5.863.112.498,68	7.077.830.837,85	20,72	0,84	0,82
		299.061.253.302,31	346.977.916.015,87	16,02	42,79	40,28

Tür Bazında Büyüklük ve Değişim

	30.06.2022 İlk Fon Sayı	30.09.2022 Son Fon Sayı	İlk Portföy Değer	Son Portföy Değer	Değişim (%)	İlk Pazar Payı	Son Pazar Payı	
								Emeklilik Fonları
Fon Sepeti Fonları	11	12	4.362.555.889,72	5.425.254.525,24	24,36	0,62	0,63	
Hisse Senedi	31	32	18.863.683.743,11	26.214.741.780,83	38,97	2,70	3,04	
Karma & Esnek Fonlar	110	111	89.516.736.591,40	108.890.494.419,17	21,64	12,81	12,64	
Kıymetli Madenler	13	15	86.057.105.654,01	93.455.374.163,07	8,60	12,31	10,85	
Para Piyasası	13	13	11.857.007.837,91	11.834.092.790,48	-0,19	1,70	1,37	
Katılım Fonları	30	30	9.859.538.667,28	11.710.369.244,70	18,77	1,41	1,36	
Başlangıç Fonları	11	11	1.121.352.132,90	1.351.415.555,87	20,52	0,16	0,16	
Değişken Fonlar	44	44	837.797.859,87	1.170.228.998,55	39,68	0,12	0,14	
Katılım Fonları	56	56	12.662.092.331,51	15.112.464.730,84	19,35	1,81	1,75	
Standart Fonlar	11	11	5.863.112.498,68	7.077.830.837,85	20,72	0,84	0,82	

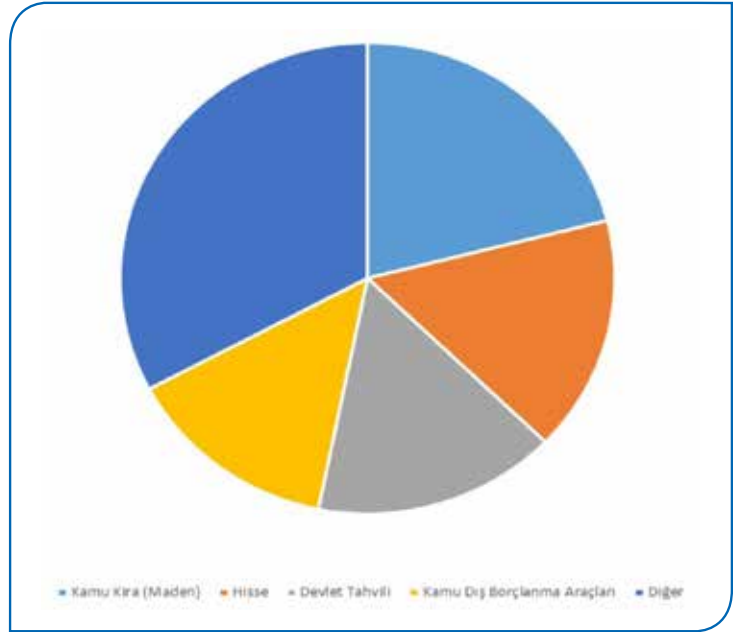
Emeklilik Fonları Varlık Dağılımı	30.09.2022
Kamu Kira (Maden)	21,07
Hisse	16,16
Devlet Tahvili	15,96
Kamu Dış Borçlanma Araçları	14,02
Kıymetli Maden	4,04
Finansman Bonosu	3,16
Kamu Kira (TL)	2,91
Özel Sektör Borçlanma Araçları	2,34
Mevduat (TL)	2,33
YF Katılma Payı	1,92
Yabancı Hisse Senedi	1,87
ÖSDBA	1,50
BYF (Maden)	1,43
Ters Repo	1,33
Kamu Borç. (Maden)	1,30
BYF (Yabancı)	1,16
Mevduat (Döviz)	1,07
GSYF Katılma Payı	0,98
VİOP Teminat	0,82
BYF Katılma Payı	0,71
Katılma Hesabı (TL)	0,61
Borsa Para Piyasası	0,53
Kamu İç Borç. (Döviz)	0,50
Kamu Kira (Döviz)	0,47
GYF Katılma Payı	0,39
VDMK	0,30
Özel Kira Sertifikaları	0,30
Katılma Hesabı (Döviz)	0,20
Hazine Bonosu	0,18
Kamu Borç. (Yabancı)	0,15
ÖSBA (Yabancı)	0,09
Katılma Hesabı (Altın)	0,08
Diğer	0,05
Kamu Yurtdışı Kira	0,04
Özel Sek. Yurtdışı Kira	0,03
Repo	0,00
Gayri Menkul Sertifika	0,00
Mevduat (Altın)	0,00

Yatırım Fonları Varlık Dağılımı	30.09.2022
Hisse	14,89
ÖSDBA	12,32
Kamu Dış Borçlanma Araçları	10,13
Finansman Bonosu	9,25
Mevduat (TL)	8,69
Diğer	6,37
YF Katılma Payı	4,77
Devlet Tahvili	4,03
Mevduat (Döviz)	3,40
Yabancı Hisse Senedi	2,96
Katılma Hesabı (TL)	2,65
Ters Repo	2,52
Kamu Kira (Maden)	2,25
BYF (Yabancı)	2,08
Özel Kira Sertifikaları	2,06
Özel Sektör Borçlanma Araçları	1,98
Borsa Para Piyasası	1,83
Kıymetli Maden	1,59
VİOP Teminat	1,01
ÖSBA (Yabancı)	0,70
Kamu İç Borç. (Döviz)	0,69
Gayri Menkul Sertifika	0,48
Katılma Hesabı (Döviz)	0,40
GYF Katılma Payı	0,31
Kamu Borç. (Yabancı)	0,28
GSYF Katılma Payı	0,25
VDMK	0,22
Hazine Bonosu	0,19
Kamu Kira (TL)	0,15
BYF (Maden)	0,14
BYF Katılma Payı	0,13
Kamu Kira (Döviz)	0,13
Özel Sek. Yurtdışı Kira	0,11
Kamu Yurtdışı Kira	0,11
Kamu Borç. (Maden)	0,04
Mevduat (Altın)	0,03
Katılma Hesabı (Altın)	0,00
Repo	-0,43

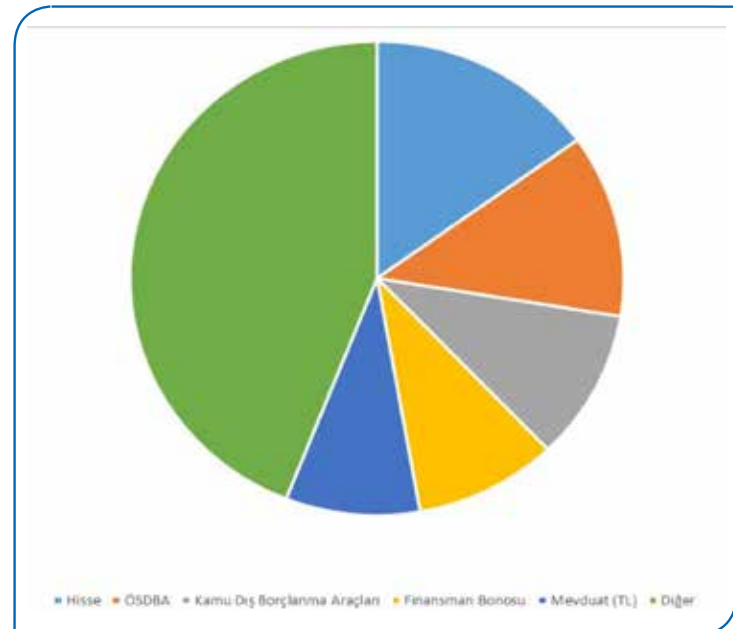
Genel Değişim

	İlk Tarih 30/06/2022	Son Tarih 30/09/2022	Değişim (%)
Emeklilik Fonları	299.061.253.302,31	346.977.916.015,87	16,02
Yatırım ve Alternatif Fonlar	399.899.277.030,37	514.367.449.225,59	28,62

Emeklilik Fonlarında Varlık Dağılımı

Yatırım Fonlarında Varlık Dağılımı

TÜRKİYE SEKTÖR VERİLERİ

Tür Bazında Büyüklük ve Değişim

		30.06.2022	30.09.2022	İlk Portföy Değer	Son Portföy Değer	Değişim (%)	İlk Pazar Payı	Son Pazar Payı
		İlk Fon Sayı	Son Fon Sayı					
Borçlanma Araçları Fonları	Diğer Borçlanma Araçları	15	15	2.329.018.473,21	2.041.858.029,32	-12,33	0,33	0,24
	Dış Borçlanma (Eurobond) Araçları	10	10	11.340.635.068,41	13.443.544.732,89	18,54	1,62	1,56
	Kamu Borçlanma Araçları Fonları	1	3	5.965.285.911,15	7.333.283.997,87	22,93	0,85	0,85
	Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonları	24	24	19.190.301.053,73	23.024.584.884,03	19,98	2,75	2,67
	Orta Vadeli Borçlanma Araçları Fonları	6	6	1.067.050.441,93	875.952.848,40	-17,91	0,15	0,10
	Uzun Vadeli Borçlanma Araçları Fonları	2	2	44.912.336,20	103.979.311,93	131,52	0,01	0,01
	Yabancı Borçlanma Araçları Fonları	3	3	302.033.669,12	303.654.954,32	0,54	0,04	0,04
	Özel Sektör Borçlanma Araçları Fonları	11	11	2.616.084.498,16	2.424.054.873,87	-7,34	0,37	0,28
	72	74	42.855.321.451,91	49.550.913.632,63	15,62	6,13	5,75	
Fon Sepeti Fonları	Diğer Fon Sepeti Fonlar	36	43	18.984.944.247,13	18.913.779.938,98	-0,37	2,72	2,20
	Emtia Yabancı Fon Sepeti Fonları	9	12	4.633.668.182,84	3.869.387.779,56	-16,49	0,66	0,45
	Hisse Senedi Fon Sepeti Fonları	2	2	240.346.962,07	215.762.272,17	-10,23	0,03	0,03
	Yabancı Fon Sepeti	5	5	3.187.981.034,80	2.845.954.909,98	-10,73	0,46	0,33
		52	62	27.046.940.426,84	25.844.884.900,69	-4,44	3,87	3,00
Hisse Senedi Fonları	Endeks Hisse Senedi Fonları	16	16	2.777.774.408,20	3.542.601.074,52	27,53	0,40	0,41
	Hisse Senedi Fonları	52	55	13.253.213.284,51	18.362.737.653,98	38,55	1,90	2,13
	Yabancı Hisse Senedi Fonları	8	8	9.729.553.720,50	8.680.842.665,03	-10,78	1,39	1,01
		76	79	25.760.541.413,21	30.586.181.393,53	18,73	3,69	3,55
Karma & Değişken Fonlar	Değişken Fonlar	90	98	18.562.658.929,24	20.507.721.186,50	10,48	2,66	2,38
	Karma Fonlar	10	10	4.135.889.186,26	4.216.507.736,22	1,95	0,59	0,49
		100	108	22.698.548.115,50	24.724.228.922,72	8,92	3,25	2,87
Katılım Fonları	Altın Katılım Fonları	6	6	1.468.122.855,66	1.685.565.369,88	14,81	0,21	0,20
	Diğer Katılım Fonları	9	9	1.066.900.264,83	1.356.477.327,85	27,14	0,15	0,16
	Hisse Katılım Fonları	6	9	484.031.239,64	792.362.612,08	63,70	0,07	0,09
	Kira Sertifikası Fonları	22	22	7.929.813.682,90	9.653.035.418,37	21,73	1,13	1,12
		43	46	10.948.868.043,03	13.487.440.728,18	23,19	1,57	1,57
Kıymetli Madenler Fonları	Altın Fonları	13	13	10.540.735.990,77	11.063.935.379,04	4,96	1,51	1,28
	Kıymetli Madenler Fonları	0	0	0,00	0,00		0,00	0,00
Para Piy. Fonları		13	13	10.540.735.990,77	11.063.935.379,04	4,96	1,51	1,28
		42	46	47.998.004.959,95	72.976.856.236,68	52,04	6,87	8,47
Şemsiye Fonlar	Koruma Amaçlı Şemsiye Fonlar	8	10	340.195.490,73	451.114.654,17	32,60	0,05	0,05
	Garantili Şemsiye Fonlar	0	0	0,00	0,00		0,00	0,00
		8	10	340.195.490,73	451.114.654,17	32,60	0,05	0,05
Borsa Yatırım Fonları	Borsa Yatırım Fonu - Döviz	1	1	0,00	0,00		0,00	0,00
	Borsa Yatırım Fonu - Hisse Endeks	11	11	1.963.720.050,87	2.495.005.861,55	27,06	0,28	0,29
	Borsa Yatırım Fonu - Kıymetli Maden	3	3	7.216.096.155,12	7.774.296.992,38	7,74	1,03	0,90
	Borsa Yatırım Fonu - Tahvil Endeks	0	0	0,00	0,00		0,00	0,00
		15	15	9.179.816.205,99	10.269.302.853,93	11,87	1,31	1,19
Serbest Fonlar	Serbest Fon - Döviz	245	288	89.988.737.709,35	114.251.047.791,38	26,96	12,87	13,26
	Serbest Fon - TL	265	306	70.155.267.408,54	112.728.526.674,80	60,68	10,04	13,09
		510	594	160.144.005.117,89	226.979.574.466,18	41,73	22,91	26,35
Gayrimenkul Yat. Fon.		88	93	19.342.355.230,43	22.086.251.204,16	14,19	2,77	2,56
Girişim Serm.Yat. Fon.		128	140	23.043.944.584,12	26.346.764.853,68	14,33	3,30	3,06

Türkiye'de İLK! İş Portföy Elektrikli Araçlar Karma Fon

Temiz enerji dönüşümünde önemli bir rol oynayan elektrikli araçların üretim sürecinin tamamına İş Portföy Elektrikli Araçlar Karma Fon* ile yatırım yapmak iş'te bu kadar kolay!

*Fon, Türkiye İş Bankası ve diğer bankalardan alınabilmektedir.

Geleceğe Odaklanmak Ak Portföy'ü Liderliğe Taşdı!

Ak Portföy 160 milyar TL varlık büyüklüğüyle
Türkiye'nin en büyük portföy yönetim şirketi oldu.*

"Yatırımın Geleceği" çatısı altında yerli ve ileri teknolojilerden
yenilenebilir enerjiye, sağlıktan turizme farklı temalarda
ürünler geliştiriyor, gücümüzü yatırımcılarımızdan alıyoruz.

Yatırımın geleceği, geleceğin yatırımını Ak Portföy'de!